5707

സംഗീതപാഠങ്ങൾ

സ്റ്റാൻഡേർഡ് IX

GOVT. HIGH SCHOOL

1963

MUSIC

5707

(Theory and Practical)

STANDARD IX

GOVT. HIGH SCHOOL
D...
...YAM

1963

Price:

PRINTED BY THE S.G.P. AT THE GOVERNMENT PRESS,
TRIVANDRUM, 1963.

©

Government of Kerala

അദ്ധ്യായം ഒന്നു്

5207

കലകൾ

മനുഷ്യനു് മററു ജീവികളിൽനിന്നു് മൗലികമായ ഒരു വ്യത്യാസമുണ്ടു്. ആദിമകാലംമുതൽ പരമ്പരയായി അവനു് സിദ്ധിച്ചിട്ടുള്ള സംസ്കാരങ്ങളും, ആ സംസ്കാരങ്ങൾ മുഖേന കൈവന്ന വിവേകവും ഇതരജീവികൾക്കില്ലാത്ത നേട്ടങ്ങളാണു്. അതുകൊണ്ടാണു് ജീവജാലങ്ങളിൽവച്ചു് മനുഷ്യനു മാത്രമേ വിശേഷബുദ്ധിയുള്ളു എന്നു പറഞ്ഞുവരുന്നതു്. സംസ്കാരം ലഭിക്കുന്നതിനു് രണ്ടുതരം ഉപായങ്ങൾ പണ്ടു തൊട്ടേ മനുഷ്യൻ ഏർപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ടു്. അവയാണു് വിദ്യകളും കലകളും. വസ്തുക്കളേയും, വസ്തുതകളേയും വിശകലനം ചെയ്തു് ഗ്രഹിക്കുന്നതിനു് ബുദ്ധിക്കുള്ള കഴിവാണു് വിദ്യകളുടെ ഉൽപത്തിക്കു പ്രധാന കാരണം. അങ്ങനെ ഉത്ഭവിച്ചിട്ടുള്ള വിദ്യകൾ ആ കഴിവു്, നമ്മളിൽ വളർത്തി ബുദ്ധിയെ സംസ്കരിക്കുന്നു. ഭൂതതന്ത്രം, രസതന്ത്രം, വൈദ്യതന്ത്രം തുടങ്ങിയ എല്ലാ ശാസ്ത്രങ്ങളും വിദ്യ എന്ന വിഭാഗത്തിൽപ്പെടുന്നു. കലകളാകട്ടെ നമ്മുടെ ബുദ്ധിയെ കുറെയൊക്കെ വ്യാപരിപ്പിക്കുന്നുണ്ടെങ്കിലും മനുഷ്യഹൃദയത്തെ രസിപ്പിച്ചു് പാകപ്പെടുത്തുകയാണു് അവയുടെ മുഖ്യധർമ്മം.

ചുരുക്കത്തിൽ, പ്രധാനമായി ബുദ്ധിവ്യാപാരം വഴിക്കു് സംസ്കാരം ഉണ്ടാക്കുന്നവയെല്ലാമാണു് വിദ്യകൾ; മുഖ്യമായി ഹൃദയവ്യാപാരത്തിലൂടെ സംസ്കാരം നൽകുന്നവ കലകളും. ഉൽകൃഷ്ടവിദ്യകളായ ശാസ്ത്രങ്ങൾ വഴിക്കോ, ഉത്തമകലകളായ സംഗീതാദികൾ വഴിക്കോ സംസ്കാരം സിദ്ധിച്ചിട്ടുള്ളവർ പ്രായേണ ശാന്തന്മാരും, വിവേകികളും, ലോകോപകാരികളും ആയിരിക്കുമെന്നു് അനുഭവസിദ്ധമാണു്.

61/3593/V.

കലകൾ പല തരത്തിൽ ഉണ്ടെങ്കിലും സംഗീതം, സാഹിത്യം, അഭിനയം, ചിത്രരചന, പ്രതിമാനിർമ്മാണം, നൃത്തം, വാദ്യം എന്നിവയിലാണു് കലാംശം തികഞ്ഞിട്ടുള്ളതു്. ഇവയെ 'സുകുമാരകലകൾ' എന്നു വിളിക്കുന്നു. ഈ കലകളിൽ ഓരോന്നിനുമുണ്ടു് വകഭേദങ്ങൾ. ഓരോന്നിൻേറയും ഉൽപത്തിയെപ്പററി പലരും പല വിധത്തിലാണു് അഭിപ്രായപ്പെടുന്നതു്.

ആ അഭിപ്രായങ്ങൾ എങ്ങനെയിരുന്നാലും, ഭാരതത്തിൽ വൈദികകാലത്തുതന്നെ വിദ്യകളും കലകളും സാമാന്യം അഭിവൃദ്ധി പ്രാപിച്ചിരുന്നതായി മനസ്സിലാക്കാൻ തെളിവുണ്ടു്. സാഹിത്യം, സംഗീതം, നൃത്തം, അഭിനയം എന്നിവയിലോരോന്നും ഓരോ വേദത്തിൽനിന്നും സംഗ്രഹിച്ചു് കൂട്ടിച്ചേർത്തു് ബ്രഹ്മാവു് നാട്യശാസ്ത്രം നിർമ്മിച്ചു എന്നു് ഒരു സങ്കല്പം ഉള്ളതായി 'നാട്യശാസ്ത്രം' എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ തൽകർത്താവായ ഭരതമുനി പ്രസ്താവിക്കുന്നു. ഋഗ്വേദത്തിൽനിന്നു് വാക്കുകളുടെ ഉച്ചാരണശുദ്ധിയും, സാമവേദത്തിൽനിന്നു് സംഗീതവും, യജുർവ്വേദത്തിൽനിന്നു് ആംഗികാഭിനയമായ നൃത്തവും, അഥർവ്വവേദത്തിൽനിന്നു് രസപ്രകടനവും സ്വീകരിച്ചു് അവയെ കോർത്തിണക്കി നാട്യവിദ്യ സൃഷ്ടിച്ചു എന്നാണു് ഭരതൻെറ അഭിപ്രായം. അതിപ്രാചീനകാലം മുതല്ക്കുതന്നെ ഈ സുകുമാരകലകൾ ഭാരതത്തിൽ ഉദയംചെയ്തിരുന്നു എന്നു കാണിക്കാൻ ഈ പ്രസ്താവം മതിയാകും. ഓരോ സന്ദർഭത്തിനും അനുഗുണമായി സംഗീതത്തിലെ സ്വരവിശേഷങ്ങൾ പ്രയോഗിച്ചാൽ മാത്രമേ നാട്യത്തിലെ സംഗീതം ഹൃദ്യമാവുകയുള്ളു എന്നും ഭരതൻ പറയുന്നുണ്ടു്. വായ്പ്പാട്ടിനു പുറമേ, വീണ മുതലായ തതവാദ്യങ്ങൾ, വേണു തുടങ്ങിയ സുഷിരവാദ്യങ്ങൾ, മൃദംഗം, ചെണ്ട, മദ്ദളം ഇത്യാദി ആനദ്ധവാദ്യങ്ങൾ, ഇലത്താളം, ചേങ്ങല മുതലായ ഘനവാദ്യങ്ങൾ എന്നിവയുടെ പ്രയോഗങ്ങളും സന്ദർഭയുക്തമായിരിക്കണമെന്നു് അദ്ദേഹം സൂചിപ്പിക്കുന്നു.

ചിത്രരചനയും, പ്രതിമാശില്പവും ഒഴിച്ചുള്ള സുകുമാരകലകളെല്ലാം താളം എന്ന കാലമാനത്തെ അവലംബിച്ചുള്ളവയാണ്. കലകളെന്നല്ല മനുഷ്യരുടെ സകല ചേഷ്ടകളും ഏതെങ്കിലുമൊരു കാലമാനത്തെ അനുസരിക്കുന്നതായിട്ടാണ് കണ്ടുവരുന്നതു്. അങ്ങനെയല്ലാതെ പ്രവർത്തിക്കുന്നവനു് ഏതോ തരക്കേടു് പററിയിട്ടുണ്ടെന്നു് സൂക്ഷിച്ചുനോക്കിയാൽ നമുക്കു് അറിയാൻ കഴിയും. ഒരാൾ നടക്കുമ്പോൾ ഏതാനും അടികൾ ഒരു കണക്കിലും, മററുചില അടികൾ മറെറാരു കണക്കിലും വയ്ക്കുന്നതുകണ്ടാൽ അതു് അസ്വാഭാവികമായി നമുക്കു തോന്നുമല്ലോ. ആ സ്ഥിതിക്കു്, മനുഷ്യന്റെ ഉൽകൃഷ്ടകർമ്മമായ കലാസൃഷ്ടിയിലും ഒരു കാലമാനം ഉണ്ടായിരിക്കുന്നതിൽ അത്ഭുതപ്പെടാനില്ല. ചിത്രരചനയും പ്രതിമാനിർമ്മാണവും വാസ്തവത്തിൽ അഭിനയകലയുടെ വകഭേദങ്ങളോ, അഭിനയകലയെ ആശ്രയിക്കുന്നവയോ ആണ്. രസഭാവങ്ങൾ പ്രകടിപ്പിക്കുകയാണല്ലോ നടൻ ചെയ്യുന്നതു്. പ്രതിമകളും ചിത്രങ്ങളും രസങ്ങളെയോ ഭാവങ്ങളെയോ ദ്യോതിപ്പിക്കാത്തപക്ഷം അവയെ കലാസൃഷ്ടികളെന്നു പറയാൻ നിവൃത്തിയില്ല. രസഭാവങ്ങൾ പ്രകാശിപ്പിക്കാൻ ചിത്രകലയും പ്രതിമാശില്പവും നടനെ സഹായിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. അതിനാൽ അവയ്ക്കും പരോക്ഷമായി കാലമാനമുണ്ടെന്നു വന്നുകൂടുന്നു. സംഗീതം, സാഹിത്യം, അഭിനയം, നൃത്തം, വാദ്യം എന്നിവയിലെല്ലാം താളപ്രാധാന്യമുണ്ടെന്നു് സ്പഷ്ടമാണല്ലോ. സാഹിത്യത്തിലെ പ്രമുഖവിഭാഗമായ കവിതയിൽ കാണുന്ന താളത്തെ നാം 'വൃത്തം' എന്നു പറയുന്നു. കവിതയിൽ വൃത്തം തെററുക എന്നാൽ 'താളം തെററുക' എന്നാണർത്ഥം. താളമനുസരിച്ചാണു് നർത്തകീനർത്തകന്മാർ ആംഗികാഭിനയം നടത്തുന്നതു്. വായ്പാട്ടിന്റേയും, വാദ്യപ്രയോഗത്തിന്റേയും ജീവൻതന്നെ താളമാണു്.

സുകുമാരകലകൾക്കു് പൊതുവേ രണ്ടു വിഭാഗങ്ങളുണ്ടു്. ശ്രാവ്യകലകളെന്നും, ദൃശ്യകലകളെന്നുമാണു് ആ വിഭാഗങ്ങളുടെ പേരുകൾ. സംഗീതം, കവിത, വാദ്യമേളങ്ങൾ എന്നിവ

പ്രധാനമായി ശ്രവ്യകലകളാണ്. അഭിനയം, നൃത്തം, പ്രതിമാശില്പം, ചിത്രം എന്നിവ പ്രാധാന്യേന ദൃശ്യകലകളും. ഇങ്ങനെ രണ്ടായി വിഭജിക്കപ്പെട്ടിട്ടുണ്ടെങ്കിലും ദൃശ്യകലകളുടെ അംഗങ്ങളായി ശ്രവ്യകലകളും കൂടിച്ചേരുമ്പോഴാണ് കലകൾ സമ്പൂർണ്ണങ്ങളായിത്തീരുന്നതു്.

അദ്ധ്യായം രണ്ടു്

സംഗീതത്തിൻെറ മാഹാത്മ്യവും ശക്തിയും

ശബ്ദംനിറഞ്ഞ ലോകത്തിലാണ് നാം ജീവിക്കുന്നതു്. വ്യക്തമായ അർത്ഥമുള്ള ശബ്ദങ്ങളും അർത്ഥമില്ലാത്ത ശബ്ദങ്ങളും ആ ലോകത്തിലുണ്ടു്. അർത്ഥമുള്ള ശബ്ദങ്ങൾമുഖേന നാം ലോകകാര്യങ്ങൾ ഗ്രഹിക്കുകയും അന്യരുടെ ആശയങ്ങൾ ധരിക്കുകയും നമ്മുടെ വിചാരങ്ങൾ വെളിപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്യുന്നു. ആ ശബ്ദങ്ങൾകൊണ്ടു് നമുക്ക്അത്യധികം പ്രയോജനമുണ്ടെങ്കിലും അവ നമ്മെ എല്ലാപ്പോഴും സന്തോഷിപ്പിച്ചുകൊള്ളണമെന്നില്ല. എന്നാൽ ചില പ്രത്യേക ശബ്ദങ്ങൾ കേവലം നിരർത്ഥങ്ങളാണെങ്കിൽപോലും നമ്മുടെ ഹൃദയത്തിൽ ആനന്ദകരങ്ങളായ വികാരങ്ങൾ ഉണർത്തുന്നു. അപ്രകാരമുള്ള രമ്യശബ്ദങ്ങളുടെ സമുചിതസമ്മേളനമാണ് സംഗീതത്തിനു നിദാനമായി ഭവിക്കുന്നതു്.

മററു കലകളേക്കാൾ സംഗീതത്തിനു് സാർവ്വത്രികമായ ഒരു വശ്യതയുണ്ടു്. പണ്ഡിതനേയും പാമരനേയും സംഗീതം ആകർഷിക്കുന്നു. ശിശുവും വൃദ്ധനും പാട്ടുകേട്ടു രസിക്കുന്നു.

പശു, പാമ്പ് മുതലായ ജന്തുക്കൾപോലും സംഗീതമാധുരിയിൽ ലയിച്ച് നിശ്ചലങ്ങളായി നിന്നുപോകുന്നു. രോഗചികത്സയ്ക്ക് സംഗീതം മികച്ച ഒരു ഔഷധമാണെന്ന് ഗവേഷകന്മാർ കണ്ടു പിടിച്ചിട്ടുണ്ട്. വിളവുകൾ അഭിവൃദ്ധിപ്പെടുത്താൻ സംഗീതത്തി നുള്ള കഴിവ് പല പരീക്ഷണങ്ങൾമൂലം ശാസ്ത്രജ്ഞന്മാർ തെളി യിച്ചിരിക്കുന്നു. മനുഷ്യന്റെ സ്വഭാവം രൂപവൽക്കരിക്കുന്ന തിനും അവന്റെ ആദ്ധ്യാത്മികമായ ബോധം വളർത്തുന്നതിനും സംഗീതത്തിനു് അസാമാന്യമായ ശക്തിയുണ്ട്. മനുഷ്യന്റെ അനുഗ്രഹവിശേഷങ്ങളായ ശബ്ദമാധുര്യവും ശ്രവണസൂക്ഷ്മതയും നിമിത്തം അവന് സംഗീതം അഭ്യസിക്കാനും സംഗീത പ്രയോഗം മുഖേന പരമാനന്ദം അനുഭവിക്കാനും സാധിക്കുന്നു. നിരന്തരമായ സംഗീതോപാസനം നടത്തി ആനന്ദനിർവൃതി അടഞ്ഞിട്ടുള്ള അനേകം മഹാത്മാക്കളെപ്പററി ചരിത്രകാരന്മാർ വർണ്ണിച്ചിട്ടുണ്ട്. നിത്യവും സംഗീതം സാധകംചെയ്യുന്ന ആളിന്റെ ശ്വാസകോശത്തിന് പ്രാണായാമംമൂലം ദാർഢ്യം ലഭിക്കുന്നു. അയാളുടെ ശരീരത്തിലും മനസ്സിലും ഓജസ്സും ഉന്മേഷവും വർദ്ധിക്കുന്നു. ഇങ്ങനെ ലോകത്തിന് കുളർമയും ആനന്ദവും ചൈതന്യവും നൽകുന്ന സംഗീതം ലളിതകലകളിൽ വച്ച് ഏററവും അധികം ലാളിത്യമുള്ള കലയാണ്.

സംഗീതം നാദാത്മകമാണ്. അതിന്റെ അടിസ്ഥാന ഘടകങ്ങൾ നാദം, ശ്രുതി, സ്വരം എന്നിവയാകുന്നു.

<u>നാദം</u>—ശ്രവണമാധുര്യമുള്ള ശബ്ദമാണ് നാദം.

<u>ശ്രുതി</u>—(1) മനുഷ്യന്റെ ശ്രവണേന്ദ്രിയത്തിന് സ്പഷ്ട മായി കേൾക്കാൻ കഴിയുന്ന ഏററവും ദൈർഘ്യംകുറഞ്ഞ ശബ്ദ മാനത്തെ "ശ്രുതി" എന്നുപറയുന്നു: (2) ശ്രുതിയെ "ആധാര ശബ്ദം" എന്നും വ്യവഹരിക്കാറുണ്ട്. ഒരു ഗായകൻ തന്റെ ശബ്ദത്തിന്റെ പരിധി അനുസരിച്ച് ഒരു ആധാരശ്രുതി നിശ്ച യിക്കുന്നു. അതിനെ അടിസ്ഥാനമാക്കിയാണ് അയാൾ ഗാനങ്ങൾ ആലപിക്കുന്നതു്, ഭിന്നഗായകന്മാരുടെ ശബ്ദ

പരിധികാംക്കുള്ള വ്യത്യാസം അനുസിച്ച് അവർ സ്വീകരിക്കുന്ന ആധാരശ്രുതികളും വിഭിന്നങ്ങളായിരിക്കും. ഒരു ഗായകൻ രണ്ടു കട്ടശ്രുതിയിൽ പാടുന്നു എന്നോ ഒരു വീണ മൂന്നുകട്ട ശ്രുതിയിൽ ചേത്തിരിക്കുന്നു എന്നോ പറയുമ്പോാം ശ്രുതി എന്ന പദത്തിനു് കല്പിക്കുന്ന അത്ഥം ആധാരശബ്ദം എന്നാണു്.

സ്വരം—നാദത്തിൽനിന്നും ശ്രുതി ഉത്ഭവിക്കുന്നതുപോലെ ശ്രുതികാം ചേൻണ്ടാകുന്ന ശബ്ദമാണു് ''സ്വരം''. രഞ്ജകമായ ശബ്ദം എന്നാണു് സ്വരത്തിൻെറ അത്ഥം. സംഗീതത്തിൽ സ്വരം ഒരു പൂണ്ണശബ്ദമാണു്. സംഗീതത്തിൻെറ അടിത്തറയായിട്ടുള്ളതു് ഏഴു സ്വരങ്ങളാണു്. ''സപ്തസ്വരങ്ങാം'' എന്ന പേരിൽ ഇവ അറിയപ്പെടുന്നു. ഈ സ്വരങ്ങളും അവയുടെ സംജ്ഞകളും താഴെ പറയുംപ്രകാരമാണു്:

(1) ഷഡ്ജം — സ.
(2) ഋഷഭം — രി.
(3) ഗാന്ധാരം — ഗ.
(4) മധ്യമം — മ.
(5) പഞ്ചമം — പ.
(6) ധൈവതം — ധ.
(7) നിഷാദം — നി.

സ, രി, ഗ, മ, പ, ധ, നി എന്നീ അക്ഷരങ്ങാം സപ്തസ്വരങ്ങളുടെ പൂണ്ണനാമങ്ങളിലുള്ള ആദ്യത്തെ അക്ഷരങ്ങളാണു്, ഇവയിൽ ഷഡ്ജത്തിൻെറ പ്രഥമാക്ഷരമായ 'ഷ' 'സ' എന്നും ഋഷഭത്തിൻെറ ഒന്നാമത്തെ അക്ഷരമായ 'ഋ' 'രി' എന്നും ഭേദപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു എന്നു മാത്രം.

ആരോഹണം—സ്വരങ്ങളുടെ ശബ്ദം ക്രമേണ ഒന്നിനുമുകളിൽ ഒന്നായിഉയൻപോകുന്ന രീതിക്കു് ആരോഹണം എന്നു പേർ.

ഉദാഹരണം:—സരിഗമപധനി.

അവരോഹണം—സ്വരങ്ങളുടെ ശബ്ദം ഒന്നിനുകീഴിൽ ഒന്നായി താണുവരുന്നരീതിക്കു് അവരോഹണം എന്നു പറയുന്നു.

ഉദാഹരണം:—സനിധപമഗരി.

രാഗം—സ്വരങ്ങളുടെ ആരോഹണാവരോഹണക്രമങ്ങളെ അടിസ്ഥാനമാക്കി നിർമ്മിച്ചിട്ടുള്ള വികാരോജ്ജ്വലങ്ങളായ ശബ്ദപ്രസ്താരങ്ങളാണു് രാഗങ്ങൾ. ശ്രവണമധുരങ്ങളായ സ്വരച്ചേർച്ചകൾ രാഗത്തിനു് പ്രത്യേകമായ വ്യക്തിത്വം നൽകുന്നു.

പന്ത്രണ്ടു് സ്വരങ്ങൾ.

സപ്തസ്വരങ്ങളിൽ ഒന്നാമത്തേതായ ഷഡ്ജത്തിനും അഞ്ചാമത്തേതായ പഞ്ചമത്തിനും രൂപഭേദങ്ങളില്ല. അവ അചഞ്ചലങ്ങളാണു്. ശേഷിച്ച അഞ്ചു സ്വരങ്ങളിൽ ഓരോന്നിനും കോമളം, തീവ്രം എന്നിങ്ങനെ രണ്ടു സ്വരഭേദങ്ങൾ ഉണ്ടു്. കോമളസ്വരത്തിൻെറ നാദത്തിൽനിന്നും അല്പം ഉയന്നതാണു് തീവ്രസ്വരത്തിൻെറ നാദം. ഇങ്ങനെ അഞ്ചു സ്വരങ്ങൾക്കുംകൂടി $5 \times 2 = 10$ സ്വരസ്ഥാനങ്ങൾ ഉണ്ടാകുന്നു. അവയോടുകൂടി ഷഡ്ജപഞ്ചമങ്ങൾ എന്ന രണ്ടു സ്വരങ്ങൾ ചേന്നു് ആകെ പന്ത്രണ്ടു് സ്വരസ്ഥാനങ്ങൾ ലഭിക്കുന്നു. അവ പന്ത്രണ്ടും താഴെ കാണിക്കുന്നു:

(1)	ഷഡ്ജം	—അചഞ്ചലം.
(2)	ശുദ്ധഋഷഭം	കോമളം
(3)	ചതുശ്രുതിഋഷഭം	തീവ്രം
(4)	സാധാരണ ഗാന്ധാരം	കോമളം
(5)	അന്തരഗാന്ധാരം	തീവ്രം

(6)	ശുദ്ധമധ്യമം	}	കോമളം
(7)	പ്രതിമധ്യമം		തീവ്രം
(8)	പഞ്ചമം	—	അചഞ്ചലം
(9)	ശുദ്ധധൈവതം	}	തീവ്രം
(10)	ചതുശ്ശ്രുതിധൈവതം		തീവ്രം
(11)	കൈശികിനിഷാദം	}	കോമളം
(12)	കാകലിനിഷാദം		തീവ്രം

സ്ഥായി.—ഷഡ്ജത്തിൽ ആരംഭിച്ച് ക്രമേണ നിഷാദത്തിൽ അവസാനിക്കുന്ന സ്വരസമൂഹത്തെയാണ് ''സ്ഥായി'' എന്നു പറയുന്നതു്. ഭാരതീയ സംഗീതത്തിൽ അഞ്ചു സ്ഥായികരം ഉണ്ടു്. അവയിൽ മദ്ധ്യത്തിൽ ഉള്ളതും സവ്വസാധാരണമായി പ്രയോഗിച്ചുവരുന്നതുമായ സ്ഥായിക്കു് ''മധ്യ''സ്ഥായി എന്നാണു് പേർ. ഈ മധ്യസ്ഥായിയുടെ മുകളിൽ ''താരസ്ഥായി''യും കീഴിൽ ''മന്ദ്രസ്ഥായി''യും വരുന്നു. സാമാന്യമായി ഈ മൂന്നു സ്ഥായികളിലും വിദ്വാന്മാർ ഗാനം ആലപിക്കാറുണ്ടു്. എന്നാൽ 'താരസ്ഥായി'യുടെ മുകളിലുള്ള 'ആദിതാരസ്ഥായി'യിലും മന്ദ്രസ്ഥായിയുടെ കീഴിലുള്ള 'അനുമന്ദ്രസ്ഥായി'യിലും ഗാനം ആലപിക്കുന്നവർ വളരെ ചുരുങ്ങും.

'താരസ്ഥായി' സ്വരങ്ങളെ തിരിച്ചറിയാൻ സ്വരങ്ങളുടെ മുകളിൽ ഒരു ബിന്ദു രേഖപ്പെടുത്തുന്നു. ആദിതാരസ്ഥായി സ്വരങ്ങളുടെ മുകളിൽ രണ്ടു ബിന്ദുക്കരം അടയാളപ്പെടുത്തുന്നു. അതുപോലെ മന്ദ്രസ്ഥായി സ്വരങ്ങളുടെ കീഴിൽ ഒരു ബിന്ദുവും അനുമന്ദ്രസ്ഥായി സ്വരങ്ങളുടെ കീഴിൽ രണ്ടു ബിന്ദുക്കളും അടയാളമായി കൊടുക്കുന്നു. അഞ്ചു സ്ഥായികളും അവയുടെ അടയാളങ്ങളും താഴെ കാണിച്ചിരിക്കുന്നു:

അനുമന്ദ്രസ്ഥായി	സ രി ഗ മ പ ധ നി (with two dots below each note)
മന്ദ്രസ്ഥായി	സരിഗമപധനി (with a dot below each note)
മധ്യസ്ഥായി	സരിഗമപധനി
താരസ്ഥായി	സരിഗമപധനി (with a dot above each note)
ആദിതാരസ്ഥായി	സ രി ഗ മ പ ധ നി (with two dots above each note)

അദ്ധ്യായം മൂന്ന്

രാഗഗോത്രം

'രാഗം' എന്ന വാക്കിന് 'രഞ്ജിപ്പിക്കുന്നതു'' എന്നും 'വികാരങ്ങളെ ഉദ്ദീപിപ്പിക്കുന്നതു'' എന്നും അർത്ഥമുണ്ട്. എന്നാൽ സംഗീതത്തിൽ ഈ വാക്കിന് വ്യത്യസ്തമായ അർത്ഥമാണുള്ളതു്. മനുഷ്യൻെറ വിവിധ വികാരങ്ങളെ പ്രകടിപ്പിക്കാൻ കഴിയുന്ന ഇമ്പമുള്ള നാദങ്ങളുടെ സമഞ്ജസമായ സമ്മേളനമാണ് സംഗീതശാസ്ത്രത്തിൽ 'രാഗം' എന്ന വാക്കുകൊണ്ട് കുറിക്കുന്നതു്. രാഗങ്ങളെ ആധാരമാക്കിയുള്ള ഒരു സംഗീത പദ്ധതിയാണ് ഭാരതീയർ അംഗീകരിച്ചിട്ടുള്ളതു്. ഒരു രാഗത്തിൻെറ വ്യക്തിത്വം നിലനില്ക്കുന്നതു് ചില പ്രത്യേക സ്വരസമൂഹങ്ങളുടെ ക്രമപ്രവൃദ്ധമായ ഐക്യംമൂലം ഉളവാകുന്ന രൂപവിശേഷത്തിലാണ്.

ഭാരതീയ സംഗീതസമ്പ്രദായത്തിന് ലോകമൊട്ടുക്കുള്ള സംഗീത പദ്ധതികളുടെ കൂട്ടത്തിൽ സമുന്നതമായ ഒരു സ്ഥാനമുണ്ട്. ഗായകൻെറ മനോധർമ്മം അനുസരിച്ച് രാഗം ആലപിക്കുക എന്ന രീതി—ഭാരതീയ സംഗീതത്തിൽ മാത്രമേ ഉള്ളു. ഒരു രാഗത്തിൻെറ ആരോഹണാവരോഹണങ്ങളിലെ സ്വരങ്ങൾ ലഭിച്ചാൽ ആ സ്വരങ്ങളെ അവയുടെ നിബന്ധനകൾക്കു വിധേയമായി പലതരത്തിൽ കൂട്ടിയിണക്കി, ഗായകൻെറ മനോധർമ്മം അനുസരിച്ച് പ്രസ്തുത രാഗം ഉൾക്കൊള്ളുന്ന ഭാവത്തെ പരമാവധി പ്രകടിപ്പിക്കാൻ ഭാരതീയ സംഗീതത്തിൽ സാധിക്കുന്നു. എന്നാൽ അതോടൊപ്പം ഗായകൻ ഓരോ രാഗത്തിൻെറ ലക്ഷണവും ധരിക്കേണ്ടതുണ്ട്. ഓരോ രാഗത്തിനും പ്രത്യേകം നിബന്ധനകൾ ഉണ്ട്. ചില പ്രത്യേക സ്വരങ്ങളേ തമ്മിൽ ചേരാൻ പാടുള്ളു എന്നും, ചില സ്വരങ്ങൾ നീട്ടിപ്പാടണം എന്നും, ചില സ്വരങ്ങൾ ശക്തിയുക്തമായും മററു

ചില സ്വരങ്ങൾ അയവോടുകൂടിയും പാടണമെന്നും മററും പല തരത്തിലാണ് ആ നിയമങ്ങൾ. ഈ നിബന്ധനകൾ അനുസരിച്ചാണ് ഓരോ രാഗത്തിനും പ്രത്യേകമായ രൂപം ഉണ്ടാകുന്നതു്.

ഭാരതീയ സംഗീതം രാഗങ്ങളിൽ അധിഷ്ഠിതമാണ്. രാഗങ്ങൾക്കു് മുഖ്യമായി രണ്ടു വിഭാഗങ്ങളുണ്ടു്: (1) ജനകരാഗങ്ങൾ, (2) ജന്യരാഗങ്ങൾ.

ജനകരാഗങ്ങൾക്കു് 'മേളകർത്താ രാഗങ്ങൾ' എന്നും 'സമ്പൂർണ്ണരാഗങ്ങൾ' എന്നും പേരുണ്ടു്. ഇവയിൽ സപ്തസ്വരങ്ങൾ ഓരോന്നും ക്രമമനുസരിച്ച് ആരോഹണത്തിലും അവരോഹണത്തിലും പ്രയോഗിക്കപ്പെടുന്നു. ജനകരാഗങ്ങളിൽ നിന്നും ജനിച്ചിട്ടുള്ള രാഗങ്ങടളയാണ് 'ജന്യരാഗങ്ങൾ' എന്നു പറയുന്നതു്. ഒരു സ്ഥായിയിലുള്ള പന്ത്രണ്ടു സ്വരസ്ഥാനങ്ങളെ ആധാരമാക്കി എഴുപത്തിരണ്ടു ജനകരാഗങ്ങൾ കർണ്ണാടക സംഗീതത്തിലുണ്ടു്. ജനകരാഗങ്ങളുടെ സംഖ്യ ക്ലിപ്തപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ടെങ്കിലും ജന്യരാഗങ്ങളുടെ എണ്ണം തിട്ടപ്പെടുത്താൻ സാധിച്ചിട്ടില്ല.

എഴുപത്തിരണ്ടു മേളരാഗപദ്ധതി.

പുരാതനകാലം മുതല്ക്കേ ഭാരതീയ സംഗീതത്തിൽ പല രാഗപദ്ധതികളും നിലവിലുണ്ടായിരുന്നു. ക്രിസ്തുവർഷം ഏഴും എട്ടും ശതകങ്ങളിൽ വിവിധ രാഗങ്ങളിലായി ഒട്ടനേകം ഭക്തിഗാനങ്ങൾ ഉത്ഭവിക്കുകയുണ്ടായി. എന്നാൽ ഏറെത്താമസിയാതെ അവയുടെ പ്രചാരം നിലച്ചുപോയി. അതിനുശേഷം പന്ത്രണ്ടാം നൂററാണ്ടിൽ ജീവിച്ചിരുന്ന സുപ്രസിദ്ധ ഗാനരചയിതാവായ ജയദേവരുടെ 'ഗീതഗോവിന്ദം' എന്ന സംഗീതനാടകഗ്രന്ഥത്തിന്റെ ആവിർഭാവത്തോടുകൂടിയാണ് കൢപ്തമായ രാഗതാളങ്ങളോടുകൂടി ഗാനങ്ങൾ പ്രചാരത്തിൽ വന്നതു്. പതിനാലും പതിനഞ്ചും നൂററാണ്ടുകളിൽ വടക്കേ ഇൻഡ്യയിൽ മുഹമ്മദീയരുടെ സ്വാധീനശക്തി വർദ്ധിച്ചു

ത്തോടെ ഭാരതീയ സംഗീതത്തിനും ചില പരിണാമങ്ങൾ സംഭവിച്ചു. ഭാരതീയ സംഗീതത്തിൽ പേഴ്സ്യൻ സംഗീത രീതിയുടെ ചില സ്വഭാവങ്ങൾ കലരുകയുണ്ടായി. അതിനെ ത്തുടൎന്നു് 'ഹിന്ദുസ്ഥാനി സംഗീതം' എന്ന ഒരു പുതിയ സംഗീത രീതി ഉത്തരഭാരതത്തിൽ ഉദയംചെയ്തു. മുഹമ്മദീയ സംസ്കാരം തെക്കേ ഇൻഡ്യയിൽ വ്യാപിക്കാതിരുന്നതുകൊണ്ടു് അവിടത്തെ സംഗീതപദ്ധതിക്കു് ഉത്തരേൻഡ്യയിലെപ്പോലെ മാററമൊന്നും ഉണ്ടായില്ല. അതിനാലാണു് പുരാതന ഭാരതീയ സംഗീതം കലർപ്പുകൾകൂടാതെ ഇന്നും തെക്കേ ഇൻഡ്യയിൽ നിലനില്ക്കുന്നതു്. പല സംഗീത ശാസ്ത്രജ്ഞന്മാരുടേയും നിരന്തര പരിശ്രമത്തിൻെറ ഫലമായി കർണ്ണാടകസംഗീതം എന്നറിയപ്പെടുന്ന തെക്കേ ഇൻഡ്യയിലെ സംഗീതസമ്പ്രദായം മേല്ക്കുമേൽ അഭിവൃദ്ധി പ്രാപിച്ചു. പതിനേഴാം നൂററാണ്ടിൽ 'വെങ്കിടമഹി' എന്ന സംഗീതശാസ്ത്രജ്ഞൻ അദ്ദേഹത്തിൻെറ ''ചതുർദ്ദിണ്ഡി പ്രകാശിക'' എന്ന മഹാഗ്രന്ഥത്തിൽ കർണ്ണാടക രാഗങ്ങളുടെ രൂപവൽക്കരണത്തിനു് ഒരു നവ്യമാർഗ്ഗം ആവിഷ്കരിച്ചു. അതാണു് ഇന്നും ദക്ഷിണഭാരതത്തിൽ നിലവിലിരിക്കുന്ന 'എഴുപത്തിരണ്ടുമേളരാഗപദ്ധതി'. അന്നുവരെ പ്രചരിച്ചിരുന്ന രാഗങ്ങളിലുള്ള സ്വരങ്ങളുടെ എല്ലാ സ്വഭാവങ്ങളും വളരെ ശ്രദ്ധയോടെ പഠിച്ചു് ആ സ്വരങ്ങളെ ചിട്ട ചെയ്യുന്നതിനാണു് 'വെങ്കിടമഹി' ആദ്യമായി ശ്രമിച്ചതു്. ഈ ശ്രമത്തിൻെറ ഫലമായി അന്നു നിലവിലിരുന്ന സമ്പൂർണ്ണരാഗങ്ങൾക്കു പുറമേ, സപ്തസ്വരങ്ങളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ഉണ്ടാക്കാവുന്ന ഒട്ടനേകം പുതിയ സമ്പൂർണ്ണരാഗങ്ങളും അദ്ദേഹം കണ്ടുപിടിച്ചു. അങ്ങനെ അദ്ദേഹം രൂപംകൊടുത്ത നവീന മേളകർത്താപദ്ധതിയാണു് ഇന്നത്തെ കർണ്ണാടക സംഗീതത്തിൻെറ അസ്ഥിവാരം.

മേളപദ്ധതിയുടെ ക്രമം.

എഴുപത്തിരണ്ടു മേളകർത്താ രാഗങ്ങളേയും ക്രമമനുസരിച്ചു് പന്ത്രണ്ടു വിഭാഗങ്ങളായി തിരിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ഓരോ വിഭാഗ

ത്തിനും 'ചക്രം' എന്നാണു പേർ. പന്ത്രണ്ടു ചക്രങ്ങളുടെ പേരുകൾ ചുവടെ ചേർക്കുന്നു:

(1) ഇന്ദു, (2) നേത്രം, (3) അഗ്നി, (4) വേദം, (5) ബാണം, (6) ഋതു, (7) ഋഷി, (8) വസു, (9) ബ്രഹ്മം, (10) ദിശി, (11) രുദ്രൻ, (12) ആദിത്യൻ.

ഓരോ ചക്രത്തിലും ആറ് മേളകർത്താരാഗങ്ങൾ വീതം ഉണ്ടായിരിക്കും. അതായതു് 1 മുതൽ 6 വരെയുള്ള മേളകർത്താ രാഗങ്ങൾ ഒന്നാം ചക്രത്തിലും, 7 മുതൽ 12 വരെയുള്ളവ രണ്ടാം ചക്രത്തിലും. ഇങ്ങനെ ക്രമത്തിൽ 72 മേളകർത്താ രാഗങ്ങളും 12 ചക്രങ്ങളായി വിഭജിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ഇതിൽ ആദ്യത്തെ ആറു ചക്രങ്ങളിലുള്ള 36 മേളകർത്താരാഗങ്ങളെ ''പൂർവ്വമേളരാഗങ്ങ''ളെന്നും, ഏഴു മുതൽ പന്ത്രണ്ടുവരെയുള്ള ചക്രങ്ങളിലെ 36 മേള രാഗങ്ങളെ ''ഉത്തരമേളരാഗങ്ങ''ളെന്നും പറയുന്നു. പൂർവ്വമേള രാഗങ്ങൾക്കും ഉത്തരമേള രാഗങ്ങൾക്കും തമ്മിലുള്ള വ്യത്യാസം മധ്യമസ്വരത്തിൽ മാത്രമാണു്. പൂർവ്വമേളരാഗങ്ങൾ ശുദ്ധമധ്യമം സ്വീകരിച്ചിരിക്കുന്നതിനാൽ, അവയെ 'ശുദ്ധമധ്യമരാഗങ്ങ ളെ'ന്നും, അതുപോലെ ഉത്തരമേള രാഗങ്ങൾ പ്രതിമധ്യമം സ്വീകരിച്ചിരിക്കുന്നതിനാൽ അവയെ 'പ്രതിമധ്യമരാഗങ്ങ ളെ'ന്നും പറഞ്ഞുവരുന്നു. 1 മുതൽ 36 വരെയുള്ള രാഗങ്ങളുടെ സ്വരക്രമങ്ങൾ തന്നെയാണ് 37 മുതൽ 72 വരെയുള്ള രാഗങ്ങ ളിലും കാണുന്നതു്. പക്ഷെ മധ്യമംമാത്രം മാറുന്നു.

ഉദാ:—പൂർവ്വമേള വിഭാഗത്തിലെ ഒന്നാം രാഗത്തിനുള്ള ഋഷഭ, ഗാന്ധാര, ധൈവത, നിഷാദ, സ്വരങ്ങൾ തന്നെ യാണ് ഉത്തരമേള വിഭാഗത്തിലെ ഒന്നാം രാഗത്തിലും (72 മേളക്രമത്തിൽ 37—ാമത്തെ രാഗത്തിലും) കാണുന്നതു്, എന്നാൽ പൂർവ്വമേളരാഗത്തിൽ ശുദ്ധമധ്യമവും ഉത്തരമേള രാഗത്തിൽ പ്രതിമധ്യമവും വരുന്നു.

ചക്രങ്ങളിൽ പൂർവ്വാംഗത്തിന്റെ ക്രമം.

സപ്തസ്വരങ്ങളിൽ ആദ്യത്തെ നാലു സ്വരങ്ങൾക്കു് (സരി ഗമ) പൂർവ്വാംഗസ്വരങ്ങൾ എന്നു പറയും. ശുദ്ധമധ്യമ വിഭാഗ

ത്തിലെ ഒരു ചക്രം പരിശോധിച്ചുനോക്കാം. ഇതിൽ ആറു് മേളരാഗങ്ങളുണ്ടു്. ഈ രാഗങ്ങളിലെ പൂർവ്വാംഗസ്വരങ്ങളിൽ 'സ'യും 'മ'യും അചഞ്ചലങ്ങളാണു്. എന്നാൽ 'രി'യും 'ഗ'യും ചഞ്ചലങ്ങളാണു്. അതായതു് ശുദ്ധഋഷഭം, ചതുശ്ശ്രുതി ഋഷഭം, എന്നിങ്ങനെ രണ്ടു് ഋഷഭങ്ങളും സാധാരണ ഗാന്ധാരം, അന്തരഗാന്ധാരം എന്നീ രണ്ടു് ഗാന്ധാരങ്ങളും അടങ്ങിയിട്ടുണ്ടു്. ഈ ഋഷഭഗാന്ധാര സ്വരങ്ങളുടെ ആരോഹണക്രമമനുസരിച്ചു് ഇണചേർത്തു് താഴെ കാണിക്കുന്ന രീതിയിൽ ആറു് യുഗ്മങ്ങളാക്കാം:

(1) ശുദ്ധഋഷഭം — ചതുശ്ശ്രുതിഋഷഭം

(2) ശുദ്ധഋഷഭം — സാധാരണ ഗാന്ധാരം

(3) ശുദ്ധഋഷഭം — അന്തരഗാന്ധാരം

(4) ചതുശ്ശ്രുതി ഋഷഭം — സാധാരണ ഗാന്ധാരം

(5) ചതുശ്ശ്രുതി ഋഷഭം — അന്തരഗാന്ധാരം

(6) സാധാരണഗാന്ധാരം — അന്തരഗാന്ധാരം

ഈ ആറു യുഗ്മങ്ങളും ഓരോ ചക്രത്തിലുമുള്ള മേളകർത്താരാഗങ്ങളിൽ പ്രയോഗിക്കേണ്ടവയാണു്. എന്നാൽ മേളകർത്താരാഗത്തിന്റെ മുഖ്യമായ ലക്ഷണമനുസരിച്ചു് സപ്തസ്വരങ്ങൾ ഏഴും ആരോഹണത്തിലും അവരോഹണത്തിലും ക്രമപ്രകാരം ഉണ്ടായിരിക്കണമെന്നും ഒരു സ്വരവും ആവർത്തിക്കാൻ പാടില്ലെന്നും നിബന്ധനയുണ്ടു്. ഈ അടിസ്ഥാനത്തിൽ പരിശോധിച്ചാൽ മേൽപ്പറഞ്ഞ ആറു ജോടികളിൽ ആദ്യത്തേതായ ശുദ്ധഋഷഭം—ചതുശ്ശ്രുതി ഋഷഭവിഭാഗത്തിൽ ഗാന്ധാരത്തിനു് അഭാവം ഉണ്ടാകുകയും ഋഷഭത്തിനു് ആവർത്തനം ഉണ്ടാവുകയും ചെയ്യും. അതുപോലെതന്നെ അവസാനത്തെ ജോടിയിൽ ഋഷഭത്തിനു് അഭാവവും ഗാന്ധാരത്തിനു് ആവർത്തനവും ഉണ്ടാകുന്നു. ഈ പ്രശ്നത്തിനു് വെങ്കിടമഹി ഒരു പരിഹാരമാർഗ്ഗം

കണ്ടുപിടിച്ചു. ആദ്യത്തെ ജോടിയിലെ ചതുശ്ശ്രുതി ഋഷഭത്തിന് ശുദ്ധഗാന്ധാരമെന്നും അവസാനത്തെ ജോടിയിലെ സാധാരണ ഗാന്ധാരത്തിന് ഷഡ്ശ്രുതി ഋഷഭം എന്നും അദ്ദേഹം പേരിട്ടു. അതനുസരിച്ച് 'ആറു' ഋഷഭഗാന്ധാര ജോടികൾ താഴെ കാണുന്ന രീതിയിൽ ആണ്.

ശുദ്ധ ഋഷഭം	—	ശുദ്ധഗാന്ധാരം
ശുദ്ധ ഋഷഭം	—	സാധാരണ ഗാന്ധാരം
ശുദ്ധ ഋഷഭം	—	അന്തര ഗാന്ധാരം
ചതുശ്ശ്രുതി ഋഷഭം	—	സാധാരണ ഗാന്ധാരം
ചതുശ്ശ്രുതി ഋഷഭം	—	അന്തരഗാന്ധാരം
ഷഡ്ശ്രുതി ഋഷഭം	—	അന്തരഗാന്ധാരം

ഈ പദ്ധതിയെ കൂടുതൽ സുഗമമാക്കുന്നതിനുവേണ്ടി വെങ്കിടമഹി മററു ചില ഉപായങ്ങളും സ്വീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഋഷഭഗാന്ധാരസ്വരങ്ങൾക്ക് സൂചകാക്ഷരങ്ങളായി 'ര' എന്നും 'ഗ' എന്നും രണ്ടക്ഷരങ്ങൾ ഏർപ്പെടുത്തി. അവയിൽ ഓരോ സ്വരത്തിലുമുള്ള മുമ്മൂന്നു വിഭാഗങ്ങളെ കുറിക്കുന്നതിന് ആ സൂചകാക്ഷരങ്ങളോട് അ, ഇ, ഉ എന്ന് മൂന്നു സ്വരസംജ്ഞകൾ ചേർത്തു. അതിൻെറ ഫലമായി ശുദ്ധഋഷഭത്തിന് 'രാ' എന്നും, ചതുശ്ശ്രുതിഋഷഭത്തിനു 'രി' എന്നും ഷഡ്ശ്രുതി ഋഷഭത്തിന് 'രു' എന്നും പേരുകളുണ്ടായി. അതുപോലെ ശുദ്ധ ഗാന്ധാരത്തിന് 'ഗ'എന്നും, സാധാരണ ഗാന്ധാരത്തിന് 'ഗി' എന്നും അന്തരഗാന്ധാരത്തിന് 'ഗു' എന്നും പേരുകൾ ലഭിച്ചു. ഈ അക്ഷരങ്ങളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ മേൽപ്പറഞ്ഞ ആറ ജോടികളെ ഇങ്ങനെ കുറിക്കാം:

രാ — ഗ
രാ — ഗി
രാ — ഗു
രി — ഗി
രി — ഗു
രു — ഗു

ഇവയിൽ ഓരോ ജോടിയും ഓരോ ചക്രത്തിൽ ഉൾപ്പെടുന്നു. ശുദ്ധമധ്യമരാഗങ്ങൾ മുപ്പത്തിആറു ഉള്ളതിൽ ഒന്നു മുതൽ ആറുവരെയുള്ള രാഗങ്ങൾ ഒന്നാമത്തെ ചക്രത്തിലാണ്. ഈ ആറു രാഗങ്ങളുടേയും പൂർവ്വാംഗത്തിൽ 'ര ഗ' വിഭാഗം ആണ് നൽകിയിട്ടുള്ളതു്. അതുപോലെ രണ്ടാമത്തെ ചക്രത്തിലെ ആറു രാഗങ്ങളിൽ 'രാ ഗി' വിഭാഗം കാണാം. ഇപ്രകാരം ആദ്യത്തെ ആറു ചക്രത്തിലും മേൽപ്പറഞ്ഞ ഋഷഭഗാന്ധാര വിഭാഗങ്ങളിൽ ഓരോന്നും ക്രമമായി കൊടുത്തിട്ടുണ്ടു്. അതിനാൽ ആദ്യത്തെ ആറു ചക്രങ്ങൾക്ക്,

രാ — ഗ ചക്രം
രാ — ഗി ചക്രം
രാ — ഗു ചക്രം
രി — ഗി ചക്രം
രി — ഗു ചക്രം
രു — ഗു ചക്രം എന്നീ പേരുകൾ പറയാറുണ്ടു്.

ഉത്തരാംഗത്തിൻെറ ക്രമം

ഒരു മേളകർത്താരാഗത്തിൻെറ രണ്ടാമത്തെ പകുതിയിലുള്ള സ്വരങ്ങൾക്ക് (പ ധ നി സ) ഉത്തരാംഗം എന്നു പറയുന്നു. ഇതിൽ പഞ്ചമവും ഷഡ്ജവും അചഞ്ചലങ്ങളാണ്; ശേഷിച്ച ധൈവത നിഷാദങ്ങൾ ചഞ്ചലങ്ങളും, മുൻപ് പ്രസ്താവിച്ച ഋഷഭഗാന്ധാര വിഭാഗങ്ങൾ പോലെതന്നെ ധൈവതനിഷാദങ്ങളും ആറു ജോടികളായി തിരിയുന്നു. അവയ്ക്കുമുണ്ടു് സൂചകാക്ഷരങ്ങൾ.

1. ശുദ്ധധൈവതം (ധ); ശുദ്ധനിഷാദം (ന)
2. ശുദ്ധധൈവതം (ധ); കൈശികിനിഷാദം (നി)

72 മേളരാഗ പദ്ധതി

36 ശുദ്ധമദ്ധ്യമ രാഗങ്ങൾ (പൂർവ്വമേളരാഗങ്ങൾ)	36 പ്രതിമദ്ധ്യമ രാഗങ്ങൾ (ഉത്തരമേളരാഗങ്ങൾ)

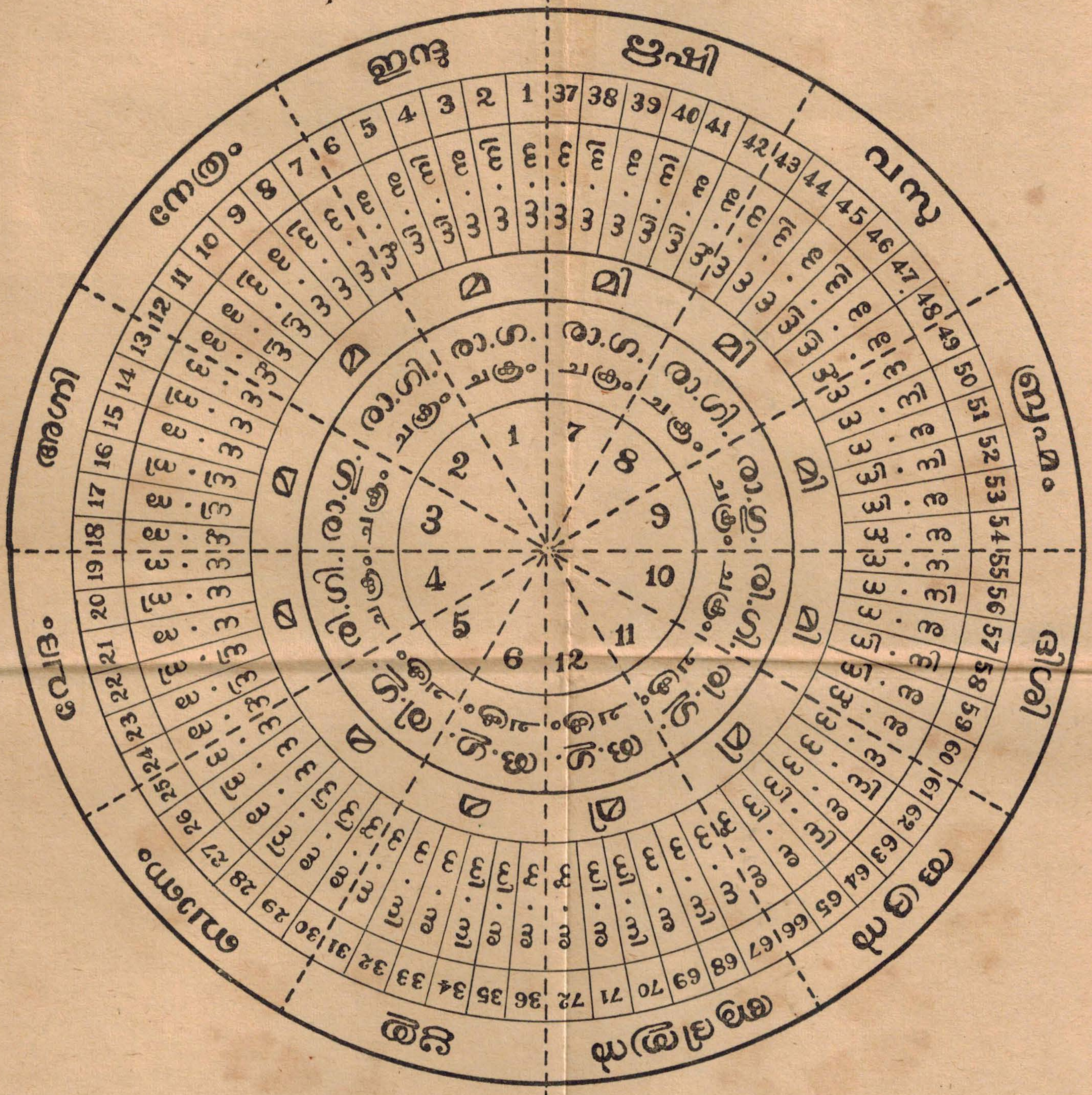

ര - ശുദ്ധഋഷഭം.
രി - ചതുശ്രുതിഋഷഭം
രു - ഷഡ്ശ്രുതിഋഷഭം.
ഗ - ശുദ്ധഗാന്ധാരം.
ഗി - സാധാരണഗാന്ധാരം.
ഗു - അന്തരഗാന്ധാരം.

മ - ശുദ്ധമദ്ധ്യമം.
മി - പ്രതിമദ്ധ്യമം.

ധ - ശുദ്ധധൈവതം.
ധി - ചതുശ്രുതിധൈവതം
ധു - ഷഡ്ശ്രുതിധൈവതം
ന - ശുദ്ധനിഷാദം.
നി - കൈശികിനിഷാദം.
നു - കാകലിനിഷാദം.

3. ശുദ്ധധൈവതം (ധ); കാകലി നിഷാദം (ന)

4. ചതുശ്ശ്രുതിധൈവതം (ധി); കൈശികി നിഷാദം (നി)

5. ചതുശ്ശ്രുതിധൈവതം (ധി); കാകലി നിഷാദം (ന)

6. ഷഡ്ശ്രുതിധൈവതം (ധു); കാകലി നിഷാദം (ന)

ഈ ധൈവത നിഷാദ ജോടികളിലോരോന്നും ഒരു ചക്രത്തിലുള്ള ഓരോ മേളരാഗത്തിലും ക്രമമനുസരിച്ച് മാറിമാറി വരുന്നു.

ഉദാ:—ഒന്നാമത്തെ 'രാ—ഗാ' ചക്രത്തിൽ ആറു മേളരാഗങ്ങളാണല്ലോ ഉള്ളതു്. അവയിൽ ഒന്നാമത്തെ രാഗത്തിൽ 'ധാ—നാ' വരുന്നു. രണ്ടാമത്തെ രാഗത്തിൽ 'ധാ—നി' ആയി മാറുന്നു. ഇപ്രകാരം ഒരു ചക്രത്തിലുള്ള ആറു രാഗങ്ങളിലായി ആറ് ധൈവതനിഷാദവിഭാഗങ്ങൾ ചേരുന്നു. ഇങ്ങനെ ആറ് ഋഷഭഗാന്ധാര ചക്രങ്ങളിൽ ഓരോ ചക്രത്തിലും ആറു ധൈവതനിഷാദവിഭാഗങ്ങൾ വരുമ്പോൾ ആകെ $6 \times 6 = 36$ രാഗങ്ങൾ ഉത്ഭവിക്കുന്നു. ഈ മുപ്പത്തിയാറും ശുദ്ധമധ്യമരാഗങ്ങളാണ്. ഇതേ രീതിയിലുള്ള മുപ്പത്തിയാറു പ്രതിമധ്യമം രാഗങ്ങൾ കൂടിയാകുമ്പോൾ $36 + 36 = 72$ (എഴുപത്തിരണ്ടു്) മേളരാഗങ്ങൾ ലഭിക്കുന്നു.

മേളരാഗപദ്ധതിയുടെ സവിശേഷതകൾ.

(1) നിലവിലുണ്ടായിരുന്ന പന്ത്രണ്ടു സ്വരങ്ങളെ വെങ്കിടമഹി പതിനാറു സ്വരങ്ങളാക്കി. അതായതു് മൂന്നു് ഋഷഭം, മൂന്നു ഗാന്ധാരം, മൂന്നു ധൈവതം, മൂന്നു നിഷാദം, രണ്ടു മധ്യമം എന്നിവയോട്ട് ഷഡ്ജവും പഞ്ചമവും ചേർത്തു് പതിനാറ് സ്വരസ്ഥാനങ്ങൾ ഉണ്ടാക്കി.

2) ഒരു മേളകർത്താരാഗത്തിൻെറ ക്രമസംഖ്യ കിട്ടിയാൽ അതിൻെറ സ്വരങ്ങൾ ഏതെല്ലാമാണെന്ന് എളുപ്പം കണക്കാക്കാൻ സൗകര്യം ലഭിച്ചു.

ഉദാ:—ഇരുപത്തൊൻപതാമത്തെ മേളകർത്താരാഗം എന്നു പറഞ്ഞാൽ അതു് അഞ്ചാമത്തെ ചക്രത്തിലെ അഞ്ചാമത്തെ രാഗമാണ്. അഞ്ചാമത്തെ ചക്രത്തിൻെറ പൂർവ്വാംഗം 'രി, ഗു' ആണെന്നറിയാം. അഞ്ചാമത്തെ രാഗമാകുമ്പോൾ ഉത്തരാംഗം 'ധീ—നു' ആയിരിക്കും. അതിനാൽ ആ രാഗത്തിൻെറ സ്വരങ്ങൾ ഷഡ്ജം, ചതുശ്ശ്രുതി, ഋഷഭം, അന്തരഗാന്ധാരം, ശുദ്ധമധ്യമം, ചതുശ്ശ്രുതി, ധൈവതം, കാകലിനിഷാദം എന്നിവയാണെന്നു മനസ്സിലാക്കാം.

കടപയാദി സംഖ്യ.

ഒരു മേളകർത്താരാഗത്തിൻെറ ക്രമസംഖ്യ കിട്ടിയാൽ അതിൻെറ സ്വരങ്ങൾ കണ്ടുപിടിക്കാൻ കഴിയുമെന്നു തെളിഞ്ഞല്ലോ. അതുപോലെ ഒരു രാഗത്തിൻെറ പേരു ലഭിച്ചാൽ അതിൽനിന്നും ക്രമസംഖ്യ കണ്ടുപിടിക്കാനുള്ള ഒരു ഉപായമാണ് "കടപയാദിസംഖ്യ". ഇതിൽ മുഖ്യമായി നാലു തത്വങ്ങളാണുള്ളതു്:

കാ — ദിനവം

ടാ — ദിനവം

പാ — ദിപഞ്ചം

യ — ദൃഷ്ടം

ഇവയിലെ ആദ്യക്ഷരങ്ങളാണ് 'ക, ട, പ, യ'. താഴെ കൊടുത്തിരിക്കുന്ന പട്ടിക ശ്രദ്ധിക്കുക:

കടപയാദിസംഖ്യ.

കടപയാദി പട്ടിക	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
കാ–ദിനവം (ക–തുടങ്ങി 9 അക്ഷരങ്ങൾ)	ക	ഖ	ഗ	ഘ	ങ	ച	ഛ	ജ	ഝ	ഞ
ടാ–ദിനവം (ട–തുടങ്ങി 9 അക്ഷരങ്ങൾ)	ട	ഠ	ഡ	ഢ	ണ	ത	ഥ	ദ	ധ	ന
പാ-ദിപഞ്ചം (പ-തുടങ്ങി 5 അക്ഷരങ്ങൾ)	പ	ഫ	ബ	ഭ	മ					
യ–ദ്യഷ്ടം (യ–തുടങ്ങി 8 അക്ഷരങ്ങൾ)	യ	ര	ല	വ	ശ	ഷ	സ	ഹ		

ഈ പട്ടികയിൽ അക്ഷരങ്ങളെ മുറയനുസരിച്ച് ഓരോ ഖണ്ഡത്തിൽ ചേർത്തിരിക്കുന്നു. മേളപദ്ധതിയുടെ സൗകര്യത്തിനുവേണ്ടി ഓരോ അക്ഷരത്തിനും അതാതിൻെറ മുകളിൽ കൊടുത്തിട്ടുള്ള സംഖ്യ സ്വീകരിക്കേണ്ടതാണ്. പട്ടികയിൽ 'ഒൻപതു്' എന്ന സംഖ്യ കഴിഞ്ഞാൽ പത്തിനുപകരം പൂജ്യം കൊടുത്തിരിക്കുന്നു.

പ്രയോഗിക്കേണ്ട രീതി.

ഒരു മേളകർത്താരാഗത്തിൻെറ ക്രമസംഖ്യ കണ്ടുപിടിക്കുന്നതിനു് ആ രാഗത്തിൻെറ പേരിലുള്ള ആദ്യത്തെ രണ്ടക്ഷരങ്ങൾ ഏതെന്നു നോക്കണം. അവയിൽ ഓരോ അക്ഷരത്തിൻെറയും സംഖ്യ പട്ടികയിൽനിന്നും ഗ്രഹിക്കണം. അങ്ങനെ കിട്ടുന്ന രണ്ടക്കങ്ങളെ തിരിച്ചിട്ടാൽ അതായതു് ആദ്യത്തെ അക്കം രണ്ടാമതും, രണ്ടാമത്തെ അക്കം ആദ്യവും ഇട്ടാൽ കിട്ടുന്ന സംഖ്യയാണ് പ്രസ്തുത രാഗത്തിൻെറ ക്രമസംഖ്യ.

ഉദാഹരണങ്ങൾ:—

1. മായാമാളവഗൗളരാഗത്തിൻെറ ക്രമസംഖ്യ ആദ്യമായി നോക്കാം. 'മ' 'യ' എന്നിവയാണ് ആദ്യത്തെ രണ്ടക്ഷരങ്ങൾ. 'മ'യുടെ സംഖ്യ 'അഞ്ചു്' എന്നും 'യ'യുടെ സംഖ്യ 'ഒന്നു്' എന്നും പട്ടികപ്രകാരം കിട്ടുന്നു. അങ്ങനെ കിട്ടുന്ന 'അൻപത്തൊന്നു്' എന്ന സംഖ്യയിലെ അക്കങ്ങൾ തിരിച്ചിടുമ്പോൾ സംഖ്യ 'പതിനഞ്ചായി മാറും'. ഈ പതിനഞ്ചാണ് മായാമാളവരാഗത്തിൻെറ ക്രമസംഖ്യ.

2. 'നാമനാരായണി' എന്ന രാഗം എടുക്കാം. 'ന'='0' 'മ'='5' ആദ്യം കിട്ടുന്ന സംഖ്യ '0' '5' അക്കങ്ങൾ തിരിച്ചിടുമ്പോൾ കിട്ടുന്ന സംഖ്യ '50' അങ്ങനെ 'നാമനാരായണി' അൻപതാമത്തെ മേളരാഗമെന്നു കാണാം.

3. 'മാനവദി' എന്ന രാഗം. 'മ, = 5' 'ന'='0' ആദ്യസംഖ്യ '50' അക്കങ്ങൾ തിരിച്ചിടുമ്പോൾ കിട്ടുന്ന സംഖ്യ '0 5' അല്ലെങ്കിൽ '5'. ഇതിൽനിന്നും മാനവദി അഞ്ചാമത്തെ മേളരാഗമെന്നു കാണാം.

മേൽകാണിച്ച സംഖ്യാഗണനയിൻ ഒരു സംഗതി പ്രത്യേകം ശ്രദ്ധിക്കാനുണ്ട്. രാഗത്തിൻെറ പേരിലുള്ള ആദ്യത്തെ രണ്ടക്ഷരങ്ങളിൽ കൂട്ടക്ഷരം ഉണ്ടെങ്കിൽ ആ കൂട്ടക്ഷരത്തിലെ രണ്ടാമത്തെ അക്ഷരമാണ് കണക്കാക്കേണ്ടതു്.

ഉദാഹരണങ്ങൾ:—'രത്നാംഗി' എന്ന രാഗത്തിലെ ആദ്യത്തെ അക്ഷരമായ 'ര'=2. 'ത്ന' കൂട്ടക്ഷരമാണ്. അതിലെ 'ത' 'ന' എന്ന രണ്ടക്ഷരങ്ങളിൽ രണ്ടാമത്തേതായ 'ന' ആണ് എടുക്കേണ്ടതു്. ന =0. അങ്ങനെ ഇരുപതു എന്നു കിട്ടും. അക്കങ്ങൾ തിരിച്ചിടുമ്പോൾ സംഖ്യ രണ്ട് എന്നാകും. ഇതുപോലെ ഷഡ്‌വിധമാർഗ്ഗിണി, ഷൺമുഖപ്രിയ തുടങ്ങിയ രാഗങ്ങളുടെ സംഖ്യ കണ്ടുപിടിക്കാം. എന്നാൽ താഴെ കൊടുത്തിരിക്കുന്ന ഏഴു രാഗങ്ങൾക്ക് ഭിന്നമായ ഒരു രീതിയാണുള്ളതു്. അവയിലെ കൂട്ടക്ഷരങ്ങളിൽ ആദ്യത്തെ അക്ഷരമാണ് പരിഗണിക്കേണ്ടതു്.

1. ചക്രവാകം—ച, (ക+ര)=16
2. ദിവ്യമണി—ദ, (വ+യ)=48
3. വിശ്വംഭരി—വ, (ശ+വ)=84
4. ശ്യാമളാംഗി—ശ, (ശ+യ)+മ 55
5. സിംഹേന്ദ്രമദ്ധ്യമം—സ, (മ+ഹ) 57
6. ചിത്രാംബരി—ച, (ത+ര)=66
7. ജ്യോതിസ്സ്വരൂപിണി—(ജ+യ) ത,=68

കടപയാദിപദ്ധതി വ്യഞ്ജനാക്ഷരങ്ങളെ അടിസ്ഥാനമാക്കി ഉള്ളതായതുകൊണ്ട് മേളകർത്താരാഗങ്ങളുടെ പേരുകളും വ്യഞ്ജനാക്ഷരങ്ങൾ കൊണ്ടുതന്നെ ആരംഭിക്കേണ്ടതാണ്. മേളകർത്താ രാഗങ്ങൾക്ക മാത്രമേ ഈ പദ്ധതി പ്രായോഗികമാവുകയുള്ളൂ. ജന്യരാഗങ്ങളുമായി അതിനു ബന്ധമില്ല.

പ്രാക്ററിക്കൽ

അഭ്യാസഗാനങ്ങളുടെയും സഭാഗാനങ്ങളുടെയും മാതൃകകൾ

സപ്തസ്വരം.—മൂന്നു കാലത്തിൽ

സപ്തതാള അലങ്കാരങ്ങൾ.—മൂന്നു കാലത്തിലും—മായാമാളവഗൌള, ശങ്കരാഭരണം—കല്യാണി, ഈ മൂന്നു രാഗത്തിലും പരിശീലിപ്പിക്കേണ്ടതാണ്.

	ഗീതങ്ങൾ	രാഗം
1.	ശ്രീഗണനാഥ	മലഹരി
2.	വരവീണാ	മോഹനം
3.	പദ്മനാഭാ	മലഹരി
4.	ആനലേകര	ശുദ്ധസാവേരി
5.	രേരേശ്രീരാമ	ആരഭി
6.	കമലജാദള	കല്യാണി
7.	ശ്രീരാമചന്ദ്രാ	ഭൈരവി
8.	കമലസുലോചന	ആനന്ദഭൈരവി

സ്വരജതി

(1) പഞ്ചരാഗസ്വരജതി
(2) കാംബോജി
(3) ശങ്കരാഭരണം

	ആദിതാളവണ്ണം	രാഗം
1	എവരിബോദ	ആഭോഗി
2.	സ്വാമിനിന്നെക്കോരി	ശ്രീരാഗം
3	ജലജാക്ഷ	ഹംസദ്ധ്വനി
4.	സാമിനിതോടി	പന്തുവരാളി

	അടതാളവണ്ണം	രാഗം
(1)	വിരുബോണി	ഭൈരവി
(2)	സരസിജാ	കാംബോജി

	കീർത്തനങ്ങൾ	രാഗം	താളം
(1)	ശിവേപാഹിമാം	കല്യാണി	ആദി
(2)	സാരസസുവദ	,,	,,
(3)	ചന്ദ്രകലാവതംസം	ശങ്കരാഭരണം	ആദി
(4)	അക്ഷയലിംഗവിഭോ	,,	ചാപ്പ്
(5)	മരകതവല്ലിം	കാംബോജി	ആദി
(6)	മാജാനകി	,,	,,
(7)	ചിന്തയാമിതേ	ഭൈരവി	,,
(8)	ഉപചാരമുജേസേ	,,	രൂപകം
(9)	മേരുസമാന	മായാമാളവഗൌള	ആദി
(10)	ദേവദേവകലയാമി	,,	രൂപകം

അടയാളങ്ങളുടെ വിവരം

|| = താളവട്ടത്തിന്റെ ആരംഭം

| = താളവട്ടത്തിനു് അകത്തുള്ള അംഗങ്ങളെ വേർതിരിക്കുന്നതു്.

, = ഒരു അക്ഷരകാലം

; = രണ്ടു് അക്ഷരകാലം

× = അടിയെ കുറിക്കുന്നതു്

V = വീച്ചിനെ കുറിക്കുന്നതു്

1 = ചെറുവിരൽ എണ്ണുന്നതു്

2 = അടുത്ത വിരൽ (മോതിര)

3 = അതിനടുത്ത വിരൽ (നടുവിരൽ) പാമ്പു്

4 = ചൂണ്ടുവിരൽ (ചൂണ്ടാണി)

5 = തള്ളവിരൽ

സ = മുഴുവൻസ്വരം

$\underline{\text{സ}}$ = (ഒരു വരകീഴിൽ) അരസ്വരം

$\underline{\underline{\text{സ}}}$ = (രണ്ടുവരകീഴിൽ) കാൽസ്വരം

| = ലഘു

○ = ദ്രുതം

◡ = അനുദ്രുതം

സ̇ = ഒരു ബിന്ദു മുകളിൽ (താരസ്ഥായി)

സ̣ = ഒരു ബിന്ദു കീഴിൽ (മന്ദ്രസ്ഥായി)

———

അദ്ധ്യായം 1.

അഭ്യാസഗാനങ്ങൾ.

"ഏകദന്തം മഹാകായം
തപ്തകാഞ്ചന സന്നിഭം
ലംബോദരം വിശാലാക്ഷം
വന്ദേഹം ഗണനായകം" ||

സ്വരപരിശീലനം

രാഗം മായാമാളവഗൌള

ആദിതാളം. മേളകർത്താ 15

ആരോഹണം: സരിഗമപധനിസ

അവരോഹണം: സനിധപമഗരിസ

ഒന്നാംകാലം

x	1	2	3	x	v	x	v	x	1	2	3	x	v	x	v
‖ സ	രി	ഗ	മ |	പ	ധ |	നി	സ് ‖	സ	നി	ധ	പ |	മ	ഗ |	രി	സ ‖

രണ്ടാംകാലം

```
    x   1   2   3            x     v        x   v
‖ സ്̣ രി ഗ മ പ ധ നി സ്̇  |  സ്̇ നി ധ പ  |  മ ഗ രി സ്̣  ‖
```

മൂന്നാംകാലം

```
   x       1                 2         3
‖ സ്̣ രി ഗ മ പ ധ നി സ്̇    സ്̇ നി ധ പ മ ഗ രി സ്̣  |

   x       v                 x       v
| സ്̣ രി ഗ മ പ ധ നി സ്̇  |  സ്̇ നി ധ പ മ ഗ രി സ്̣  ‖
```

സപ്തതാള അലങ്കാരങ്ങൾ.

I <u>ധ്രുവതാളം</u> (ചതുരശ്രജാതി) | O ||

അക്ഷരകാലം 14 (4 + 2 + 4 + 4)

x 1 2 3 | x v | x 1 2 3 | x 1 2 3
|| സ രി ഗ മ | ഗ രി | സ രി ഗ രി | സ രി ഗ മ ||

x 1 2 3 | x v | x 1 2 3 | x 1 2 3
|| രി ഗ മ പ | മ ഗ | രി ഗ മ ഗ | രി ഗ മ പ ||

x 1 2 3 | x v | x 1 2 3 | x 1 2 3
|| ഗ മ പ ധ | പ മ | ഗ മ പ മ | ഗ മ പ ധ ||

x 1 2 3 | x v | x 1 2 3 | x 1 2 3
|| മ പ ധ നി | ധ പ | മ പ ധ പ | മ പ ധ നി ||

x 1 2 3	x v	x 1 2 3	x 1 2 3
പ ധ നി ന്‌സ്	നി ധ	പ ധ നി ധ	പ ധ നി സ
x 1 2 3	x v	x 1 2 3	x 1 2 3
ന്‌സ് നി ധ പ	ധ നി	ന്‌സ് നി ധ നി	സ നി ധ പ
x 1 2 3	x v	x 1 2 3	x 1 2 3
നി ധ പ മ	പ ധ	നി ധ പ ധ	നി ധ പ മ
x 1 2 3	x v	x 1 2 3	x 1 2 3
ധ പ മ ഗ	മ പ	ധ പ മ പ	ധ പ മ ഗ
x 1 2 3	x v	x 1 2 3	x 1 2 3
പ മ ഗ രി	ഗ മ	പ മ ഗ മ	പ മ ഗ രി
x 1 2 3	x v	x 1 2 3	x 1 2 3
മ ഗ രി സ	രി ഗ	മ ഗ രി ഗ	മ ഗ രി സ

GOVT. HIGH

2. മഠ്യതാളം (ചതുരശ്രജാതി)

| O |

അക്ഷരകാലം 10 (4 + 2 + 4)

```
  x  1  2  3      x  v      x  1  2  3
|| സ രി ഗ രി  |  സ രി  |  സ രി ഗ മ  ||

  x  1  2  3      x  v      x  1  2  3
|| രി ഗ മ ഗ  |  രി ഗ  |  രി ഗ മ പ  ||

  x  1  2  3      x  v      x  1  2  3
|| ഗ മ പ മ  |  ഗ മ  |  ഗ മ പ ധ  ||

  x  1  2  3      x  v      x  1  2  3
|| മ പ ധ പ  |  മ പ  |  മ പ ധ നി  ||

  x  1  2  3      x  v      x  1  2  3
|| പ ധ നി ധ  |  പ ധ  |  പ ധ നി സ്  ||
```

x 1 2 3   x v   x 1 2 3
|| സ് നി ധ നി | സ് നി | സ് നി ധ പ ||

x 1 2 3   x v   x 1 2 3
|| നി ധ പ ധ | നി ധ | നി ധ പ മ ||

x 1 2 3   x v   x 1 2 3
|| ധ പ മ പ | ധ പ | ധ പ മ ഗ ||

x 1 2 3   x v   x 1 2 3
|| പ മ ഗ മ | പ മ | പ മ ഗ രി ||

x 1 2 3   x v   x 1 2 3
|| മ ഗ രി ഗ | മ' ഗ | മ ഗ രി സ ||

3. <u>രൂപക താളം.</u> (ചതുരശ്രജാതി) (2 + 4) 1011

അക്ഷരകാലം 6

x v | x 1 2 3 || x v | x 1 2 3
|| സ രി | സ രി ഗ മ || രി ഗ | രി ഗ മ പ ||

x v | x 1 2 3 || x v | x 1 2 3
|| ഗ മ | ഗ മ പ ധ || മ പ | മ പ ധ നി ||

x v | x 1 2 3 || x v | x 1 2 3
|| പ ധ | പ ധ നി സ || സ് നി | സ് നി ധ പ ||

x v | x 1 2 3 || x v | x 1 2 3
|| നി ധ | നി ധ പ മ || ധ പ | ധ പ മ ഗ ||

x v | x 1 2 3 || x v | x 1 2 3
|| പ മ | പ മ ഗ രി || മ ഗ | മ ഗ രി സ ||

x | x v
(|| സ രി | സ രി ഗ മ ||) ഇപ്രകാരവും രൂപകതാളം എഴുതാം.

4. <u>ഝംമ്പ താളം</u> (മിശ്രജാതി) 101

അക്ഷരകാലം 10 (7+1+2)

	x	1	2	3	4	5	6	x	x	v	
‖	സ	രി	ഗ	സ	രി	സ	രി	| ഗ	| മ	ാ	‖
	x	1	2	3	4	5	6	x	x	v	
‖	രി	ഗ	മ	രി	ഗ	രി	ഗ	| മ	| പ	ാ	‖
	x	1	2	3	4	5	6	x	x	v	
‖	ഗ	മ	പ	ഗ	മ	ഗ	മ	| പ	| ധ	ാ	‖
	x	1	2	3	4	5	6	x	x	v	
‖	മ	പ	ധ	മ	പ	മ	പ	| ധ	| നി	,	‖
	x	1	2	3	4	5	6	x	x	v	
‖	പ	ധ	നി	പ	ധ	പ	ധ	| നി	| സ	ാ	‖

61/3593/V.

	x	1	2	3	4	5	6		x		x v	
‖	സ	നി	ധ	സ	നി	സ	നി	|	ധ	|	പാ	‖
	x	1	2	3	4	5	6		x		x v	
‖	നി	ധ	പ	നി	ധ	നി	ധ	|	പ	|	മാ	‖
	x	1	2	3	4	5	6		x		x v	
‖	ധ	പ	മ	ധ	പ	ധ	പ	|	മ	|	ഗാ	‖
	x	1	2	3	4	5	6		x		x v	
‖	പ	മ	ഗ	പ	മ	പ	മ	|	ഗ	|	രി,	‖
	x	1	2	3	4	5	6		x		x v	
‖	മ	ഗ	രി	മ	ഗ	മ	ഗ	|	രി	|	സാ	‖

൧൦൦

(5) <u>ത്രിപുട താളം</u>

(തിശ്രജാതി) അക്ഷരകാലം 7 (3+2+2)

x 1 2	x v	x v
‖ സ രി ഗ	സ രി	ഗ മ ‖
x 1 2	x v	x v
‖ രി ഗ മ	രി ഗ	മ പ ‖
x 1 2	x v	x v
‖ ഗ മ പ	ഗ മ	പ ധ ‖
x 1 2	x v	x v
‖ മ പ ധ	മ പ	ധ നി ‖
x 1 2	x v	x v
‖ പ ധ നി	പ ധ	നി സ ‖

x 1 2	x v	x v
സ നി ധ	സ നി	ധ പ
x 1 2	x v	x v
നി ധ പ	നി ധ	പ മ
x 1 2	x v	x v
ധ പ മ	ധ പ	മ ഗ
x 1 2	x v	x v
പ, മ, ഗ	പ, മ	ഗ രി
x 1 2	x v	x v
മ ഗ രി	മ ഗ	രി സ

6. <u>അടതാളം</u> (ഖണ്ഡജാതി) 1100

അക്ഷരകാലം 14 (5+5+2+2)

x 1 2 3 4 x 1 2 3 4 x v x v
|| സ രി , ഗ , | സ , രി ഗ , | മ , | മ , ||

x 1 2 3 4 x 1 2 3 4 x v x v
|| രി ഗ , മ , | രി , ഗ മ , | പ , | പ , ||

x 1 2 3 4 x 1 2 3 4 x v x v
|| ഗ മ , പ , | ഗ , മ പ , | ധ , | ധ , ||

x 1 2 3 4 x 1 2 3 4 x v x v
|| മ പ , ധ , | മ , പ ധ , | നി , | നി , ||

x 1 2 3 4 x 1 2 3 4 x v x v
|| പ ധ , നി , | പ , ധ നി , | സ , | സ̇ , ||

x 1 2 3 4   x 1 2 3 4   x v   x v
‖ സ നി , ധ , | സ , നി ധ , | പ , | പ , ‖

x 1 2 3 4   x 1 2 3 4   x v   x v
‖ നി ധ , പ , | നി , ധ പ , | മ , | മ , ‖

x 1 2 3 4   x 1 2 3 4   x v   x v
‖ ധ പ , മ , | ധ , പ മ , | ഗ , | ഗ , ‖

x 1 2 3 4   x 1 2 3 4   x v   x v
‖ പ മ , ഗ , | പ , മ ഗ , | രി , | രി , ‖

x 1 2 3 4   x 1 2 3 4   x v   x v
‖ മ ഗ , രി , | മ , ഗ രി , | സ , | സ , ‖

7. ഏകതാളം (ചതുരശ്രജാതി)

അക്ഷരകാലം 4

x 1 2 3 x 1 2 3 x 1 2 3
|| സ രി ഗ മ || രി ഗ മ പ || ഗ മ പ ധ ||

x 1 2 3 x 1 2 3 x 1 2 3
|| മ പ ധ നി || പ ധ നി സ || സ നി ധ പ ||

x 1 2 3 x 1 2 3 x 1 2 3
|| നി ധ പ മ || ധ പ മ ഗ || പ മ ഗ രി ||

x 1 2 3
|| മ ഗ രി സ ||

ഗീതങ്ങൾ

1. രാഗം:—മലഹരി. താളം :—രൂപകം

മേളകർത്താ 15. മായാമാളവഗൌളയിൽ ജന്യം.

ആരോഹണം: സരിമപധസ്

അവരോഹണം: സ്ധപമഗരിസ

```
   x        x     v       x        x     v        x        x     v
|| മ പ    | ധ സ് സ് ർി || ർി സ്   | ധ പ മ പ    || രി മ  | പ ധ മ പ     ||
|| ശ്രീ -  | ഗ ണ നാ ഥ   || സിന്ധു  | രാ - വ ർണ്ണ || ക രു  | ണ സാ ഗ ര   ||

   x        x     v       x        x     v        x        x     v
|| ധ പ    | മ ഗ രി സ   || മ പ    | ധ സ് സ് രി  || ർി സ  | ധ പ മ പ     ||
|| ക രി   | വ ദ - ന    || സി ദ്ധ  | ച ാ ര ണ    || ഗ ണ  | സേ - വി ത   ||
```

```
   x        x    v         x        x     v         x        x   v
|| രി മ  |  പ ധ മ പ  ||  ധ പ   |  മ ഗ രി സ്  ||  മ പ   |  ധ സ് സ് ർി  ||
|| സി ദ്ധി |  വി നാ യ ക  ||  തേ –   |  നമോ നമോ  ||  സ ക   |  ല വി ദ്യാ –  ||

   x        x    v         x        x     v         x
|| രി സ  |  ധ പ മ പ  ||  രി മ   |  പ ധ മ പ   ||  ധ പ  |
|| - ദി   |  പൂ – ജി ത  ||  സ –   |  വ്വോ– ത്ത മ  ||  തേ –  |

  x   v          x            x   v            x          x   v
| മ ഗ രി സ്  ||  സ് രി   |  മ , ഗ രി  ||  സ് രി   |  ഗ രി സാ  ||
| നമോ നമോ  ||  ലം –    |  ബോ ദ  ര  ||  ല –    |  ക്ഷ്മീക രാ  ||

   x        x     v          x        x    v
|| രി മ  |  പ  ധ  മ  പ  ||  ധ പ  |  മ ഗ രി സ്  ||
|| അ –   |  ബാ –  സ്യ ത  ||  അ മ  |  ര വി ന്ദ ത  ||
```

|| ലംബോദര ||

2. രാഗം—മോഹനം. താളം—രൂപകം.

(മേളകർത്താ 28–ൽ ജന്യം)

ആരോഹണം: സരിഗപധസ്

അവരോഹണം: സ്ധപഗരിസ

```
  x   x   v       x   x   v       x   x   v
‖ ഗ ഗ പ ാ പ ാ ‖ ധ പ സ് ാ സ് ാ ‖ രി സ് ധ ധ പ ാ ‖
‖ വ ര വീ – ണാ ‖ മൃ ദു പാ ണീ ‖ വ ന രു ഹ ലോ ‖

  x   x   v       x   x   v       x   x   v
‖ ധ പ ഗ ഗ രി , ‖ ഗ പ ധ സ് ധ ാ ‖ ധ പ ഗ ഗ രി , ‖
‖ ച ന റാ – ണീ ‖ സു രു ചി ര ഭ ം ‖ ബ ര വേ – ണീ ‖

  x   x   v       x   x   v       x   x   v
‖ ഗ ഗ ധ പ ഗ ാ ‖ പ ഗ ഗ രി സ് ാ ‖ ഗ ഗ ഗ ഗ രി ഗ ‖
‖ സു ര നു ത ക ‖ ല്യാ – – – ണീ ‖ നി രു പ മ ശു ഭ ‖
```

x x v x x v x x v
|| പ ഗ പ ാ പ ാ || ഗ ഗ ധ പ ധ , || പ ധ സ് ാ സ് ാ ||
|| ഗു ണ ലോ ല ാ || നി ര ത ജ യ ാ || പ്ര ദ ശീ – ല ാ ||

x x v x x v x x v
|| ധ ഗ് രി രി സ് സ || ധ സ ധ ധ ധ പ || ഗ പ ധ സ ധ പ ||
|| വ ര ദാ – പ്രി യ || രം ഗ നാ – യ കി || വാ – ഞ്ചി ത ഫ ല ||

x x v x x v x x v
|| ധ പ ഗ ഗ രി സ || സ ഗ ഗ ാ ഗ ാ || ഗ രി പ ഗ രി , ||
|| ദാ – – – യ കി || സ ര സീ ജ ാ || സ ന ജ ന നീ ||

x x v x x v
|| സ രി സ ഗ രി സ || (ഗ ഗ പ ാ പ ാ ||)
|| ജ യ ജ യ ജ യ || (വ ര വീ– ണാ ||)

3. രാഗം—മലഹരി. താളം—ത്രിപുട.

(മേളകർത്ത 15—ൽ ജന്യം.)

x 1 2	x v	x v	x 1 2	x v	x x
രി സ് ധ്	സ് ാ	സ് ാ	മ ഗ രി	മ മ	പ ാ
പ ദ് മ	നാ	ഭ ാ	പ ര മ	പു രു	ഷ ാ
x 1 2	x v	x v	x 1 2	x v	x v
സ് ധ ാ	ധ പ	മ പ	ധ ധ പ	മ ഗ	രി സ
പ രം –	ജ്യോ–	– തി	സ്വരൂ –	പാ–	– –
x 1 2	x v	x v	x 1 2	x v	x v
രി സ് ധ്	സ് ാ	സ് ാ	മ ഗ രി	മ മ	പ ാ
വി ഭു ര	വ –	ന്ദ്യാ–	വി മ ല	ച രി	ത ാ
x 1 2	x v	x v	x 1 2	x v	x v
സ് ധ ാ	ധ പ	മ പ	ധ ധ പ	മ ഗ	രി സ്
വി ഹം	ഗാ –	– ധി	രോ – ഹ	ണ –	– –

	x 1 2	x v	x v		x 1 2	x v	x v	
	പ മ പ	ധ സ്	ധ സ്		രി സ് ധ	ധ സ്	ധ പ	
	ഉ ദ ധി	നി വാ	— സ		ഉ ര ഗ	ശ യ	— ന	

	x 1 2	x v	x v		x 1 2	x v	x v	
	ധ ധ പ	പ ാ	പ മ		രി മ മ	പ ാ	പ ാ	
	ഉ — ന്ന	തോ	ന്ന ത		മ ഹി —	മ —	— –	

	x 1 2	x v	x v		x 1 2	x v	x v	
	ധ ധ പ	പ ാ	പ മ		രി , മ	മ ഗ	രി സ	
	യ ഴ കു	ലോ	ത്ത മ		യ – ജ്ഞ	ര –	ക്ഷ ക	

	x 1 2	x v	x v		x 1 2	x v	x v	
	സ ാ സ	ധ ധ	ധ പ		പ ാ പ	മ ഗ	രി സ	
	യ – ജ്ഞ	ശി –	ക്ഷ ക		രാ മ	നാ –	– മ	

x 1 2 | x v | x v || x 1 2 | x v | x v
|| ധ നി̇ ാ | ധ പ | മ പ || ധ ധ പ | മ ഗ | രി സ ||
|| വി ഭീ – | ഷ ണ | പാ || ലക – | നമോ | നമോ ||

x 1 2 | x v | x v || x 1 2 | x v | x v
|| രി̇ നി̇ ാ | ധ പ | മ പ || ധ ധ പ | മ ഗ | രി̣ സ ||
|| ഇ ഭാ – | വ ര | ദ – || യ ക – | നമോ | നമോ ||

x 1 2 | x v | x v || x 1 2 | x v | x v
|| പ മ പ | ധ നി̇ | ധ നി̇ || രി̇ നി̇ ധ | ധ നി̇ | ധ പ ||
|| ശു ഭ – | പ്ര ദ | സു മ || നോ – ര | ഥാ – | യ സു ||

x 2 2 | x v | x v || x 1 2 | x v | x v
|| ധ ധ പ | പ ാ | പ മ || രി മ മ | പ ാ | പ ാ ||
|| രേ—ന്ദ്ര | മ — | നോ— || രം— ജ | നാ— | — — ||

x 1 2 | x v | x v | x 1 2 | x v | x v

|| ധ ധ പ | പ ാ | പ മ || രി , മ | മ ഗ | രി സ ||

|| അഭി — | ന — | വ പ്പ || ര ങ്ങ | ര — | — വി ||

x 1 2 | x v | x v | x 1 2 | x v | x v

|| സ ാ സ | ധ ധ | ധ പ || പ ാ പ | മ ഗ | രി സ ||

|| ഠം — ള്ള | ഭ — | ള്ളരേ || രാ മ | നാ— | —മ ||

|| പദ്മനാഭ ||

4. രാഗം—ശുദ്ധസാവേരി. താളം—ത്രിപുട.

(മേളകർത്താ 29-ൽ ജന്യം.)

ആ : സരിമപധസ

അവ : സധപമരിസ.

x 1 2 | x v | x v || x 1 2 | x v | x v || x 1 2 |
|| രി̇ മ̇ രി̇ | രി̇ സ̇ | ധ സ̇ || സ̇ ാ സ̇ | ധ പ | മ പ || ധ ധ സ̇ |
|| ആ ന | ലേ – | ക ര || ഉ – ന്നി | ബോ_ | ല്ല ദി || സ ക ല |

x v | x v || x 1 2 | x v | x v || x 1 2 | x v | x v ||
| ധ ാ | ധ പ̣ || പ̣ മ രി | ധ ധ | ധ പ || പ ാ പ | ധ ധ | ധ പ ||
| ശാ | സ്രൂ പ || രാ – ണ | ധി – | ന്നം – || താ ള | ധി – | ന്നം ||

x 1 2 | x v | x v || x 1 2 | x v | x v || x 1 2 |
|| പ ാ പ̣ | മ പ | ധ പ || പ മ രി | സ രി | സ രി || പ മ പ |
|| താ ള | പരി | ക ത്തു || രേ – | അ – | – – || – – |

x v	x v	x 1 2	x v	x v	x 1 2	x v
സ രി	സ രി ‖	പ പ ധ	പ പ	മ രി ‖	രി സ രി	മ ാ
– –	– – ‖	– – –	– –	– – ‖	സേ – ഇ	വാ

x v	x 1 2	x v	x v	x 1 2	x v	x v
മ ാ ‖	ധ പ ധ	സ് ാ	സ് ാ ‖	ര് ര് സ്	ധ പ	മ പ ‖
ഹാ ‖	പരിക	ധി	നം ‖	ജ ടാ –	ജ്ജ –	– ഡ ‖

x 1 2	x v	x v	x 1 2	x v	x v
‖ ധ ധ സ	ധ ാ	ധ പ ‖	പ മ രി	ധ ധ	ധ പ ‖
‖ സകല	ശാ	സ്ത്രപു ‖	രാ—ണ	ധി –	നം – ‖

x 1 2	x v	x v	x 1 2	x v	x v
‖ പ ാ പ	ധ ധ	ധ പ ‖	പ ാ പ	മ പ	ധ പ
‖ താ ള	ധി –	നം — ‖	താ – ള	പരി	ക ള

x 1 2	x v	x v	x 1 2	x v	x v
പ മ രി	സ രി	സ രി	പ മ പ	സ രി	സ രി
രേ – –	അ – –	– –	– – –	– –	– –

x 1 2	x v	x v	x 1 2	x v	x v
പ പ ധ	പ പ	മ രി	രി സ രി	മ ാ	മ ാ
– – –	– –	– –	സേ – തു	വാ	ഹാ

x 1 2	x v	x v	
ധ പ ധ	സ്ം ാ	സ്ം ാ	
പരിക	ധി	നം	ആനലേകര !!

5. രാഗം—ആരഭി. താളം—ത്രിപുട.

(മേളകർത്താ 29-ൽ ജന്യം).

ആ: സരിമപധസ

അവ: സനിധപമഗരിസ.

x 1 2	x v	x v	x 1 2	x v	x v	x 1 2	x v
‖ പ ാ പ	മ മ	പ ാ ‖	മ ഗ രി	സ രി	മ ഗ	രി രി സ̣	ധ̣ ധ̣ |
‖ രേ രേ	ശ്രീ –	രാ – ‖	– – മ	ച –	– – ‖	– – –	– – |

x v	x 1 2	x v	x v	x 1 2	x v	x v
| രി സ ‖	രി , , ‖	, ,	സ രി ‖	മ ഗ രി	സ̣ രി̣	സ̣ ാ ‖
| – – ‖	ന്ദ്രാ – – ‖	– –	രഘു ‖	വം ശ	തില	കാ ‖

x 1 2	x v	x v	x 1 2	x v	x v
‖ പ മ മ	പ̇ ാ	പ̣ ാ ‖	പ മ പ	മ ഗ	രി രി ‖
‖ രാ – ഘ	വേ –	ന്ദ്രാ ‖	– – –	– –	– – ‖

x 1 2	x v	x v	x 1 2	x v	x v
മ ഗ രി	സ രി	സ̣ സ̣	ധ̣ ധ̣ രി̣	സ̣ രി̣	സ̣ സ̣
– – –	– –	– –	– – –	– –	– –

x 1 2	x v	x v	x 1 2	x v	x v
ധ̣ സ̣ ാ	ധ̣ ധ̣	ധ̣ പ̣	പ̣ മ പ̣	ധ̣ സ̣	സ̣ ാ
– –	ശ്രുത	ജന	ഘോഷ	ക്ഷു –	രേ

x 1 2	x v	x v	x 1 2	x v	x v
രി സ രി	മ ഗ	രി രി	മ ഗ രി	മ മ	പ മ
സീ – –	താ –	– മ	നോ –	രം	ജനു

x 1 2	x v	x v	x 1 2	x v	x v
പ̇ ാ പ̣	പ ാ	പ ാ	പ മ പ	ധ̇ സ̇	സ̇ രി̇
രേ രേ	ധീ –	രാ –	രാ – വ	ണാ	സുര

x 1 2	x v	x v	x 1 2	x v	x v
മ̇ ഗ̇ രി̇	സ̇ രി̇	സ̇ സ̇	ധ ധ രി	സ̣ രി̇	സ̣ സ̇
അ ന്ത	ക –	രേ –	അ – –	ഇച്ഛ	ഇച്ഛ

x 1 2	x v	x v	x 1 2	x v	x v
ധ ധ സ	ധ ധ	ധ പ	പ മ പ	ധ സ̇	സ̇ ാ
– – –	ഇ ച്ഛ	ഇ ച്ഛ	– – –	ഇ–ച്ഛ	രേ

x 1 2	x v	x v	x 1 2	x v	x v
സ̇ ാ സ̇	ധ ധ	ധ പ	പ മ പ	മ ഗ	രി പ
ദീ – ന	ജ - ന	മം –	ന്ദാ – രു	മാ	മ വ

(രേരേ)

6. രാഗം—കല്യാണി　　　　താളം—രൂപക.

(മേളകത്താ 65)

```
   x  1  2     x  v   x  v     x  1  2   x  v   x  v
|| സ് സ് സ് | നി ധ  നി സ്  || നി ധ പ  ധ പ   മ പ ||
|| ക  മ  ല  | ജ  ാ  ദ  ള   || വി മ ല  സ്യ ന  യ ന ||

   x 1 2  x v   x v          x 1 2  x v   x v
|| ഗ മ പ  മ പ   ധ നി      || ധ പ മ  പ ഗ  രി സ ||
|| ക രി വ  ര ദ   ക ര      || ഞാം– –  ബ്യ –  ധേ – ||

   x 1 2     x v   x v       x 1 2  x v   x v
|| ധ̣ ധ̣ ധ̣   ഗ രി  ഗ ാ     || മ പ ാ  മ ഗ  രി സ̣  ||
|| ക രു ണ   ശ ര  ഭേ       || ക മ –  ലാ –  –  –  ||

   x 1 2 x v  x v            x 1 2  x v   x v
|| രി സ̣ ാ സ̣ ാ  സ̣ ാ      || ഗ മ പ  മ പ  ധ പ   ||
|| കാം – താ  –             || കേ–ശി  ന ര  കാ    ||
```

x 1 2 x v x v
‖ നി ധ പ ധ പ മ പ
‖ സ്സ ര വി ഭേ – ദ ന

x 1 2 x v x v
‖ ഗ മ പ മ പ ധ നി ‖
‖ വ ര ദ വേ– ലാ – ‖

x 1 2 x v x v
‖ ധ പ മ പ ഗ രി സ
‖ സ്സ ര പ്പ രോ – ത്ത മ

x 1 2 x v x v
‖ ധ് ധ് ധ് ഗ രി ഗ ാ ‖
‖ ക രു ണ ശ ര ധേ ‖

x 1 2 x v x v
‖ മ പ ാ മ ഗ രി സ
‖ ക മ ലാ – – –

x 1 2 x v x v
‖ രി സ ാ സ ാ സ ാ ‖
‖ ക ാം – ത ാ – ‖

(കമലജാദള)

7 രാഗം—ഭൈരവി

താളം—ധ്രുവതാളം

മേളകർത്താ 20—ൽജന്യം

x 1 2 3 | x v | x 1 2 3 | x 1 2 3 || x 1 + 2 3

‖ ഗ രി ഗ മ | പ ാ | മ ഗ രി ഗ | മ പ മ ാ ‖ പ ാ പ ധ നി നി |

‖ ശ്രീ – രാ – | മ | ച – ന്ദ്ര – | ശ്രീത പാ ‖ – രി – ജാ – |

x v | x 1 2 3 | x 1 2 3 || x 1 2 3 | x v

| ധ പ | മ നി ധ പ | മ ഗ രി സ ‖ സ രി സ പ | മ പ |

| – ത | സ മ – – | – – – സ്ത ‖ ക – – ല്യാ | – ണ |

x 1 2 3 | x 1 2 3 || x 1 2 3 | x v | x 1 2 3 | x 1 2 3

| ഗ രി ഗ മ | ഗ ഗ രി സ ‖ രി രി ഗ ഗ | മ മ | ഗ ഗ രി ഗ | മ പ മ മ ‖

| ഗു ണാ – ഭി | രാ – – മ ‖ സീ – താം– | മു – | ഖാം – – | ഭോ–രുഹ ‖

x 1 2 3	x v	x 1 2 3	x 1 2 3	x 1 2 3	x v
÷ +		+			
‖ പ ധ ധ നി	നി സ്	പ ധ നി സ്	രി ഗ് രി സ് ‖	നി രി സ് ഗ്	രി സ് |
‖ ച - - -	- ഞ്ച	രീ - - -	- - - ക ‖	നി ര - ന്ത	രം - |

x 1 2 3	x 1 2 3	x 1 2 3	x v	x 1 2 3	x 1 2 3
	+				
| നി നി ധ മ	പ ധ നി സ് ‖	പ ധ പ സ്	നി സ്	പ ധ മ പ	മ ഗ രി സ ‖
| മം - ഗ ള	മാ - - ത ‖	നോ - -	- -	ഇ - - -	- - - - ‖

(ശ്രീരാമ)

8. രാഗം—ആനന്ദഭൈരവി. **താളം—ആദി**

(മേളകർത്താ 20–ൽ ജന്യം)

ആ: സഗരിഗമപധപസ

അവ: സനിധപമഗരിസ

x 1 2 3 x v x v | x 1 2 3 x v x v
|| നി പ നി സ സ ാ നി സ് | ഗ് രി സ് നി നി ധ പ മ ||
|| ക മ ല സു ലോ ച ന | വി മ ല ത ടാ – കി നി ||

x 1 2 3 x v x v | x 1 2 3 x v x v
|| പ പ പ ധ നി ധ പ മ | മ പ മ പ ഗ് രി സ ാ ||
|| മ രാ – ള ഗാ – മി നി | ക രി ഹ ര മ – ദ്ധ്യേ ||

x 1 2 3 x v x v
|| സ ാ നി , സ ഗ ഗ മ
|| ബിം ബാ – – – ന ന

x 1 2 3 x v x v
|| ഗ മ പ മ ഗ രി സ ാ ||
|| വി ധു മ – ണ്ഡ ല രേ ||

x 1 2 3 x v x v
|| പ ാ മ ഗ മ ാ ഗ രി
|| ച ന്ദ ന ക്കം ക്ക മ

x 1 2 3 x v x v
|| ഗ ാ രി നി സ ാ സ ാ ||
|| സം ക ലി ത ാ – ||

x 1 2 3 x v x v
|| പ പ മ ഗ മ മ ഗ രി
|| പ രി മ ള ക – സ്തു രി

x 1 2 3 x v x v
|| ഗ ഗ രി നി സ ാ സ ാ ||
|| തി ല ക ധ രേ – ||

x 1 2 3 x v x v
|| സ ഗ രി ഗ മ ഗ മ ാ
|| ജാ – – ജി ശ – ജ്ജ ാ

x 1 2 3 x́ v x v
+
|| മ നി ധ നി പ നി നി സ് ||
|| ക ച ക്ക ച ഛ ന ജ ഛ ||

GOVT. HIGH

x 1 2 3 x v x v
‖ ഗ രി സ നി നി ധ പ മ ‖
‖ നാം — — — ഭോ — — ജ ‖

x 1 2 3 x v x v
‖ പ പ പ ധ നി ധ പ മ ‖
‖ മ രാ — ള ഗാ — മി നി ‖

x 1 2 3 x v x v
‖ മ പ മ പ ഗ രി സ̣ാ ‖
‖ ക രി ഹ ര മ — ഭ്യേ ‖

x 1 2 3 x v x v
‖ സ̣ാ ന്നി , സ̣ ഗ̣ ഗ̣ മ̣ ‖
‖ ബിം ബ ാ — — ന ന ‖

x 1 2 3 x v x v
‖ ഗ̣ മ̣ പ̣ മ ഗ രി സ̣ാ |
‖ വിധു മ — ണ്ഡല രേ ‖

————

സ്വരജതികൾ

1. രാഗം—ശങ്കരാഭരണം. താളം—രൂപകം.

x x v	x x v		
‖ സ , , , – , , ര്ി – സ് , നി ,	‖ ധാപാ – , , മാഗാമാ	‖	
x x v	x x v	x	
‖ പ , , , ,, സ്, ധാപാ	‖ മാഗാ രീഗമപാധനി	‖ സാ	‖

2.

x x v	x x v		
‖ പ , , , ,, ധപ മാപമ	‖ ഗാമഗരീ ഗരിസ̣ാസ̣നി̣	‖	
x x v	x x v	x	
‖ സ̣ , , , ,, സ̣നി̣ സ̣ാഗരി	‖ ഗാമഗ മാ പമപാ ധനി	‖ സാ	‖

3.

x x v	x x v	
‖ മ , , , ,, പമഗ സരിഗ	‖ മ , , , ,, പധ പപമഗ	‖
x x v	x x v	
‖ മ , , , ,, പസ്നീധപ	‖ മ , , , ,, ഗരിഗസരിഗ	‖

x x v x x v x
|| മാഗസരിസമാഗസപമ || മാഗധപപമഗ മപധനി || സാ ||

4\. x x v x x v
|| സ , , , ,, ര്സ് നിസ് നിധ || നിധ പധ പമപമഗമഗരി ||

x x v x x v
|| സ , , , ,, സനിരിസ ഗരി || മഗപമ ധപ നിധ സ്നിര്നി ||

x x v x x v
|| സ് , , , സ് , , , നിധനിസ് || നി , , , നി , , , ധപ മധ ||

x x v x x v
|| പ , , , പ , , , മഗരിഗ || സ , , , ,, രിഗമപധനി ||

x x v x x v x
|| സ് സ്, പപ , സസ , സപ, || പ സ്, നിധപമ ഗമപധനി || സാാ ||

2. രാഗം—കാംബോജി. താളം—ത്രിപുട.

(ഹരികാംബോജിയിൽ ജന്യം)

ആ : സരിഗമപധസ.

അവ : സനിധപമഗരിസ.

1. x 1 2 | x v | x v || x 1 2 | x v | x v
|| സ് , , , നി, | ധ, പ, | പ, ധ || മ , , , ധ, | പ, മ, | ഗ, മ, ||

x 1 2 | x v | x v || x 1 2 | x v | x v || x
|| പ , , , , , | , , , , | ന്ധ, ന്ധ, || മ , ,, ഗ, | മ, ഗ, | പ, ധ, || സാ ||

2. x 1 2 | x v | x v || x 1 2 | x v
|| പാ , , , , | പനിധനി | ധപമഗ || മാ , , , , | പ ധ പ മ |

x v | x 1 2 | x v | x v || x 1 2
| ഗരിന്ധരി | ഗാ , , , , | രിഗരിരി | ന്ധന്നിപ്പധ്വ || , രി , , , , |

x v | x v | x 1 2 | x v | x v || x
| രിരിന്ധന്ധ | ന്നിധ്വപ്പധ്വ | ന്ധാ , , , , | സ്നിധപ | മഗപധ || സാ ||

3.
x 1 2 | x v | x v || x 1 2 | x v | x v
|| മാ , , , , | , , , , | പധമാ || പധനിധമാ | ധമാധ | പമഗമ ||

x 1 2 | x v | x v || x 1 2 | x v | x v
|| പാ , , , , | , , , , | മപധധ || പമഗരിസ്സാ | സ്രിഗമ | പപരിഗ ||

x 1 2 | x v | x v ||
|| മപധധഗഗ | മനിധനി | മപധർി || സാ ||

4.
x 1 2 | x v | x v || x 1 2 | x v | x v
|| സ്ാ , , , , | ർിസ്നിധ | പമഗരി || സാ ,, ,, | ഗരിഗമ | മപധർി ||

x 1 2 | x v | x v || x 1 2 | x v | x v
|| സ്ാനിധപമ | ധ , , , | പമ ഗമ || പാമഗരിഗ | സാ സ്രി | ഗമപധ ||

x 1 2 | x v | x v || x 1 2 | x v | x v
|| സ് , , പ , , | സ്നിധപ | മഗപധ || സ്സ്ാ പപാ | സനിധപ | മഗപധ ||

|| സാ ||

3. പഞ്ചരാഗസ്വരജതി. ചാപ്പുതാളം.

(1) കല്യാണി.

```
   x      x          x     x          x    x            x   x
|| സ്ഠാ , — ,, നിസ || ഠിസ്ഠാനിധപധ || നി ,, ,, ധപ || മഗാമപധനി ||
   x     x          x     x          x    x            x    x
|| സ്ഠിഗ്ഠനിഠിനിധ || മധനിധനിധമ || ഗമധമ ഗരിസ || രിഗാമപധനി ||
   x      x          x     x          x     x          x    x
|| സ്ഠിനിധാനിധ || മഗാ ധമഗരി || സരിനിധാനിസ || രിഗാമപധനി ||
                                                        || സാ ||
```

(2) ബേകട രാഗം.

```
   x    x          x    x          x    x           x    x
|| ധാപമഗരിഗ || മാധമഗരിസ || സാനിധപഗാ || രിഗമ പധപധ ||
   x     x          x    x          x    x          x  x
|| പിസ്നിഠിസ്ഠമ്ഗ || ഠിസ്പധപ,രി || നി,ധ പാധാ || മാഗമപധപ ||
```

61/3593

(3) അഠാണരാഗം.

x x
|| സ്രിഗ്ഗനിസ്ധാ || നിസ്നിധാപമ || പമഗാരിസ്സ നിസ്സ ||

x x
|| ഗാമപമപനി || സ്ഗാർിസ്ർിനി || , സ്പനിസ്നിർി ||

x x
|| സ്ാനി ധാപാ || ഗാരിസ്ഗ്ർിന്ി || സ്സാ || (കല്യാണി)

(4) രാഗം സുരുട്ടി.

x x
|| നിസ്ർി നി,ധനി || സ്നി, ധപരിമ || പനിധ മാ പധ ||

x x
|| മാഗരിമരിസ || രിമഗരി മപനി || മപനി സർിനിസ് ||

x x
|| ർിനി, ധപമാ || രിസാ ന്ിസ്നിർി || സാ || (കല്യാണി)

(5) തോടി രാഗം

	x x		x x		x x			
‖	ഗ്രാരി സ്നി ധനി	‖	രി നിധമ ഗമ	‖	ധാമഗരിസാ	‖		
	x x		x x		x x			
‖	രിഗാമധധ നി	‖	സ്രിഗ്ര നിഴി നി,	‖	ധനിധ മധനിരി	‖		
	x x		x x		x			
‖	സ്ാനിധമഗാ	‖	രിസാഗ്ര,രിനി	‖	സ്ാ,	‖	(കല്യാണി)	

ആദിതാളവണ്ണങ്ങൾ

1. രാഗം—ആഭോഗി. 　　　　　　　　　　　　താളം—ആദി

ആ: സരിഗമധസ.

അവ: സധമഗരിസ

(ഖരഹരപ്രിയയിൽ ജന്യം)

പല്ലവി

എവരിബോധനവിനി ഇലാകുജേസേവുര

അനുപല്ലവി

ജീവാമൃഗാനന്നേലറാ ശേഷാചലേന്ദ്രാ ശ്രീവെങ്കടേശ്വര

ചരണം

മരുബാരികോർവജാലന്നരാ

പല്ലവി

```
   x       1        2         3              x      v
|| രി , ഗ ാ ഗ രി സ ാ സ രി സ സ ധ̣ മ̣ ധ̣ ാ | മ̣ ധ̣ സ ധ̣ ാ സ ധ̣ സ |
|| എ  വ  രി –  –  ബോ– –  –  ദ – –       | ന – – –  – വി –     |
```

x v | x 1 2 3
രി ഗാ മ ഗ ഗ രി സ || രി ഗ മ ഗാ മ രി ഗ സ രി , ധ̣ സ രി ഗ മ |
— — നി — — — — || ഇൗ — — — — ല — — — ഉ — — — — |

x v | x v
ധ മ ധ സ്ാ സ് ധ സ് | ധ മാ ഗ മ ഗ രി സ ||
ജേ — — — — സേ — | — — വൃ — ര — — ||

അനുപല്ലവി

x 1 2 3 | x v
|| സ് സ് ധ ധാ മ ധ ധ മ ഗാ രി ഗ മ രി ഗ | സ രി ഗ മാ മ ധ മ |
|| ജീ — — വാ — മൃ — — ഗാ — ന — — — | ന്നേ — — ല — ാ — |

x v | x 1 2 3
| ഗ രി ഗ മ ധ ധ സ്ാ || ധ സ് രി̇ സ്ാ രി̇ ഗ̇ മ̇ രി̇ ഗ̇ാ മ̇ ഗ̇ ഗ̇ രി̇ സ് |
| — — ശേ — — — ഷാ || ച — — ലേ — ന്ദ്രാ — — — ശ്രീ — — — — |

x v | x v
| രി ഗ രി സ് രി̇ ധ രി̇ സ് | സ ധ മ ധ മ ഗ രി സ ||
| വെ — — — — ങ്ക — — | ടേ — — ശ — ര — — ||

ചിട്ടസ്വരം

x 1 2 3 x v

‖ രി ഗ മ രി , ഗ സ രി ഗ സ ാ രി സ ധ മ ധ | സ ധ സ രി , രി ഗ സ |

x v x 1 2 3 x

| രി ഗ മ ധ മ ഗ രി സ ‖ രി ഗ മ ഗ ാ മ ധ മ ധ സ് ാ രി ഗ സ് രി ഗ | മ ഗ രി

v x v

ഗ ാ രി സ് ധ | രി സ് ാ ധ മ ഗ രി സ ‖ എവരി ‖

ചരണം

x 1 2 3 x v

‖ മ ാ ധ മ ധ ാ , , ധ സ് ധ മ ധ ധ സ് ാ | ധ സ് ധ ധ മ ാ ഗ മ |

‖ മ ര – ബാ – – – – – – രി – – | കോ – – – വ് ജാ!– |

x v

ഗ രി സ രി ഗ സ രി ഗ ‖

ല – ന – – ാ – – ‖

x 1 2 3 x v x v
(1) ‖ മാ , , , , ധാ മാ ധാ , , സ്ാ | ധാ മാ , , ഗാ | രി , , സാ രി , ഗ
‖ മരുബാ ‖

x 1 2 3 x v
(2) ‖ മ ധ സ് ധാ മ ധ മ ഗ രി , ഗ മ ഗ രി സ | ധ് സ്ാ രി ഗ മ ധ സ് |

x v
| , ധ മ ഗ രി സ രി ഗ ‖ മരുബാ ‖

x 1 2 3 x v
(3) ‖ ധ സ് ധ മ ഗ രി ഗ മ ധ മ ഗ രി ഗ സ രി സ | രി ഗ മ ധ സ് ർി ഗ് ർി |

x v
| സ് ധ മ ഗ രി സ രി ഗ ‖ മരുബാ ‖

x 1 2 x v x v
(4) ‖ സാ , സ്ാ സ് രി ഗ് സ് ർി , ർിസ ധ മ ധ | സ്ാ , സ് ധ ർി സ് ധ് | , സ് ധ മാ

x 1 2 3 x v
ഗ രി സ ‖ രി ഗ മ ധാ സ് ർി ഗ് മ് രി , ഗ് ർി സ് ധ സ് | ർി സ്ാ ധ മ ധ സ് ധ |

x v
, മ ഗ രി , സ രി ഗ ‖ മരുബാ ‖

2. രാഗം—ശ്രീരാഗം. താളം—ആദി.

പല്ലവി സാമിനിന്നെ കോരിയുന്നാന്നുറാസാല് മുസേയമേരഗാട്ടറ.

അനുപല്ലവി ഭൂമിഃവേലയു ശ്രീഗർഭപുരിനിവാസ പശുപതേശ.

ചരണം കാമകോടിസുന്ദരനനേല്യകോര.

രാഗം—ശ്രീരാഗം. താളം—ആദി

ആ: സരിമപനിസ

അ: സനിപധനിപമരിഗരിസ

പല്ലവി

x 1 2 3 x v
|| പ ാ , പ മ രി ഗ രി സ സ നി̣ പ̣ നി̣ സ രി നി̣ | സ ാ , , , , നി̣ സ |
|| സ ാ.....മി ....നി.................ന്നെ.......കോ................. | രീ...................യു..... |

x v
രി ഗ രി സ രി മ പ നി ||
.... .ന്നാ ....ാ ||

```
  x         1         2         3          x        v
|| പ മാ നി പ നി മ പ  രി  ഗാ രി നി സ രി ഗ | രി സാ നി പ നി സ രി |
|| സാ.......ല...... .മൃ... .......സേ     ..മേ ............ | ..............ഠ.......... .... |

x        v
ഗ രി സ രി മ പ നി ,  ||
ഗ ..... ....ദ്ദ ....... .ഠ    ||
```

അനുപല്ലവി

```
  x        1        2        3         x      v       x
|| നീ , , ,— , , സ്നി പ മാ രി ഗ രി സ രി | സ ാ , , , , മ രി | പ മ നി പ |
|| ഭൃ ........ ........ മി ..........വെ .....  ...ല..... | യു....... ........ശ്രീ | ഗ.......ഭ്.... |

v            x        1         2         3           x
സ് നി മ പ || നി സ് രി ഗ് ാ രി സ് രി നി സ്ാ നി പ നി സ് രി | സ് ാ നി
പൃ ......... .രി || നീ ... ..... ........ വാ.....സ.............................. | പ........ |

   v          x         v
പ ധ.നി പ മ | രി ഗ രി സ രി മ പ നി ||
ശ്രു ....... ..പ.... | തേ.......... .ശ .......... ||
```

മുദ്രസ്വരം

```
x        1          2          3            x       v
|| പ ാ പ മ രി രി ഗ രി രി സ സ നി̣ നി̣ പ̣ നി̣ നി̣ | സ ാ സ നി̣ നി̣

          x        v           x      1        2
പ̣ നി̣ സ | രി ഗ രി സ രി മ പ നി || പ മ നി പ സ് നി ർി സ് ഗ് ർി

    3          x      v             x      v
സ് നി പ നി സ് ർി | ഗ് ർി , സ് നി പ ാ മ | രി ഗ രി സ രി മ പ നി ||
                                                || സാമി ||
```

ചരണം

```
x    1       2       3              x     v            x
|| സ് ാ , , , , സ് നി പ പ മ രി ഗ രി സ രി | സ ാ , , സാ നി̣ സ | രി ഗ രി സ
കാ ..............മാ..........കോ....ടി.............സൂ | ന്ദ ...  .. ര  ന,..... | നേ... .. .. ല്ല

v
രി മ പ നി ||
കോ   ..ര ||
```

സ്വരങ്ങൾ

```
     x     1     2      3           x     v        x
(1) ‖ സാ , , , , രി , നി , പാ മാ രി , | ഗാ രി , സാ സാ | രി , മാ

     v
     പാ നി , ‖ കാമ ‖

     x     1      2       3                  x    v
(2) ‖ മാ , , , , പ നി മ പ രി മ രി രി ഗ രി | സാ , , , , നി̣ സ |

     x        v          x       1      2       3
    | രി ഗ രി സ രി മ പ നി ‖ പ നി സ̇ രി̇ ഗ̇ രി̇ രി̇ ഗ̇ രി̇ രി̇ സ̇ നി പ നി സാ̇ |

     x       v        x       v
     രി , നി പ മ രി ഗാ | രി സ നി̣ സ രി മ പ ന ‖ കാമ ‖

     x     1       2       3             x      v
(3) ‖ നീ , പ മ രി ഗ രി സ നി̣ , പ̣ മ̣ പ̣ നി̣ സ രി | നി̣ , സ രി ഗ

          x       v          x      1      2
     രി രി സ | നി̣ , സ രി മ രി ഗ രി ‖ നി̣ , സ രി പ മ രി സ നി̣ , സ |
```

3 x v x v
രി മ പ നി പ | നി , സ്‌ രി̇ നി സ്‌ നി പ | നി̇ , പ മ രി മ പ നി ||

| കാമാ ||

x 1 2 3 x v
(4) || സ ാ , , , , സ്‌ രി നി സ്‌ പ നി മ പ രി മ | രി രി ഗ രി സ ാ നി̣ സ |

x v x 1 2 3
രി ഗ രി സ രി മ പ നി || സ്‌ നി , പ ധ നി പ മ രി ഗ ാ രി സ രി

x v x v x
സ ാ | സ നി̣ , പ നി̣ നി̣ സ രി | സ രി മ രി രി മ പ നി || സ രി̇ ഗ്‌ നി

1 2 3 x v
സ രി പ നി സ മ പ നി രി മ പ സ്‌ | രി മ നി̣ സ രി മ പ നി |

x v x 1 2 3
സ്‌ രി̇ ഗ്‌ രി̇ രി̇ സ്‌ സ്‌ നി || രി̇ നി , സ്‌ പ നി മ പ നി മ ാ പ രി ഗ

x v x v
രി സ | രി നി̣ , സ പ̣ നി സ രി | സ രി മ രി രി മ പ നി || കാമാ ||

3. രാഗം—ഹംസധ്വനി. താളം—ആദി.

(29-ാം മേളകർത്തയിൽ ജന്യം)

ആ: സരിഗപനിസ

അവ: സനിപഗരിസ

പല്ലവി

ജലജാക്ഷനിന്നെഡബാസി ചലമരുല്യകൊന അദിറാ

അനുപല്ലവി

ചെലിയാഅനെലഡവാ അദെഏ്മിറാ ചെല്യഡൈന ശ്രീവെങ്കടേശ.

ചരണം

നീസാടിദൊരാലെദാനാ.

പല്ലവി

```
   x      1     2        3            x       v
|| ഗാരി, സാ,, നി̣ സരിഗരിരി സ്̇ നി̣ | സരി സസനി̣ പ̣നി̣ സ |
|| ജ  ല – ജാ– – ക്ഷ  – – നി – – –  | നെ – – – – – ഡ –  |

   x      v      x       1       2       3
| രിപാനി, സാരി || ഗരി സനി̣ സരി പ̣നി̣ സരി ഗപഗനിപാ |
| – ബാ –  സി – || ച – – ല – – മ – – – ഭ – – – ല്യ |

   x       v        x      v
സ്̇നി സ്̇രി̇, സ്̇നിപ | പഗാ·രി, സാരി ||
കൊ– – –   ന – – | അ ദി  – – റാ  – ||
```

|| ജലജാ ||

അനുപല്ലവി

```
 x           1           2          3
|| പ ഗ രി സ നി̣ സ രി , ഗ ാ രി രി സ സ നി̣ പ̣  |
|| ചെ – – ലി – – യാ – അ – നെ – ല – –  |

 x           v              x          v
| നി̣ സ രി ഗ ാ സ ഗ രി    ഗ പ ാ നി സ̇ ാ , ,  ||
| ഡ – – വാ – അ ദെ  | എ –  മി റാ – – –  ||

 x           1           2          3            x          v
|| ര̇ി ല്‍ നി പ നി സ̇ ര̇ി ഗ്‌ സ̇ ര̇ി ഗ്‌ പ̇ ഗ്‌ ര̇ി സ̇ നി̣ | ര̇ി ര̇ി , സ̇ നി പ
|| ചെ – – ലു – – ഡൈ – – – – ന – – –  | ശ്രീ–  – വെ –

          x           v
 പ ഗ  | , രി സ നി̣ പ̣ നി സ രി  ||
 ങ • െ | ട – – – ശ – –        || ജലജാ ||
```

ചിട്ടസ്വരം

x 1 2 x v
|| ഗാ രി ഗ രി സ രി , നി̣ സ രി ഗ രി രി സ നി̣ | രി , നി̣ ഗ രി നി̣ സ രി |

x v x 1 2 3
| പ̣ നി̣ സ രി ഗാ , പ || ഗ രി സ രി , ഗ പ നി രി ഗ പ നി̣ സ രി ഗ പ |

x v x v
| പ̣ നി̣ സ രി , ഗ പ നി | രി ഗ പ നി സ̇ാ , ര̇ി ||

x 1 2 3 x v
|| ര̇ി സ̇ നി പാ നി ഗ̣ ര̇ി സ̇ നി , പ നി സ രി ഗ | പാ നി സ̇ാ ര̇ി ഗ̇ രി |

x v x 1 2 3
പ നി സ̇ ര̇ി ഗ̇ ര̇ി ന̇ി ര̇ി || ഗ̇ പ̇ ഗ̇ ര̇ി സ̇ നി സ̇ ര̇ി സ̇ നി പ ഗ രി

x v x v
ഗ പ നി | ഗ̣ ര̇ി , സ̇ നി പ ര̇ി സ | , നി പ ഗാ രി സ രി || ജലജാക്ഷ ||

ചരണം

x 1 2 3 x v x v
|| നി , , , , ഗ്ാ ർി , സ് നി പ പ ഗ രി | ഗ ാ , ഗ രി സ രി , | രി സ നി സ രി
|| നീ – –സാ – ടി – – മൊ – – | റാ – – – – | ലെ – – മാ –

ഗ ാ പ ||
ന ാ – ||

ചിട്ടസ്വരങ്ങൾ

x 1 2 3 x v x v
(1) || നി , , പ ാ , ഗാ , , രി , സ ാ നി , | പ ാ , രി , , നി , | , സ ാ രി , ഗാ പ ||
|| നീസാ ||

x 1 2 3 x v
നി , പ ഗ രി സ രി , ഗ രി സ നി പ ാ രി നി | , ഗ രി നി പ നി സ രി |

x v
, രി ഗ നി സ രി ഗ പ || നീസാടി ||

x 1 2 3 x v
(3) || നി പ ഗ രി നി ഗ രി നി പ നി പ സ നി രി സ ഗ | രി പ ഗ നി പ സ് നി ർി |

x v x 1 2 3
| നി ഗ് ര് നി രി നി പ ഗ || പ നി സ രി ഗ് ഗ പ നി സ് രി രി ഗ പ നി സ് നി

x v x v
| ഢ രി സ് നി പ രി സ് നി | പ ഗ രി നി സ രി ഗ പ || നീസാടി ||

x 1 2 3 x v x v
(4) || സ് ാ , , , , നി രി സ് നി പ ഗ രി സ രി ഗ | പ ാ , , , , സ് നി | പ ഗ രി സ രി

x 1 2 3 x v
ഗ പ നി || സ് രി, നി രി നി പ ഗ പരി , ഗ പഗരി സ | ഢ്നി , ഗ രി പ ഗ നി ||

x 1 v x 1 2 3 x v
രി ഗ പ നിസ് ാ , , || നി പ ഗ പാ രി ഗ പ നി , , ഗ പ ന സ് രി | പ നി സ് രി , ഗ്

x v x 1 2 3 x
നി സ് | നി ഗ് രി രി , നി പ നി || ഗ് രി , നി സ് രി പ് ഗ് ാ രി സ് നി പ നിസ്രി | സ് ാ ,

v x v
പ ാ , നി പ | ഗ രി സ നി സ രി ഗ പ || നീസാടിറ്റാ ||

———

(4) രാഗം—പന്തുവരാളി. താളം—ആദി.

(45–ാം മേളകർത്തയിൽ ജന്യം)

ആ: സരിഗമപധനിസ
അവ : സനിധപമധമഗരിസ

പല്ലവി—സാമിനിതോടി തേവേന-ചക്കനിമാരംഗ

അനുപല്ലവി—ഭൂമിവെലയുനാഗപുരമുന സ്വാമിസൌന്ദരാരാജഗോപലാ.

ചരണം—നിമിഷമുയുഗമാ, സാമി

പല്ലവി

```
   x        1           2        3              x     v
|| സാ , രി̇ സ് നി ധ നി , ധ പ മ ഗ രി സ നി  | സാ , , , , സ നി  |
|| സം - മി  -  -  നി -  - തോ - ടി -  -  -   | തേ - - - വേ      |

   x        v        x        1           2          3
| ധ പ മ ഗ മ പ ധ നി || സ് ൃ രി̇ സ് നി രി̇ സ നി ധ സ നി ധ പ മ ഗ മ |
| - - - ന - - - -    || ച - - - ക്ക - - - നി - - - - - - -      |

   x        v          x       v
| പ ധ നി സ നി ധ പ മ | ധ പ മ ഗ മ പ ധ നി ||
| മാ - -  രം - - -    | ഗ - - - - - - -    ||
```

x 1 2 3 | x v
നി റ്സ് ര്ി റ്സ് ാ നി ധ നി റ്സ് നി , ധ പ മ ഗ മ | ധ ധ പ നി നി ധ ര്ി റ്സ് |
|| ഭ - - മി - വെ ല യ്യ - - - - | നാ - - ഗ - - പ - |

x v x 1 3
| നി ധ പ മ ഗ മ പ ധ || നി റ്സ് ഗ് ര്ി റ്സ് നി ധ നി റ്സ് ര്ി റ്സ് നി ധ പ ധ നി |
| ര - മ്യ - ന - - - || സ്വാ - - - മി - - - സൌ ന്ദ - - - |

x v x v
റ്സ് ര്ി നി റ്സ് ധ നി റ്സ് നി | ധ പ മ ഗ മ പ ധ നി ||
രാ - - - രാ - - ജ | ഗോ - - പാ - ലാ - ||

ചിട്ടസ്വരം

x 1 2 3 x v
|| റ്സ് രി , നി റ്സ് ധ നി റ്സ് രി നി , ധ പ മ ഗ മ | പ ധാ മ പ ഗ മ പ |

x v x 1 2 3 x v
| ധ മാ ഗ മ പ ധ നി || റ്സ് ര്ി , ഗ് ര്ി റ്സ് ന്ി ര്ി റ്സ് ാ , , നി ധ പ ധ || പ ാ , മ ഗ

x v
രി സ ന്ി | , സ രി ഗ മ പ ധ നി || സാമി ||

ചരണം

```
   x         1         2         3         x     v            x
|| നി , രി സ നി ധ സ നി ധ പ മ ഗ രി ഗ മ | പാ , , , , നി ധ | പ മ ഗ രി
|| നി - മി – – ഷ – – – മൃ – യ്യ – ഗ –  | മാ -   –    –   | സാ– – -

   v
   ഗ മ പ ധ ||
   മി – - - ||

        x     1     2       3           x       v         x         v
(1) || ധാ , മാ , ഗാ , , രി , സാ രി , | നി , , സാ , രി , | , ഗാ മാ പാ

       ധ || നിമിഷ ||

        x        1          2        3          x    v
(2) || പാ ധ നി , ധ പ മ ഗാ മ ധാ പ മ ഗ | രി , ഗ മാ

                x    v
      ഗ രി നി | സാ രി ഗാ മ പ ധ || നിമിഷ ||
```

x 1 2 3 x v
(3) ‖ ധ നി സ്ാ ർി സ് നി ധ പ ധ നി , , ധ പ മ | ഗ മ പ മ ഗ മ ഗ രി |

x v x 1 2 3
| ഗ മ പ ധ പ ധ നി , ‖ സ് ഗ് ർി സ് ർി നി സ്ാ പ ധ പ മ പ മ ഗാ |

x v x v
| രി ഗ രി സ രി ന്ി ധ്ാ | , ന്ി സ രി ഗ മ പ ധ ‖ നിമിഷ ‖

x 1 2 3 x v
(4) ‖ സ്ാ , , , ഗ് ർി സ് നി ധ പ മ ധ മ ഗ രി | സാ , , , ന്ി ധ് |

x v x 1 2 3
ന്ി സ രി ഗ മ പ ധ നി ‖ സ് ധാ നി പാ ധ മാ പ ഗാ മ രി , ഗ |

x v x v x 1
രി സാ ധ് ന്ി സ്ാ രി | ഗ മാ പ ധ പാ ധ ‖ പ മ ഗ രി സ ധ പ മ

```
2         3                x           v             x
ധ മ ഗ രി സ നി ധ പ | സ നി ധ നി സ̇ രി̇ ഗ̇ രി̇ | ഗ̇ മ̇ ം

 v          x          1          2          3
ഗ̇ രി̇ സ̇ നി ഗ̇ || രി̇ സ̇ നി രി̇ നി സ̇ ധ നി പ ധ നി മ പ ധ നി ഗ |

x        v              x          v
മ പ ധ നി രി ഗ മ പ | ധ നി സ രി ഗ മ പ ധ || നിമിഷ ||
```

അടതാളവണ്ണങ്ങൾ

(I) പല്ലവി

സരസിജനാഭനിന്ന സന്നതിജേസേനറ
ചലകൃപയി ജൂഡകിതി സമയമുറ

അനുപല്ലവി

നിരതമുനിപാദമേഗതിയനിയു
നാന്നറാ നിജമനിഏൻജിനമനവിക്കെകോനറ.

ചരണം

സാവ്വഭൌമസകലലോകാഭിരാമ

അടതാളവർണ്ണങ്ങൾ

1. രാഗം—കാംബോജി   അടതാളം

(28—ാം മേളകർത്തയിൽ ജന്യം)

ആരോ: സരിഗമപധസ

അവ: സനിധപമഗരിസ

പല്ലവി

1 2 3 4 x 1 2 3

\+

|| ; ; ; ; * മ ാ ഗാ സ ാ , നി പ , ധ , | സ ാ , , സ ാ സ ധ സ രി ഗ രി രി ഗ

|| സ ര സി – - ജ - | നാ- – – – - - ഭ - – - - –

4 x v x v x 1

\+

രി രി സ നി ധ പ | മ ഗ പ ധ സ പ ധ സ | രി ഗ സ രി ഗ മ ഗ ഗ | രി സ നി പ ധ

നി – - ന – - | സ - – - – ന - - | തി – ജേ - സേ- – | – ന - ാ –

2 3 4 x 1 2 3
+
സ രി ഗ * മ മ ഗ ഗ രി രി സ സ നി പ ധ സ | , മ ഗ മ പ സ രി സ പ മ ഗ സ സ
- - - ച - - - - - - - - ല - - | കൂ - - - പ - - യി - - ജ്ഞ

4 x v x v
ധ പ മ ഗ രി സ നി | നി ധ പ പ ധ ര്‍ി സ്‌ നി | ധ ധ പ മ ഗ ഗ രി സ ||
- ധ - - കി - തി | - - - സ - - - - | - മ - - - യ - - ||

x 1
+
| രി സ നി പ്‌ ധ സ രി ഗ |
| മൂ - - ಂ - - - - |

അനുപല്ലവി

x 1 2 3 4 x 1 2 3 4
|| ; ; ; ; * നി , ധാ പാ മ പ മ ഗ മാ | പാ ; പ ; മമ പപ ധ നി ധധ പ
|| നി ര ത മൂ - നി - | പാ - - - ദ - - മേ - ശ -

x v x v x 1
\+
പ മ ഗ | മ പ മ പ ധ പ ധ്‌സ് | ധ ര്‍ി സ് സ് നി പ ധാ || സ് ാ ; ; ; *
തി - - | യ - - നി - - യു | - - - - നാ - ന || ാ ാ - -

2 3 4 x 1 2 3
| ധധ സ്സ് ര്‍ി ര്‍ി ഗ് ഗ് മ്മ് ഗ്ഗ് | ര്‍ി ര്‍ി സ് നി ധ പ മ ഗ പ ധ സ് ര്‍ിഗ് സ്ാ
| നി- ജ - മ - നി - ഏ - - | ൻജി - - - ന - - - മ - ന - - വി

4 x v x v x
÷
നി ധ മപധ | പ ാ , മ ഗ രി സ രി | സ് നി ധധ പ മ ഗഗ || രി രി സ ന്ി
— കൈ | - - - - - - - കോ | - - - ന - - - ര് || - - - -

1
പ്‌ ധ്‌ സ് രി |
- - - - |

ചിട്ടസ്വരം

x 1 2 3 4 x 1 2 3
|| ; ; ; ; * ഗാ , മ ഗ ഗ രി രി സാ , രി | ഗ സ രി സ ന̣ി ധ̣ പ̣ ധ̣ സാ സ പ̣ ധ̣

4 x v x v x 1
സ രി , രി ധ̣ സ രി | ഗാ ഗ സ രി ഗ രി , | രിധ̣സരിസാമഗ || , രി സ ന̣ി പ̣ധ̣സ

2 3 4 x 1 2 3
രി ഗ മ ഗ രി സ പ മ ഗ രി സ ധ പ | മ ഗ നി ധ പ സ് നി ധ ര്̇ി സ് ഗ് ര്̇ി മ് ഗ് ര്̇ി ഗ്

4 x v x v x + 1
സ് ര്̇ി ധ് ര്̇ി | സ്ാ , നി ധ മ പ ധ | പാ , മ ഗ രി സ രി || സാ ന̣ി പ̣ ധ̣ സ̣

രി ഗ |

ചരണം

x 1 2 3 4 x 1
|| ; ; ; ; * സ്ാ ധ ര്ിസ് നി ധ ധ പ മ ഗ രി | സാ , , സാ , ,
|| സാ - - യ്യ് - - - ശൈ - - - | മ - - - - - - -

2 3 4 x v x v x 1
പ ധ സ രി ഗാ സ രി ഗ മ പ, | മ ഗ പ ധ സ്ാ പ ധ ⎧ രിസനിധധപമഗ | രിസാമഗ ⎫
സ - - - - - ക - - - - - | ല - - - - ലോ - ⎨ കാ - - - - - ഭി- | രാ - - മ - ⎬

x v
മ പ ധ || രി സ നി ധ പ മ പ ധ ||
- - - ⎩ || കാ - - - ഭി രാ - മ || ⎭

ചിട്ടസ്വരങ്ങൾ

x 1 2 3 4 x 1 2 3 4
(1) || സ്വാ , , , , നി , , , ധാ പാ , , , , ധാ | മാ ഗാ രി , ഗാ സ്വാ , , , , രി , സ്വ, ന്ി, |

x v x v x v
| പാ , ധാ , സാ | , , രി , , , ഗാ || , , മാ , പ ധ , || സാഗ്ഗ്ലാം ||

x 1 2 3 4 x 1 2 3

(2) ‖ രി , , , , , രി , ഗ രി രി ഗ രി രി , സ നിധപധ | സാ , , , സനിപധസരിഗസാ

4 x v x v x 1

രിഗമപസ | , രി ഗ മ പധസ്ാ | നി ധ മാ ഗ സാ പ ‖ ധ സാ രി ഗ മ പ ധ

‖ സാംഖ്യം ‖

x 1 2 3 4 x 1 2 3

(3) ‖ മ ാ , , , , പധമാ പധനിധമാ പ സ് നി ധ | മാ ധ മാ പ ഗ മ പ ാ , , , ,

4 x v x v x 1

നിധപമഗരി | ഗസാരിസനിപാ | ധസാരിഗമരിഗ | മ ഗ മ രി ഗ

```
2         3         4                  x       1
സ പ മ പ ഗ മ ഗ നി ധ നി പ ധ പ സ് നി  |  ധ് രി സ് ഗ് രി സ നി ധ

2         2     4          x      v          x
പ ധ സ് രി ഗ് മ് ഗ് സ്ാ നി ധ മ  |  പ ധ സ് ഗ പ് ധ സ് സ  |  രി ഗ മ പ

v              x      1
പ് ധ് സ രി  |  ഗ മാ പ ധ സ രി ഗ്  ||. സാഗ്വം ||

    x     1      2          3        4               x       1        2
(4) സ് ാ , , , , രി ഗ് രി സ് നി ധ പ മ ഗ രി സ നി് പ് ധ്  |  സ ാ , , , , സ നി് പ് ാ

       3      4          x       v            x     v
ധ് പ് ധ്ാ സ ധ് സാ രി സ  |  രി , ഗ രി ഗാ മ ഗ  |  മാ പ്പ മ പാ ധ രി  ||

x        1        2         3         4            x
                                                       +
സ് രി സ് നി ധ പ മ പ ധ സ് നി ധ പ മ ഗ രി സ രി ഗ രി  |  സ രി സ നി്
```

1 2 3 4 x v

പ് ധ് പ് ധ് സ രി സ രി സ രി ഗ രി ഗ മ ഗ മ | പ മ പ ധ സ ധ ർി ന്‌ |

x v x 1 2 3 4

\+

ni ധ പ ധ സ് ാ , , || സ രി ഗ മ പ ധ മ ഗ പ ധ സ് നി പ ധ സ് ർി ഗ് ർി

x 1 2 3 4 x

ഗ മ് | ഗ് ർി സ് നി ധ പ മ ഗ പ ധ സ് ർി ഗ മ ഗ രി സ ാ , , | പ സ് നി

v x v x 1

\+

ധ പ മ ഗ രി | സ ാ ., നി് പ് ധ് സ രി || സ രി ഗ മ ഗ മ പ ധ || സാവ്വും

— കാകലിനിഷാദം.

2. രാഗം—ഭൈരവി — അടതാളം

പല്ലവി

വിരുബോണിനിന്നേ കോരി മരുല്യകൊന്നദിറാ

അനുപല്ലവി

സരസുഡെയൗദക്ഷിണദ്വാരകനി സ്വാമി ശ്രീരാജഗോപാലദേവാ

ചരണം

ചിരുനൌമോമുന

(നടഭൈരവിയിൽ ജന്യം)

പച്ചിമറിയം ആദിഅപ്പയ്യ

പല്ലവി

	x 1	2	3	4		x	1	2
‖	; ; ; ; *	നി̣ , സാ രി , ,	ഗ സാ രി ,	|	ഗ രി ഗ ഗ രി , , ,	ഗ ഗ രി ഗ		
‖		വി - രി- ബോ-	- - - - -	|	ണി - - - നി - - - - - - -			

```
3       4               x         v                   x          v
മ പ ധ പ മ ഗ രി സ  |  ന̣ി സ മ ഗ രി സ നി  സ  |  രി ഗ സ രി ന̣ി , ധ̣ ന̣ി ||
- - - - - - - -   |  നേ - - - - - - കോ -   |  - - - - - - -       ||

x         1            2           3           4            x
                                               +              +
സ̣ ഗ രി ന̣ി സ̣ ന̣ി ധ̣ പ̣ * പ̣ ധ̣ പ̣ ധ̣ നി നി ധ പ ധ ന̣ി സ രി  |  പ̣ ധ̣
രി - - - - - - -       മ - - - ഢ - - - ല്യ - - -       |  കൊ -

    1        2          3          4              x       v
ന̣ി സ രി ഗ മ  പ മ ഗ രി ഗ മ നി ധ പ മ ഗ രി നി  |  സ രി ഗ മ ഗ രി ഗ  ഗ  |
-  -  - - - ന്ന - - - - ദി - - - - - - -     |  - -  - - - - -     |

x      v              x     1
രി , , , സ നി ധ പ  ||  മ ഗ രി സാ രി നി ധ *
റാ — - - - -       ||  - - - - - - -
```

അനുപല്ലവി

x 1 2 3 4 x 1 2

|| ; ; ; ; * സ് നി ധ പ മ ഗ രി ഗ മ നി ധ പ | മഗരി പ മ ഗ രി സ പ ധ നി
|| സ - ര - സ്യ - - - - - - - | ഡൈവ - - - - - ദ .

3 4 x v x v

സ രി ഗ നി സ രി ഗ മ പ | നി നി ധ പ ാ ധ മ പ | ഗ രി ഗ മ പ ധ നി , |
- - - ക്ഷി ണ - - - | ദ - - - - - - - - | ര - - - ക - - - |

x 1 x 1 2 3 4

(| സ് , , , നി , സ ാ നി സ രി ,) || പ ധ നി സ് രി ഗ് മ് ഗ് രി ഗ്സ്രിനി ഗ് രിസ്നിധ
(| - - - - നി - - -) || സ്വാ- - - - മി - - - - - -ശ്രീ - - - - -

x 1 2 3 4 x v
ന്ി സ് | ഗ് ര്ി ര്ി സ് സ് ന്ി നി ധ ധ പ മ നി ധ പ മ ഗ രി ഗ രി സ | ന്ി സ് രി ഗ മ
- - രാ - - - - - - - - ജഗോ - - - പാ - ല - - | ദേ - - - -

x v x 1
+
പ ധ നി | സ് നി ധ പ ധ മ പാ | , മ ഗ രി സാ ന്ി ധ് *
- - - . | വാ - - - - - | - - - - -

സ്വരം

2 3 4 x 1 2 3
+ + + + +
|| ; ; ; ; * ഗ് ഗ് രി സ് രി സ ന്ി ന്ി ധ് ന്ി സ രി | മ മ പ പ ധ ധ നി നി പ പ പ ധ ധ

4 x v x v x
+ +
ധ് ന്ി ന്ി ന്ി സ സ രി | പ ധ് ന്ി സ രി ഗ മ പ | ധ പ മ ധ പാ (മ പ ഗാ രി

1 x 1 2 3 4
+ + +
സ രി സ നി സ) നി നി നി ധ ധ പ പ മ നി ധ നി പ ധ നി മ പ ധ നി സ് ര്ി

```
      x        1          2     3     4            x
 +                                   +
നി ധ | മ്ഗ് ര്ി സ് ര്ി നി സ് ര്ി രി ഗാ മ പ ധ മ പാ ധ നി സ | നി ര്ി , സ്

v          x       v         x     1
+                                  +
നി ധ സ , | , നി ധ പ പ ാ , മ || ഗ രി സ , , രി നി ധ || വിരുബോ ||
```

ചരണം

```
  x 1   2   3      4          x   1   2
|| ; ; ; ; * മാ മാ ധ പ ധ മ പ ഗ മാ | പ , , , പ , , , മ പ
||          ചി രു നൌ - - - - - - -   | - — - — മോ

   3      4            x     v        x   v
നി നി ധ പ മ ഗ മ നി ധ പ | മ ഗ രി ഗ മ പ ധ മ | പ മ് ധ ാ പ ാ
- - - - - - - - - -   | - - - - - - - -   | - - മൃ - ന

        x     1
( മ് പ | സ നി ധ പ മ ഗ രി ഗ || )
( - -  | - - - - - - - - - || )
```

സ്വരങ്ങൾ

v x 1 2 3 4 x
+
(1) ‖ ; മ പ ‖ ഗ ാ , രി , സ ന̣ി , , ധ̣ ാ പ̣ മ̣ ാ , പ̣ ധ̣ ാ നി സ | ന̣ി രി ,

1 2 3 4 x v
ന̣ി സ̣ രി ശ് മ ഗ മ ാ നി നി ധ ധ നി നി ധ ധ മ | മ പ മ മ ാ ഗ രി ഗ |

x v x 1
നി നി ധ ധ ാ മ മ ാ ‖ ഗ രി സ ന̣ി സാ രിഗ ‖ ചീരു ‖

v x 1 2 3 4 x 1
(2) ; ധ ാ ‖ നി നി ധ ധാ നി ധ ധ മ ാ , നി ധ പ മ ാ , ധ പ മ | ഗ രി , ഗ ാ മ

2 3 4 x v
+ +
പ ധ മ പ ാ ധ പ ധ നി ധ ന്̇ി സ്̇ ര്̇ി സ്̇ | നി ഗ്̇ ര്̇ി നി , ധ പ ധ |

x v x 1
+
മ പ ാ മ ഗ രി സ രി ‖ ന̣ി ധ̣ാ ന്̇ി സ ഗ രി ഗ ‖ ചീരുന്നെ ‖

x 1 3 2 4 x v +

(3) ‖ സാരി ഗ സ രി ഗാ രി , , , നി , സ രി നി സ രി , | സ ഃ , രി നീ , നി ധ

2 3 4 x v x v

\+ \+ \+

ഗാ , രി , സ നി , , ധാ നി | പാ , ധാ നി സ രി | പ ധ നി സ രി , , , ‖

x 1 2 3 4 x 1

\+

‖ ധ പ ഗ രി , രി നി ധ രി സാ സ മ ഗാ രി പ മാ ഗ | രി ഗാ മ പ ധ പ മ

2 3 4 x v x v

നി നി ധ ധാ നി ധ ധ പ പാ മ | ഗ രി , ഗാ മ പ ധ | മ പ ഗ മ പാ , , ‖

x 1 2 3 4 x

\+

‖ നി സ നി ഗ രി മ ഗ പ മ ധ പ നി ധ നി പ ധ മ പ ഗ രി | ഗ മ പ മ

```
1       2        3         4           x         v
 +
പ ധ നി സ് നി സ് നി ഗ് രി ഗ് നി സ് നി രി സ് രി | നി രി സ് നി ധ പ ധ മ |

x        v          x          1         2        3
  +
| പ ധ നി നി സ് ാ നി നി || സ് സ് രി രി ഗ് ഗ് മ് ഗ് ഗ് രി മ് ഗ് രി സ്

    4          x          1          2        3
                          +                   + +
നി ഗ് രി സ് നി രി | സ് നി ധ പ ധ നി സ് രി മ മ പ പ ധ ധ നി നി

4          x       v          x        v
+          +
ധ ഗ് രി നി | , ധ രി സ് നി , ധ നി | ധ ധ നി ധ ധ മ മ ാ ||

x       1
ഗ രി സ നി സ ാ രി ഗ || ചീരുനൌ ||
```

———

\+ ചതുഃശ്രുതിധൈവതം.

കൃതികൾ

1. രാഗം—കല്യാണി. താളം—ആദി.

(മേളകർത്താ 65)

ശ്രീ ത്യാഗരാജകൃതി

പല്ലവി :—

ശിവേ പാഹി മാം അംബികേ
ശ്രിതഫലദായകി (ശിവേ)

അനുപല്ലവി :—

കവേരജോത്തരവാസിനി കാർത്ത്യായനി
ധർമ്മസംവർദ്ധനി (ശിവേ)

ചരണം :—

ചരാചരമയി കരാരവിന്ദമു-
ന രാമ ചിലുകനു ബിരാനഭ്രനി
പരാകു ജൂഡരാദു ശ്രീഹരി-
വരാപ്ഘുഡകു ത്യാഗരാജവിനുതേ (ശിവേ)

സാരം :—കാവേരിയുടെ ഉത്തരതീരത്തിൽ വസിക്കുന്നവളും, ആശ്രിതന്മാർക്കു സകല ഫലങ്ങളേയും പ്രദാനം ചെയ്യുന്നവളും, ധർമ്മത്തെ വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിൽ താല്പര്യമുള്ളവളും, ചരാചരസ്വരൂപമായ സകല വസ്തുക്കളിലും നിറഞ്ഞുനിൽക്കുന്നവളും, രാമനാമം ജപിക്കുന്ന തത്തയെ (ശുകത്തെ) തന്റെ കൈയിൽ അലങ്കാരമായി ധരിക്കുന്നവളും, വിഷ്ണു, ദേവേന്ദ്രൻ മുതലായ ദേവന്മാർക്കു ആപ്തമായുള്ളവളും, ശ്രീത്യാഗ രാജനാൽ (പരമശിവനാൽ) സ്തുതിക്കപ്പെട്ടവളും, മംഗളസ്വരൂപിണിയും ആയ അല്ലയോ ദേവി ! എന്നെ രക്ഷിച്ചാലും.

അദ്ധ്യായം 9

സഭാഗാനങ്ങൾ

കൃതികൾ

ശ്രീത്യാഗരാജകൃതി

1. രാഗം—കല്യാണി

താളം—ആദി

മേളകർത്താ 65.

പല്ലവി

	x	1			2	3	
(1) ‖	സ് സ് ാ	സ നി ധാ	സ നി	ധ പ ചാ	പ മ ധ ധ പ മ ഗ ാ	,	രി ഗ
	ശി വേ	പാ – –	ഹി –	മാ —	മം – – – – – –		ബി –

x	v	x		v	
രി സ സാ |	, സ സ രി രി ,, ഗ |	പ മ പാ	പ മ ഗാ	മ പ ധ നി	‖
കേ – – |	ശ്രീ ത ഫ ല – ദാ |	– –	യ —	കി – – –	‖

(2) ‖ x സ്‌ സ്‌ാ 1 സ നി ധാ സ നി ധ പ പാ 2 ഗ മ പ ധ നി , സ്‌ നി ധ പ മാ
‖ ശി വേ പാ – – ഹി – മാ – – മ ം – – – – – – – –

3 ഗ രി ഗ രി സ സാ | x , സ സ രി രി , v ഗ മ പ ധ |
ബി – – കേ | ശ്രി ത ഫ ല ദാ – – |

x നി സ്‌ാ നി ധ പ മ ഗ v രി സ രി ഗ മ പ ധ നി ‖
– – – യ – – – കി – – – – – – – ‖

അനുപല്ലവി

(1) ‖ x , , സ്‌ സ്‌ാ 1 സ്‌ നി ധാ പ ധ 2 നി സ്‌ാ നി ധ പ പാ പ
‖ ക വേ– ര – – ജോ – – – – ത്ത ര

3 പ മ ഗാ മ പ | x , – പ പാ v നി ധ ധ പ ധ | x , നി സ്‌ാ v സ്‌ സ്‌ സ്‌പ ധ ‖
വാ – – സി നി | കാർത്യാ – യ നി – ധ | – മ്മ സം വ – ർ – – ‖

```
       x              1                      2
(2) || നി - സ്സ് ാ  സ നി ധ ാ  പ ധ നി സ്  ധ നി സ നി  ധ പ മ ാ  പ ,
    || നി   ക വേ    ര  -  -   ജോ -  -  -  -  -  -  -  ത്ത - ര   -

3                        x          v             x    v
പ മ ധ പ മ ഗ   മ പ |  , - പ പ ാ നി ധ ധ പ ധ  |  , നി സ ാ സ്നി ധ പ
വാ - - - - സി നി - |  -  കാർത്യായ - നി - ധ  |  - ത്ഥ സം വ

മ പ ധ നി  ||  (ശിവേ പാഹി)
ഭ് - നി -  ||
```

ചരണം

```
   x        1              2             3
|| പ പ ാ  പ മ ഗ ാ മ പ ാ  പ ധ ധ നി  ധ പ  പ മ ഗ ാ  ഗ രി |
|| ച ര ാ  ച - ര മ യി    ക - - ര   - രാ വി - -   ന്ദ മ്മ |
```

x v x v
| ഗ പ പാ , ധ പ മ ഗ ഗ രി സ | രി രി സ സാ സ ഗ രി ഗ ഗ ||
| ന – രാ – – മ – ചില്ലക ന | ബിരാ – – ന ട്ട – – നി ||

x 1 2 3 x
|| ഗ മാ പ ധാ ധ് ർി സ സ നി ധാ പാ ധാ , നി സ് സ | നി ർി നി ||
|| പരാക്കു ജ്ജ – – ഡ രാ – – – ഴ ശ്രീ – ഹരി | വ രാ – ||

▼ x v
ധ മ ധ ധ നി ധ ർി | സ നി ധ പ പ ഗാ രി ഗ മ ധ നി ||
ഷ്° ഇഡക്കു ത്യാ– – – | ഗ – രാ – – ജ – വിനതേ – ||

(ശിവേ പാഹി മാം)

---

2. രാഗം—കല്യാണി | താള—ം ആദി

(മേളകർത്താ 65)

ശ്രീ സ്വാതിതിരുനാൾ കൃതി.

പല്ലവി:—

സാരസസുവദന മഹനീയചരിത
ജയ ജയ സകലവിബുധവരപരിണുത (സാരസ)

അനുപല്ലവി:—

മാരമണ വരദാജിത മായാമേയ
നിഖില ജനശരണ (,,)

ചരണം:—

പങ്കജ രുചിമദഹരനയനാരിനിഷൂദന ശീതള
ഭാനുകുലതിലക ഫണിശയന
ശങ്കര വിധിഹരിസന്നുത ശ്രീസാരസനാഭ
മനോഹര (,,)

സാരം:—താമരപ്പൂപോലെയുള്ള മുഖത്തോടുകൂടിയവനും, മേന്മയേറിയ ചരിതത്തോടുകൂടിയവനും, എല്ലാ ദേവശ്രേഷ്ഠന്മാരാലും വണങ്ങപ്പെട്ടവനും, ലക്ഷ്മീനായകനും, വരപ്രദനും, മായയാൽ അപരിച്ഛിന്നനും, സകലജനങ്ങൾക്കും ആശ്രയമായുള്ളവനും, താമരദളത്തേക്കാൾ മനോഹരവും, ദൈർഘ്യവുമുള്ള കണ്ണുകളോടു കൂടിയവനും, ശത്രുക്കളെ സംഹരിക്കുന്നവനും, ചന്ദ്രകുലശ്രേഷ്ഠനും, ശിവൻ ബ്രഹ്മാവ് ദേവേന്ദ്രൻ ഇവരാൽ സ്തുതിക്കപ്പെട്ടവനും, സർപ്പത്തിൽ ശയിക്കുന്നവനും, സുന്ദരനും ആയ അല്ലയോ ശ്രീപത്മനാഭ! അങ്ങു ജയിച്ചാലും!

2. രാഗം—കല്യാണി　　　　താളം—ആദി.

(മേളകർത്താ 65)

ശ്രീ സ്വാതിതിരുനാൾ കൃതി

പല്ലവി

	x 1 2 3	x v	x v	
(1) ‖	സ് ാ നി ധ സ് നി ധ പ	ഗ ഗ നി ധ	പ് മ ഗാ രി സ	‖
‖	സാ ര സ സ്സ വ ദ ന	മ ഹ നീ –	യ – ച രി ത	‖
	x 1 2 3	x v	x v	
‖	സനിസാ രി രി ഗ പ മ പ	ധ പ നി ധ	പ മ പ ാ ധ നി	‖
‖	ജ – യ ജ യ സ ക ലവി	ബു ധ വ ര	പ – രി ണ ത	‖
	x 1 2 3	x v		
(2) ‖	സ് നി രി് സ സ് നി ധാ നി രി് സ് നി ധ ാ പ മ	ഗ ഗ സ് സ് നി ധ		
‖	സാ – – – ര – സ സ്സ - വ - ദ ന –	മ ഹ നീ – —		

x v x 1 2 3 x v x
| പമഗരിഗരിസ്നി || സസരിരിഗപമപ | ധപനിധ | ധപമഗ
| യ-ഛ-രി-ത- || ജയജയസകലവി | ബുധവര | പ-രി-

v
മപധനി || സാരസ ||
ണ-ത- ||

അനുപല്ലവി

x 1 2 3 x v x
(1) || പാ പമഗാ പപധനി | സാ,, | സ്നിരിസ്
|| മാ --ര- മണവര | ദാ-- | ജി —

v x 1 2 3 x v
സസനിധാ || (2) || പാ പഗമാ പപധനി | സാ,, |
ത--- || || മാ--ര മണവര | ദാ-- |

x v	x 1 2 3	x v	
സ നി ധ ാ ഗ്ര് രി	സ്ാ സ്ാ സ സ നി ധ പ ാ പ മ	ഗ നി ധ ഗ	
ജി – – ത -	മ ാ യ ാ മേ - - - - യ -	നി ഖി ല ജ	

x v		
മ പ ധ നി	സാരസ	
ന ശ ര ണ		

ചരണം

x 1 2 3	x v	x v	x 1
പ ാ പ മ ഗ രി രി സ	നി സ രി സ	രി , ഗ രി	ഗ ാ മ രി
പ ങ്ക ജ രു ചി മ ദ	ഹ ര ന യ	നാ രിനി	ഷ്ഠ ദ ന

2 3	x v	x v
ഗ ഗ നി ധാ നി	ധ പ പ ാ , ,	പ മ, ഗ മ
ശീ - ത - -	ള - -	– - - -

x 1 2 3 | x v

‖ പ ധ നി സ നി ധ പ മ പ പ നി ധ പ മ | ഗ രി നി രി |

‖ ഭാ — — — — — ന — കു ല തി — — ല | ക — — — |

x v | x 1 2 3 | x v

ഗ ധ പ മ̈ ഗ രി രി സ ‖ ഗ ഗ രി , , , ഗ മ പ മ | ഗ രി , , സാ |

ഫ — ണി — ശ — യ — ‖ ന — — — — — — — — | — — — — |

x v

, , , , ‖

— — — ‖

x 1 2 3 | x v | x v

(1) ‖ പ മ ഗാ മ പ ധ നി സ്സ് സ്സ് | , സ്സാ̈ സ്സ് | സ ̈ നി രി സ്സ് നി ധ പ മ ‖

‖ ശ — ങ്ക ര വി ധി ഹ രി | സ ന്ന | ത — — — — — — — — ‖

x 1 2 3 x v x v

(2) ‖ പ മ ഗ ാ മ പ ധ നി ഺ ഺ | , ഺ ാ സ | നി ഗ സ നി ഗ രി ‖

‖ ശ — ങ്ക ര വി ധി ഹ രി | സ നു | ത — ശ്രീ — — — ‖

x 1 2 3 x v x v

‖ ഺ ാ സ സ ഺ ർി ര്‍ി ഺ നി ധ പ മ | ഗ നി ധ ഗ | മ പ ധ നി ‖

‖ സാ ര സ നാ — — — — — ഭ — | മ നോ — — | — ഹ — ര ‖

(സാരസസുവദന)

രാഗം—ശങ്കരാഭരണം താളം—ആദി.

(മേളകർത്താ 29)

പാപനാശം ശിവൻ കൃതി.

പല്ലവി:—

ചന്ദ്രകലാവതംസം സംസേവേ തം
ചന്ദ്രകലാവതംസം (ചന്ദ്രകലാ)

അനുപല്ലവി:—

ഇന്ദ്രമുഖാമര സംസ്തുത വൈഭവം—ഉ-
പേന്ദ്രപിതാമഹാനതചരണം ഭവം (ചന്ദ്രകലാ)

ചരണം:—

കാമദർപ്പഹരം കാലഗർവ്വഹരം
താമരസോദ്ഭവ-ശീർഷഹരം ഹരം
ഭൃമബലാന്തകഹരം പുരഹരം വരം
മാമകമാനസ-താമസദിനകരം. (ചന്ദ്രകലാ)

സാരം:—ഇന്ദ്രൻ മുതലായ ദേവന്മാരാൽ പ്രകീർത്തിതമായ മാഹാത്മ്യത്തോടുകൂടിയവനും, വിഷ്ണു, ബ്രഹ്മാവ് എന്നിവരാൽ നമിക്കപ്പെട്ട പാദങ്ങളോടുകൂടിയവനും, കാമന്റെ താപത്തെ (കാമതാപത്തെ) ഹരിച്ചവനും, കാലന്റെ ഗർവ്വത്തെ ഹരിച്ചവനും, ബ്രഹ്മാവിന്റെ ശിരസ്സിനെ ഹരിച്ചവനും, വളരെ ബലത്തോടുകൂടിയ അന്തകനെ സംഹരിച്ചവനും, ത്രിപുരന്മാരെ നശിപ്പിച്ചവനും, ശ്രേഷ്ഠനും, എന്റെ മനസ്സിലെ തമോഗുണത്തിനു സൂര്യനായുള്ളവനും (അജ്ഞാനമാകുന്ന അന്ധകാരത്തെ നശിപ്പിക്കുന്നവനും) ആയ ആ ചന്ദ്രകലാധരനായ ശിവനെ ഞാൻ സേവിക്കുന്നു.

———

3. രാഗം—ശങ്കരാഭരണം   താളം—ആദി

(മേളകർത്താ 29)

പാപനാശം ശിവൻ കൃതി

പല്ലവി

```
         x         1              2              3                x         v
(1) ‖ , , , ഗ മ പ  പ മ  മ  ഗ , , മ  മ ഗ രി സ നി ധ നി | സ , , ,  , , രി സ |
    ‖       ച ന്ദ്ര ക  — — — ലാ   വ  —   — തം — — —  | സം — — — സം      |

    x      v
  | രി ഗ , , ഗ  പ മ  ഗ മ  ‖
  | — സേ — വേ  — —   —    ‖
```

```
           x               1                    2                   3
(2)  ║ ഗാമഗരി, ഗമ  പ,,ധ  പമാപ  ഗ,,മ  ഗമ  ഗാരി  സന്ി ധ്ന്ി |
     ║ തം  —  —   ച— ന്ദ്ര — —  ക — —  ലാ  —  വ— —  — തം — — — |

       x       v        x        v                  x
     | സാ,,,,, സ്നി | പാപമ ഗ,,മ പാധപ  മഗ ║ ഗാ  മഗഗരി
     | സം — — — സം— | സേ — — വേ  — —  — —  — — ║ തം  — — — —

                                   ║  ചന്ദ്രകലാ  ║
```

അനുപല്ലവി

```
       x     1      2       3               x
(1)  ║ ,,, പമഗമാപാ, ധാ,നി,, സ്ാ  | ,,, നിസ്ാനി
     ║ — ഇ ന്ദ്ര മു ഖാ— മ — — ര  | — സം  —

                 x                 v
     ഗ്ര്ി സ്ാ | സ്സ്നി നിസ്ര്ിസ് സ്ധ നിസ്ാ ║
     സ്തു   ത  | വൈ — — — — — — — ഭ  വം ║
```

(2)

```
  x         1         2                 3              x       v
|| , , ,  പ മ ഗ മ പ  മ പ ധ നി സ്‌ രി , ,  സ്‌ സ്‌ സ്‌ ാ  |  , , ,  സ്‌ രി
||        ഇ   ന്ദു മു —  ഖാ — —  —    —  — മ ര       |        സം —

                          x              v
ഗ്‌ മ്‌  ഗ്‌ രി സ്‌ സ്‌ ാ   |  സ സ്‌ നി  നി സ്‌ രി സ്‌  സ്‌ ധ  നി സ്‌  ||
സ്ഥ — — ത — —      |  വൈ— —  — — — —  — —  ഭ വം   ||

  x      1            2                     3
|| , ,  ധ പ  ധ നി സ്‌ സ്‌ ാ സ്‌  നി നി  സ്‌ രി  സ നി ധ  പ പ ധ ാ  |
||      ഉ —  വേ — ന്ദു പി താ  — —   — —   — — —   — മ ഹാ   |

  x          v                       x           v
|| , , സ്‌  സ്‌ ാ , രി  സ്‌ നി  ധ പ  |  ഗ മ  പ ാ ധ പ  പ മ  മ ാ മ ഗ  മാ പ മ ||
||     ന— ത — —   ച —  ര —  |  ണം —  — —  — —  — ഭ —  വം — —  ||

  x
|| ഗ ാ മ ഗ ഗ രി  ||  ചന്ദ്രകലാ ||
|| —  — — — —   ||
```

ചരണം

x 1 2 3
‖ , , , ഗ മ പ പ മ ഗ മാ പ മ ഗ രി , , , ഗ രി സ സാ |
‖ കാ — മ താ പ — — — — — — ഹ രം — |

x v x v
‖ , , , സ മ ഗ ഗ രി സ സാ | , , സ നി രി സ സ ധ നി സാ ‖
‖ കാ — — ല — — ഗ | — ല്ല — — — — — ഹ രം ‖

x 2 3 x v
‖ , , , സ രി ഗ ഗാ ഗാ , , മ ഗാ മ ഗാ മ ഗ ഗ രി | രി , , ഗ മ
‖ താ — മ ര സോ ദ് ഭ — — വ — — — — | — — ശീ —

x v
പ ധ മ പ | ഗാ മ പ മ ഗ രി , ഗ രി രി സ സാ , , ‖
ഷ്മ — ഹ | രം — — — — — ഹ രം — — — — ‖

ശേഷം അനുപല്ലവിപോലെ പാടണം

{ ഭ്രമബലാന്തകഹരം പുരഹരം വരം
{ മാമകമാനസതാമസ ദിനകരം. ‖ ചന്ദ്രകലാ ‖

രാഗം—ശങ്കരാഭരണം — താളം—ചാപ്പ്.

(മേളകർത്താ 29)

ശ്രീമുത്തുസ്വാമി ദീക്ഷിതർ കൃതി.

പല്ലവി:—

അക്ഷയലിംഗവിഭോ സ്വയംഭോ
അഖിലാണ്ഡകോടിപ്രഭോ പാഹി ശംഭോ
(അക്ഷയ)

അനുപല്ലവി:—

അക്ഷരസ്വരൂപ അമിതപ്രതാപ ആരൂഢവൃഷ
വാഹജഗന്മോഹ
ദക്ഷശിക്ഷണദക്ഷതര സുരലക്ഷണ
വിധിവിലക്ഷണ ലക്ഷ്യ-
ലക്ഷണ ബഹുവിചക്ഷണ സുധാഭക്ഷണ
ഗുരുകടാക്ഷവീക്ഷണ (അക്ഷയ)

ചരണം:—

ബദരീവനമൂല നായികാസഹിത ഭദ്രകാളീശ
ഭക്തവിഹിത
മദനജനകാദി ദേവമഹിത മായാകാര്യകലനാരഹിത
സദയഗുരുഗുഹതാത ഗുണാതീത സാധുജനോപേത
ശങ്കരനവനീത
ഹൃദയവിഭാത തുംബുരുസംഗീത ഹ്രീങ്കാരസംഭൃത
ഹേമഗിരിനാഥ
സദാശ്രിതകല്പകമഹീരുഹ പദാംബുജ ഭവ
രഥഗജതുരഗ
പദാതിസംയുത ചൈത്രോത്സവ സദാശിവ
സച്ചിദാനന്ദമയ (അക്ഷയ)

സാരം:—നിത്യസ്വരൂപത്തോടുകൂടിയും, അളവററ പരാക്രമ ത്തോടുകൂടിയും, വൃഷഭവാഹനത്തിൽ കയറിയും, ലോകത്തെ മോഹിപ്പിച്ചും, ദക്ഷനെ ശിക്ഷിക്കു ന്നതിൽ വളരെ സമത്ഥനായും, ദേവന്മാരുടെ ലക്ഷണമുള്ളവനും, ബ്രഹ്മാവിനെക്കാരം ശ്രേഷ്ഠനും, ലക്ഷ്യലക്ഷണങ്ങളിൽ പണ്ഡിതനായും, അമൃ തത്തെ ഭക്ഷിച്ചും, കാരുണ്യമുള്ള കടാക്ഷത്തോടു കൂടിയും, ബദരീവനത്തിൽ മൂലനായികയോടു കൂടിയും, ഭദ്രകാളിയുടെ നായകനായും ഭക്തന്മാൎക്കു അധീനനായും, വിഷ്ണു മുതലായ ദേവന്മാരാൽ പ്രശംസിക്കപ്പെട്ടും, മായാതീതനും ദയാപൂൎണ്ണനും ആയും, സുബ്രഹ്മണ്യസ്വാമിയുടെ പിതാവും. ഗുണാതീതനും, സജ്ജനങ്ങളാൽ ചുററപ്പെട്ടും, ശങ്കരനും, നവനീതംപോലെ അലിയുന്ന മനസ്സോടു കൂടിയും. പ്രസന്നനായ തുംബുരു മഹർഷിയുടെ സംഗീതത്തിലെ ഹ്രീങ്കാരത്തിൽനിന്നു ജനിച്ചു് മേരുപൎവ്വതത്തിനു അധിപനായി, ഭക്തന്മാൎക്കു് കല്പവൃക്ഷംപോലെ നിന്നു, നാലുവിധ സൈന്യ ത്തോടുകൂടി ചൈത്രോത്സവം ആഘോഷിക്കു ന്നവനും, സദാശിവനും. സച്ചിദാനന്ദസ്വരൂപനും, സ്വയംഭുവും. സൎവ്വജഗത്തിനും അധിപനും ആയ അല്ലയോ ശംഭോ! അക്ഷയലിംഗമൂൎത്തേ! എന്നെ രക്ഷിച്ചാലും.

---

4. രാഗം—ശങ്കരാഭരണം.　　　　താളം—ചാപ്പ്.

(മേളകത്താ 29.)

ദീക്ഷിതർ കൃതി.

പല്ലവി

```
          x           x        x         x         x   x          x
(1) ‖ , , പ   |  പ പ മ ഗ   മ ാ  ‖  പ ാ ,  |  ധ ാ നി ,   |  സ ാ ,   |
    ‖     അ   |  ക്ഷ — — —  യ   ‖  ലിം    |  ഗ   വി     |  ഭോ      |

    x x            x                  x         x
    , , , സ് നി  ‖  ധ പ പ ാ  , മ  |  ഗ ാ മ പ  ഗ ാ മ രി  ‖
          സ—    ‖  യം — —     —  |  ഭോ — —   —   — —   ‖
```

(2)

x x x x x x
‖ ഗ മാധപ | പപമഗമാ | പാ, | മപധനി | സ്ര്ിഗ്മ്ഗ്ര്ി |
‖ അ — — | ക്ഷ — — — യ | ലിം | ഗ — — വി | ഭോ — — — |

x x x
| സനിധാപാ സ്നി ‖ ധപപാ ,മ | ഗാമപ ഗാമരി |
| — — — — സ്വ — ‖ യം — — | ഭോ — — — — — |

x x x x x
‖ ഗമഗ | മാധപമഗ | ഗാ,മഗരി | സാസധ്നി, | സന്ിസ്രി,സ |
‖ അഖി | ലാ — — ണ്ഡ | കോ — — — | ടി പ്ര | ഭോ |

x x x x x
‖ , , , , | , , സനി | ധപ , , പമ | ഗാമപ | ഗാപമ |
‖ | പാ — | ഹി— — — | ശം — — | ഭോ — — |

x
മരി , , മാ |
— — — — | (അക്ഷയ)

അനുപല്ലവി

(1) ‖ , , പ | ധാ പാ ‖ പ മ ധ മ ഗ | ഗാ പ മ പാ ‖
‖ അ | ക്ഷ ര ‖ സ—— — — — | ശ്രു — — പ ‖

, മ പ | ധാ നി പ ‖ ധാ , നി , , | സ്ാ , ർി സ് നി ധാ ‖ , , സ് |
അ മി ¦ ത പ്ര — ‖ താ — — — | പ — — — — — ‖ ആ |

സ്ാ ഗ് ർി സ്ാ ‖ ന്ി ർി , സ്ാ ധ് | മ പ ധ നി ‖ സാ ഗ് ർി | സ്നിധാ
ശ്രു — — ഢ ‖ വ്യ — ഷ — | വാ— — ഹ ‖ ജ — — | ഗൻ — —

പാ ‖ ഗ മ പ ധാ പ | ഗാ മ പ മ ഗ രി , ‖ സരിസ | സാഗരി ഗ മ |
— ‖ മോ — — — | — — — ഹ — ‖ ദ — ക്ഷ | ശി — — ക്ഷണ |

x x x x x
രി ഗ മ | ഗ മ ഗ രി സാസനി || സ ാ പ | മ ഗ പമ ഗ മ രി || ഗ മ പ |
ഒ — ക്ഷ | ത — — ര സൃ ര — || ല ക്ഷ | ണ വി — ധി—വി || ല —ക്ഷ |

x x x x
മ̈പാ പ || ധ പ മ ഗ മ ാ | പ ധ നി സ || സ് ാ ഗ് രി സ് ാ ||
ണ ല ക്ഷ്യ || ല — — — ക്ഷ | ണ ബ ഹു വി || ച — — — ക്ഷ ||

x x x x
സ് ധ നി , സ് ാ || മ പ സ് | സ് നി ധ പ പ മ || ധ പ മ |
ണ — സൃ ധ ാ || ഭ — ക്ഷ | ണ — ഗു രു ക — || ട ാ — ക്ഷ |

x
പ മ ഗ രി സ ാ സ രി || ഗ ാ
വീ — — — — ക്ഷ || ണ (അക്ഷയലിംഗ)

ചരണം

x x x x x x x x

|| ാ മ ഗ | മ പാ ാ മ ഗ | മ പാ | പാ ധപപമ || പാ ാ , | സ നി ധാ പാ ||

|| ബ ദ | രീ — വ— | ന — | മൂ — ല — — || നാ- - | യീ — — കാ ||

x x x x x x

|| ാ മാ ധ പ | പ പ മ ഗ സ രി || ാ , ഗ | മാ ധ പ പ പ മ ഗ ||

|| — സ — — | ഹി — — — ത — || — ഭ | ദ — — — — — — ||

x x x x x x

|| ഗാ ാ , മ ഗ രി | സാ ാ , ധ് ന്ി സ || , സാ ാ പ മ | മ ഗ ഗ രി സാ ാ , ||

|| കാ — — — | ളീ — — — ശ || ഭ — — | ക്ത ||

x x x x x x x x

| ഷാ നി | സ ാ ഗ രി ഗാ ാ || ാ , മ | ധ ാ പ ാ || പപമഗ | ധ പ

| വി — | ഹി — — ത || — മ | ദ — ന || ജ — — ന | — —

x x x x x
മ ഗ ഗ രി സ ‖ , സാ , ഗ | രി സസാ , ധ̣ നി സ ‖ സ രി ഗാ മ ഗ രിസ |
കാ — — ദി ‖ ദേ — — | — — — — — — വ ‖ മ — ഹി — — — |

x x x x x x x x
| സാ ഗ രി ഗാ ‖ , പാ | പ പ മ ഗ മാ ‖ പാ , ‖ മ പ ധ നി |
| — — — ത ‖ മാ | യാ — — — — ‖ കാ ‖ — — — ര്യ |

x x x x x x
‖ സ് സ് നി ധാ | പാ , , ‖ മ ധ പാ മ | ഗാ പ മ മ രി ഗാ |
‖ ക ല — — | നാ — ‖ ര — — — | ഹി — — — ത |

x x x x x x
‖ ാ , പ | സ് നി ധാ പാ , മ | ഗാ മ രി ഗ ‖ മാ ധ പ മ ഗ ഗ രി സ ‖
‖ സ | ദ — — യ — | ള്ള ങ്ങ ‖ — — — ള്ള — — — ഹ ‖

x x x x x x

|| , , സ | പ പ മ ഗ മാ | പ ാ , , | ധനിസ്സാ || , , സ് | സ്ാ , സ്നി ||

|| താ | ത — — — ളൂ | ണ ാ — | തീ— —ത || — സാ | ധൃ — ജ ||

x x x x

സ് രി , | രി , ഗ് ാ മ് ഗ് രി സ് സ്ാ , || , , സ് നി | സ് ാ ഗ് രി സ്ാ |

ഗോ— | വേ — — — ത — — — || ശ | ങ — — ര |

x x x x x

നി , രി സ് സ ധ | നി , സ് ാ | , നി സ് | രി ഗ് രി രി | രി , , |

ന — വ — — — | നീ — ത | ഏ ദ | യ — — — | വി |

x x x x x

, മ്മ്ഗ്രി സ് || , , സ് നി | സ്രിഗ് മ ഗ ാ ഗ്രിസ്ാ | സ്നിരിസ്സ്ധ

ഭാ — — ത || ളും — | ബൃ— — — — —ത | സം— — — —

x x x x x

| നി , സ്ാ || , മപ | ധ നി സ് ർി , സ് സ്ാ || സ് ന്ി ർി സ് സ്ധ് |

| ഗീ ത || ഹ്രീം | കാ — — — — ര || സം — — — — — — |

x x x x

നി മ പാ ധ നി || സ്ാ ഗ് രി | സ് നി ധാ പാ | ഗ മ പ ധാ പ

ഭൃ — — — ത || ഹേ — — | മ — — ഗി | രി — — — —

x x x x

ഗാ മ പ മ ഗ രി , || സ സ് നി ധാ | പാപമഗാമരി | ഗ മ ധ പ |

നാ — — ഥ — — — || സ ദാ — — | ശ്രീത — ക — | ല്പ ക മ — |

x x x x

| മ ഗ ഗ രി സ സ | സ രി ഗ രി സ സാ | സ ധ് നി സ സ | ഗ രി സ |

| ഹീ — — ര ഹ | പ — — — ദാം | ബ്യ — ജ ഭ വ | ര ഥ ഗ |

x x x v
ന്ി സ രി ഗ മ | പ സ്ാ | സ് നി രി , ഗ്മ് || ഗ് രി സ്ാ , രി |
ജ ദു — ര ഗ | പ ദാ | തി — സം —യു || ത — ചൈ |

x x x x
സ് സ് ാ ധ നി സ | പ സ് നി ധ ാ | പ ാ പ് മ പ ാ | സ നി പ ാ |
ത്രോ— — ത്സ വ | സ ദാ — — — | ശിവ — — സ | ച്ചീ — ദാ |

x x x
| പ പ മ ഗ സ രി || ഗ (അക്ഷയലിംഗ)
| ന — — ന്ദ — മ || യ

———

5. രാഗം—കാംബോജി. താളം—ആദി.

(28-ൽ ജന്യം)

ശ്രീമുത്തുസ്വാമി ദീക്ഷിതർ കൃതി

പല്ലവി:—

മരകതവല്ലീം മനസാ സ്മരാമി
മദനജനകാദിദേവ പാലിനീം (മരകത)

സമഷ്ടി ചരണം :—

ഹരിഹൃദയാവേശിനീം മോഹിനീം
ഹരിഹരപുത്ര ജനനീം നളിനീം
ക്രൂരദൈത്യാദിബൃന്ദ മർദ്ദിനീം
ഗുരുഗുഹാദിനുതവഹ്നിവാസിനീം (,,)

സാരം:— കാമദേവൻെറ പിതാവായ മഹാവിഷ്ണു മുതലായ ദേവന്മാരെ രക്ഷിച്ചും, മഹാവിഷ്ണുവിൻെറ ഹൃദയത്തിൽ വസിച്ചും, ശാസ്താവിൻെറ മാതാവായി മോഹിനീവേഷം ധരിച്ചും, താമരയിൽ വസിക്കുന്നവളും, ദുഷ്ടന്മാരായ അസുരന്മാരെ വധിച്ചവളും, സുബ്രഹ്മണ്യസ്വാമി മുതലായവരാൽ സ്തുതിക്കപ്പെട്ടവളും, അഗ്നിയിൽ വസിക്കുന്നവളും ആയ മരകതവല്ലിദേവിയെ ഞാൻ ധ്യാനിക്കുന്നു.

5. രാഗം—കാംബോജി. താളം—ആദി.

മുത്തുസ്വാമി ദീക്ഷിതർ കൃതി.

ആ: സരിഗമധസ
അവ: സനിധപമഗരിസ

പല്ലവി.

x 1 2 3 | x + v | x v | x 1
(1) ‖ മാ മഗഗാ പാ ധാ | സ നി പാ ധാ | സ്സാ സ്സാ | സാ രി,
‖ മ ര — — — ക — ത | വ — — — — | ല്ലീം — | മ ന —

2 3 | x v | x v | | x
സാ , ധ | നി നി ധാ | ധ പ പ ധാ പ ‖ (2) ‖ പാ , ധ
സാ — — | സ്മ — — രാ | — — മി — — ‖ ‖ മ — — —

1 2 3 | x + v | x v | x 1 2 3
പ മ മാ ഗ പാ ധാ | സ്നി പ ധ | സ്സാ , , ‖ പ ധ സ്ര്ി സാ, ധ |
ര — — . — ക ത | വ — — — | ല്ലീം — ‖ മ — ന — സാ — |

x v | x v || || x
ധ്സ്ര്‍ി, സ്നിധാ | ധപ പധാപ || (3) || പ ധ നി ധ
സ്ല - - രാ - - | - - മി - - - || || മ - - - -

1 2 3 x v x v x 1 2 3
പമമാ ഗപാധാ | സ്രി ഗ്രാമ്ഗ് രിഗഗരി | സാ , , || പ്ധ്സര്‍ി മ്മ്ഗ്ര്‍ി സ്ാ, ധ
ര - - ക ത - | വ - - - - - - - - | ല്ലീം - - || മ - - ന - - - സാ - -

x v x v x 1 2 3 x v
| ധ്സ് ര്‍ി,ഗ്ര്‍ി സ്ന്ിധ്ാ | നിധപാ പധധപ || മാധപധമപഗ | മരിമഗ |
| സ്ല - - - - - രാ - - | - - - മി - - - || മ-ദ- ന- ജ- | ന-കാ |

x v + x 1 2 3 x v x v
സ്ാ സ്ധ്ിപ്ാ || ധ്ാ ,, സ്ാ പാ | , , ധ നി | ധ , , പ ||
ദി || ദേ - - വ - പാ | ലി - | നീം ||

(മരകതവല്ലീം)

ചരണം.

x 1 2 3 | x v | x v || x 1 2 3
(1) || ധ നി ധാ ധ പ ധാ | സ്ാ , , | ര്ി , , , || ഗ മ ഗാ , , സ്ാ |
|| ഹ – രി ഏ – ദ | യാ – – | വേ – – || ശി – നീം – മോ |

x v | x v
രി , രി പ് മ് ഗ് | സ്ാ , , ||
– – ഹി – – – | നീം – ||

x 1 2
(2) || ധസ്രിസ് സ്ന്ിധ്ാ നിധധപ |
|| ഹ – – – രി – – ഏ – – – |

3 | x v | x v || x 1 2 3 | x v
ധാ | സ്ാ , , | രി , , , || ഗ് മ് ഗ് ാ , , സ്ാ | രി , രി പ് മ് ഗ് |
ദ | യാ – – | വേ – – || ശി – നീം – മോ | – ഹി – – |

x v || x 1 2 3 || x v | x v
സ്ാ , , || സ് , രി , പമമാ, ഗാ || സാ രി ഗ് രി , , ഗ് | രി സ സാ , , |
നീം – || ഹ – രി – ഹ – – – ര || പ്പ – – – – | ത്ര – – |

x 1 2 3 x v x z

സാരിസ നിനിധ പ , , , | പ ധ ധ മ | പാ , , ||

ജ – – – ന – നീം – – | ന – ളി – | നീം – – ||

x 1 2 3 x v x v x 1 2 3

|| ധ നി ധ പാ പ ധ മ | പാ ധ മ | , ഗ മ , | ഗരിസപമഗ നിധ

|| ക്രൂ – രദൈ ത്യാ – ദി | ബൃ – ന്ദമ | ദ്ദിനീം | ഗൂഢഗുഹാ–ദി നത

x v x v

| മ പ ധ പ മ | ഗ മ പ ധ ധ പ ||

| വ – ഷ്നി വാ – | – സി നീം – – ||

(മരകതവല്ലീം)

\+ കാകലിനിഷാദം.

6. രാഗം—കാംബോജി. താളം—ആദി.

(മേളകർത്താ 28-ൽ ജന്യം)

ശ്രീ ത്യാഗരാജകൃതി

പല്ലവി:—

മാ ജാനകി ചെട്ടബട്ടഗ
മഹാരാജ്ജ വൈതി വി (മാ ജാനകി)

അനുപല്ലവി:—

രാജരാജവര രാജീവാക്ഷ വിനു
രാവണാരിയനി രാജില്ല കീർത്തിയു (,,)

ചരണം:—

കാനകേഗിയാജ്ഞ മീറക മായാ—
കാരമുനിചി ശിഖിചെന്തനേ യുണ്ഡി
ദാനവുനി വെണ്ടനേചനിയശോക—
തരുമൂലനുണ്ഡി
വാനിമാടലകു ഗോപകിഞ്ചി കണ്ട—
വധിയിഞ്ചകനേ യുണ്ഡി
ശ്രീനായക യശമു നീകേ കൽഗ
സേയലേദാ ത്യാഗരാജപരിപാല. (,,)

സാരം:— ഞങ്ങളുടെ ജാനകിയെ വിവാഹം (പാണി ഗ്രഹണം) ചെയ്തുകൊണ്ടാണ് അങ്ങു ചക്രവർത്തിയായി ശോഭിച്ചതു്. രാജാക്കന്മാരിൽ ശ്രേഷ്ഠനും, താമരദളംപോലെ വിശാലമായ കണ്ണുകളോടു കൂടിയ അങ്ങ് എൻെറ പ്രാർത്ഥനയെ കേട്ടാലും. രാവണൻെറ ശത്രു ആണെന്നു പ്രശംസനീയമായ കീർത്തികളോടുകൂടിയാണ് അങ്ങു ചക്രവർത്തിയായി ശോഭിച്ചതു്. കാനനത്തിൽ ചെന്നിട്ട് ആജ്ഞ ലംഘിക്കാതെ മായാവേഷം ധരിച്ചു, അഗ്നി സമീപത്തിൽ ഇരുന്നു, പിന്നെ രാവണൻെറകൂടെ ചെന്നു, അശോകവൃക്ഷത്തിൻെറ താഴെ ഇരുന്നിട്ട് രാവണൻെറ വാക്കുകൾ കേട്ട് കോപിച്ച്, തൻെറ കടാക്ഷത്താൽ അവനെ ഭസ്മമാക്കാതെ ആ യശസ്സ് അങ്ങയ്ക്ക് കിട്ടത്തക്കവണ്ണം ചെയ്തില്ലേ! ത്യാഗരാജനെ സംരക്ഷിക്കുന്ന ലക്ഷ്മീനായക ഞങ്ങളുടെ ജാനകിയെ വിവാഹംകഴിച്ചതുകൊണ്ടാണ് അങ്ങു ചക്രവർത്തിയായി ശോഭിച്ചതു്. [ഈ കൃതി നിന്ദാസ്തുതിയാണ്.]

6. രാഗം—കാംബോജി. താളം—ആദി.

(മേളകർത്താ 28-ൽ ജന്യം)

ശ്രീ ത്യാഗരാജകൃതി

ആ: സരിഗമപധസ

അവ: സനിധപമഗരിസ

പല്ലവി

(1) || x 1 2 3 | x v | x v
|| ; ; ; പാ ; പാ ; ധാ | പാ , മാ , ഗാ | മാ , പാ ,
|| മാ — ജാ — ന | കി — — — ചെ | ട്ട — ബ

x 1
ധാ | പാ , , , , , ||
ട്ട | ഗാ — — — ||

(2) || x 1 2 3
|| ; ; ; ധാ ; പാ ; ധാ |
|| മാ — ജാ — ന |

x v | x v | x 1
പാ , മാ , ഗാ | മാ , പാ , ധാ | പാ , , , , , |
കി — — — ചെ | ട്ട — ബ — ട്ട — | ഗാ — — — |

```
      x  1        2         3               x     v
(3) ‖ ; ; ; പ ധ നി ധ മ പ ധ പ ധാ    | പ ധ പ മ പ മ  ഗാ   |
    ‖       മാ — —  ജാ  — — — ന    | കീ — — — — —  ചെ  |

  x      v            x           1         x  1    2    3
| മാ , പാ , ധാ  | നി നി ധ ധ പ മ  ‖ (1) ‖ ; ; ; പാ ധാ സാ ;
| ട്ട — ബ — ട്ട  | ഗാ — — — — —  ‖     ‖       മ  ഹാ രാ

           x        v             x       v            x    v
നി ധ  | ധ പ മ പ ധാ നി ധ പാ  | പ ധാ ധ പ മ ഗ മ  | , ഗമപാ മ |
ജ്ഞ —  | വൈ — — — — — — —   | തി — — — — — വി  | —  — —  |

      x  1       2     3                x        v
(2) ‖ ; ; ; പാ ധാ സാ ; നി ധ   | പ  ധ സ്ർ രി ഗ് രി സ്ർ രി |
    ‖       മ — ഹ  രാ — ജ്ഞ —  | വൈ — — — — — തി        |

x           v               x     1        2       3
രി സ നി ധ പ ധ ധ പ  ‖ മ ഗ മ പാ ധ സാ , നി നി , , ധ ധാ  |
—   —   വി — — —   ‖ — — — —  — മാ  ജ ര — — ന —    |

  x    v               x      v           x
| , പ മ പാ മ ഗാ  | മാ , പാ , ധാ    ‖ പാ
| — — കി — — ചെ  | ട്ട — — ബ — ട്ട  ‖ ഗാ
```

അനുപല്ലവി

x 1 2 3 x v x v
|| ; ; ; പാ ധാ സ നി പാ ധാ | സ്ാ , സ്ാ , ഗാ | ർി , ഗ്മ് ഗ്മ്
|| രാജ രാ — — — ജ | വര — — — രാ | ജീ വാ — — —

x 1 2 3 x v
ഗ് ർി || സ് ർി ഗാ മ് ഗ് ർി , രി , സ്ാ സ നി ധ പ ധാ | ർി , , സ്ാ ,
ക്ഷ || വി — — — — ന രാ വ ണാ — — — രി | യ — നി —

x v x 1
നി ധ | ധ പ മ ഗ ഗ രി സാ | രി ഗ മ പാ മ ||
രാ — | ജി — ല്ല — കീ — — | ത്തി — യ — || (മാജാനകി)

ചരണം

x 1 2 3 | x V | x
|| ; ; ; ധാപാധാ,,പാ | ധനി,ധപമമപ | ,ധപാ
|| കാ—ന—കേ — ശി | യാ—ജ്ഞ— മി— | റക

▼ | x 1 2 3
പാധനി ധാ,നി || പാ,,,മനി,ധാപാധാപാ |
മാ — — — — — || യാ—— കാ ര മൃ ന—ചി |

x V | x V
ധാധപമാഗാ | മാ,പാ,ധാ ||
ശി ഖി — — ചെ | ന്ത — നേ — യ്യ ||

x 1 2 3 | x ▼
|| ധനി,ധാ,മഗപാധാസ്ാരി, | ധാസ് രി,സ് സ്ാ |
|| ണ്ഡി— — ദാ— ന — വ്യ — നി | വെ ണ്ട — — — നേ |

x v | x 1 2 3

| , പ പ ധ ര്̇ സ് നി ധ || പാ , പാ , ധ നി ധ പ മ ഗ ഗ രി സാ |

| — — ച — നി — അ — || ശോ — ക — ത രു —മൂ — ല — ന — — |

x v | x v

സ രി ഗാ മ ഗ രി , | പ മ ഗ രി സാ , , ||

— — — — — | ണ്ഡി— — — — — ||

x 1 2 3 | x v

|| , , , , , , — നി , ധാ പാ , , ധാ | പാ , മാ , ഗാ |

|| വാ നി മാ — ട | ല — കം — ശോ |

x v | x 1 2 3

മാ , പാ , ധാ || നി , , ധാ , നി , ധാ മ പ ധാ നി ധ പാ |

പ — ഗി — ഞ്ചി || ക — ണ്ട — വ — ധി—യിം— — — — ച |

x v | x v | x 1

| മ ഗ മ പ ധാ പാ | പ ധ സ് ധ നി , , , || ധാ , , , , മ ഗ

| ക — നേ— — — — | യു — — — — — || ണ്ഡി — — — ശ്രീ —

```
2       3            x      v                  x    v
പ ധ സ രി ഗ ാ രി ,  |  സ രി ഗ ാ  സ ാ രി ഗ രി , , ഗ  |  സ ാ , ധ രി
നാ — — — യ   ക    |  യ ശ മൃ   നീ — — — — —     |  കേ — — —

         x       1          2          3          x     v
സ നി ധ  ||  ധ പ ാ ധ ാ ,  രി , സ ാ സ നി ധ പ ധ ാ  |  രി , , സ ാ ,
— — —   ||  ക ൽ — ഗ —  സേ  യ — ലേ — — — ദ ാ    |  ത്യാ — ഗ —

        x        v            x       1
നി ധ  |  ധ പ പ മ ഗ രി സ ാ  ||  സ രി ഗ മ പ മ  ||
ര ാ — |  — — ജ   പ — രി    ||  പാ —   ല — —  ||
```

|| മാജാനകി ||

———

+ കാകലിനിഷാദം.

7. രാഗം—ഭൈരവി താളം—ആദി.

[നഠഭൈരവിയിൽ (20-ൽ) ജന്യം]

ശ്രീസ്വാതിതിരുനാൾ കൃതി.

പല്ലവി:—

ചിന്തയാമി തേ പദനീരരുഹം
നിർജ്ജിതദേവാനോകഹപല്ലവം (ചിന്തയാമി)

അനുപല്ലവി:—

അന്തകാരി കമലാസനസേവിത
ഹരേ രമാനായക ജഗദീശ്വര (ചിന്തയാമി)

ചരണം:—

കാമജനക ചരാചരലോകകാരണ കായതമാല-
ശ്യാമശോഭ ജിതേന്ദ്രിയതമവര സാത്വതഗേയ സുരാർത്തിവി-
രാമ ദേവാനന്യശരണ ജനരാജിസഹായ ജഗന്നുത
രാമണീയകാവാസ വരസുജനസ്തോമവിധേയ ധരേശ.

ഭൂമിഘനതര ഭാരനിവാരണ
പൂതചരിത പരിപാലിതവാരണ
ഭീമാഗാധഭവാംബുധിതാരണ
ഭീഷണപടുവിമതൗഘവിദാരണ. (ചിന്തയാമി)

സാരം:—ദേവലോകത്തുള്ള കല്പവൃക്ഷത്തിൻെറ തളിരിനേക്കാൾ മൃദുവായതും താമരപോലെ മനോഹരമായതും ആയ അങ്ങയുടെ പാദങ്ങളെ ഞാൻ ചിന്തിക്കുന്നു. ശിവൻ, ബ്രഹ്മാവ് ഇവരാൽ വണങ്ങപ്പെട്ടു് പാപങ്ങളെ നശിപ്പിക്കുന്ന മഹാവിഷ്ണോ! ലക്ഷ്മീനായക! എല്ലാ ജഗത്തിനും ഈശ്വരനായും, കാമ

ദേവൻെറ പിതാവായും, ചരാചരമായ ഈ ലോക ത്തിനു കാരണമായും, കായാമ്പൂ നിറത്തോടുകൂടിയും, യോഗിമാരിൽ ശ്രേഷ്ഠനും, സത്ജനങ്ങളാൽ സ്തുതിക്കപ്പെട്ടവനും, ദേവപീഡയെ അകററിയവനും ആയ ജ്യോതിസ്വരൂപ! ഈശ്വരൻതന്നെ ഗതിഎന്നു വിചാരിക്കുന്ന ജനങ്ങളെ സഹായിച്ചും, എല്ലാ ലോകങ്ങളാലും സ്തുതിക്കപ്പെട്ടും, സൗന്ദര്യത്തിനു ഇരുപ്പിടമായും, ശ്രേഷ്ഠജനങ്ങൾക്കു വിധേയനായും, ഭൂനായകനായും ഭൂമിയുടെ ഭാരത്തെനശിപ്പിച്ചും,പരി ശുദ്ധമായ ചരിതത്തോടുകൂടിയും,ഗജേന്ദ്രന് മോക്ഷം കൊടുത്തും, ഭയങ്കരവും അഗാധവുമായ ജീവിത മാകുന്ന സമുദ്രത്തിൽ നിന്നും തരണം ചെയ്യിച്ചും, ദുഷ്ടന്മാരായ അസുരസമൂഹത്തെ നശിപ്പിച്ച രമാ പതേ ! അവിടത്തെ പാദപത്മത്തെ ചിന്തിക്കുന്നു.

പല്ലവി

x 1 2 3 x v x v

(1) ‖ നി , , ധ ധാ പാ; പാ ധ പ മ, | പാ ധാ നി ,, രി | സനിധാ പാ, ധ ‖

‖ ചി — ന്ത യാ മി തേ – – | പ ദ നീ – – | ര – ന്ദ ഹം – ‖

x 1 2 3 x v x v

(2) ‖ ധാരിസ് നി, ധാപാ ; പനിധപധമ | പാധാനിസ് രി, ഗ്രി | സ്നിധ,പ,; ‖

‖ ചി – – – – ന്ത യാ – മി – തേ – – | പ–ദ–നീ – – – – – – | ര – ന്ദഹം ‖

x 1 2 3 x v x v

‖ ; പ മ നി ധ പാ മഗ പമാധ പമഗാരി | ഗ സ സ ഗ ാ രി ഗാ | മാ ; പാ പധ |

‖ നി – – ജ്ജി ത ദേ – – – വാ– – – | – – നോ – ക ഹ | പ – ല്ല – വം |

അനുപല്ലവി

x 1 2 3 | x v | x v

(1) ‖ പ ധ നി, ധ നി സ്ാ; സാ, ധ നീ, | സ്ാ; സ്ാ സ് നി | ര്ി സ് നി ധ പാ ധ മ ‖

‖ അ – – ന്ത – കാ– രി – ക മ | ലാ ; സ ന – | സേ– – – – വി ത ‖

x 1 2 3 | x v | x v

(2) ‖ പധനി ധനിസ്ാ ; സ്ര്ിസ് ര്ിമ്ഗ്രീ, | സ് ാ ; സ് ാ സ് നി | ര്ി സ് നി ധ ധാ പാ ‖

‖ അ – – ന്ത – കാ രി – – ക – മ – | ലാ സ ന – | സേ – – – വി ത ‖

x 1 2 3 | x v | x v

‖ ധനിസാ,, സനി രിസസനീ,,ധാ ധാപാ | മാ ഗാ രി, ഗാ | മ , ; പ ാ പ ധ ‖

‖ ഹ– രേ ര – മാ – – – – നാ – | യ ക ജ ഗ | ദീ ശ ര – ‖

ചരണം

x 1 2 3	x v	x v
‖ മാ , , ഗാ പാ മ ഗ ,, രി, സാ രി ഗ	മ ാ , ഗ രി ഗ ാ	മ ാ ; ; ഗ ാ
‖ കാ മ – ജ – ന ക ച –	രാ ച – ര	ലോ ക

x 1 2 3	x v	x v
‖ പ മ ഗാ രി, സാ സ രി ന്റി ധ് ന്റീ സാ	രി , ഗ ാ പ മ ഗ രി	സ ാ ; ; ; ‖
‖ കാ – – ര ണ കാ – – – യ ത	മാ – – – –	ല – – ‖

x 1 2 3	x v	x v
‖ രി ,, ഗ മ ാ ഗ ാ പ മ ഗ രി സ ാ രി ഗ	മാ പാ ധാ പാ	പാപനിധ പധമ ‖
‖ ശ്യ ാ മ – ശോ – – ഭ – ജി –	തേ – – ശ്രീ – യ	ത മ – വ – ര – ‖

x 1 2 3	x v	x v	x 1
‖ ; പ ധ ാ നി ധ ാ പ ാ ; ധ ാ പ ാ	മാപമ ഗരിഗാ ;	മ ; ; , മാ ‖	പാധാപാ
‖ സാ – ത ച ത ഭ ഗ യ സ്യ	രാ – – – –	ത്തി – വി ‖	ര ാ – – മ

2 3 x v x v x 1 2
മാപാ മാ മഗരി, | രിഗസാരി, രിഗ | മാ ഗ രി ഗാ മാ || പാ ധ മ പാ നി, നി ധ
ദേ – – – വാ – – | ന – നൃ – ശ – | ര–ണ – ജ ന || രാ – – – ജി സ – ഹാ

3 x v x v x 1 2 3
ധ,, പാ മ പ | ഗാ രി, ഗമ പ ധ | പാ ; ; ; || പ ധ നീ, ധ ാ പ ാ ; പ നി ധ
– – യ – ജ – | ഗ – – ന്ന – – | ത – – – || രാ – – മ ണീ യ – കാ

x v x v x 1 2 3
പ ധ മ | പാ ; ധ നീ ധ ാ | ൻീ, സ്ാ ൻി, സ്ാ || നീ, ഗ്ാർി, സ്ാസ്രിനി, ധാപാ |
– – – | വാ – – സ വ | ര – സൃ – ജ – ന || സ്തോ – മ വി ധേ – – യ ധ |

x v x v x 1 2 3
സ്ാ നി, സ്ാ പാ | ധാ മാ പാ ധാ || നീ, ധ പ മ ഗ രി സ ഗാ രി ഗ മ പ ധ പ |
രേ – – – | ശ – – – || ഭൂ മി – ഷ്വന ത ര ഭ ാ ര നി വാ – ര ണ |

```
  x     v        x     v       x    1      2   3
                 +             +
| മാ മ നി ധ പ ധ മ | പാ ധ നി സാ രി സ || സപ ധ നി സാ രി മ ഗാ രി സ
| പൂ ത ച രി ത പ രി | പാ ലി ത വാ ര ണ || ഭീ - മാം- ഗാ ധ ഭ വാംബു ധി
```

```
          x       v          x     v
+                                  +
നിധനിസ് | നിഗ്രിസ്രിനിധ്പ | സ്നിസപധമപധ ||
താ - ര ണ | ഭീ - ഷ ണ പ ട്ട വി മ | തൗ- ഘവിദാ ര ണ ||
```

(ചിന്തയാമിതേ)

\+ ചതുശ്രുതിധൈവതം.

8. രാഗം—ഭൈരവി; താളം— രൂപകം.

(20—നാഭൈരവിയിൽ ജന്യം)

ശ്രീ ത്യാഗരാജകൃതി

പല്ലവി :—

ഉപചാരമുജേസേവാ—രുന്നാരനി മറുവകുരാ
(ഉപ)

അനുപല്ലവി:—

കൃപകാവലെ നന്നി നേ നീ—കീർത്തിനി ബൽകുചുനുണ്ഡഗ
(ഉപ)

ചരണം:—

വാകിടനേ പദിലമുഗാ—വാതാത്മജുഡുന്നാഡനി
ശ്രീകരുലകു നീ തമ്മുല്യ—ജേരിയുന്നാരനി
യേകാന്തമുനനു ജാനകി—യേപ്പുഡിയുന്നദനി
ശ്രീകാന്ത പരുലേലനി—ശ്രീത്യാഗരാജവിനുത
(ഉപ)

സാരം:—ദയവുണ്ടാകണം എന്നു് ഞാൻ അങ്ങയുടെ കീർത്തിയെ പാടിക്കൊണ്ടു് ഇരിക്കവെ, ഉപചാരം ചെയ്യുന്നവർ ധാരാളം ഉണ്ടെന്നു വിചാരിച്ചു് എന്നെ മറക്കരുതു്. വാതലിൽ ജാഗ്രതയോടുകൂടി ആഞ്ജനേയൻ കാത്തിരിക്കുന്നു എന്നും, ഐശ്വര്യത്തോടുകൂടിയ അങ്ങയുടെ സഹോദരന്മാർ അടുത്തു് ഇരിക്കുന്നു എന്നും, തനിച്ചിരിക്കുമ്പോഴും സീതാദേവി ഉപചരിക്കാൻ ഉണ്ടെന്നും, വേറെ ആരും വേണ്ടാ എന്നാവിചാരിച്ചു് എന്നെ മറക്കാൻ പാടില്ല. ത്യാഗരാജനാൽ സ്തുതിക്കപ്പെടുന്ന ലക്ഷ്മീകാന്തനുമായ അല്ലയോ രാമ! അങ്ങു് എന്നെ മറക്കാൻ പാടില്ല!

———

പല്ലവി

(1) ‖ x x v | x x v | x
‖ ,, രി മാ ഗാ, രി, സ, | രി , , , ഗാ , , ഗ രി രി , | , , രി ഗ
‖ ഉ പ ചാ ര മു | ജേ — സേ വാ — — | ത —

x v | x v v
മ ാ പ ാ ധ ാ പ ാ | മ ഗ പ മ ധ പ പ പ മ ഗ ഗ ാ ‖
ന്നാ — — ര — നി | മ — ര — വ — ക — — — ര ാ ‖

(2) ‖ x x v | x x v | x
‖ രി സ രി പ ഗാ ഗ, രി, സാ | രി , , , ഗ , , , ഗ രി രി, | , , രി ഗ
‖ ഉ പ ചാ — ര — മു | ജേ — സേ — വ ാ | ത —

x v | x x v
മ പ*ധ നി , ധ പാ | മ ഗ പ മ ധ പ പ പ മ ഗ ഗാ ‖
— ന്ന ാ — — ര നി | മ — ര — വ — ക — — രാ ‖

(3) ‖ x
‖ രി സ രി
‖ — — ഉ

x v x x v x x v
+
പ മാ ഗാ രി, സാ | രി , , , ഗ , , , ഗ രി രി, | രിഗമപ ധനി സ്ർി സനിധപ ||
പ ചാ — ര മു | ജേ — സേ — വാ — | രു — — ന്നാ — ര — നി — — ||

x x v x x v
| സ് നി് സ് പ ധ പ മ പ ധ പ മ രി ഗാ || രി സ രി പ മാ ഗാ രി, സ,
| മ — റ — വ — കു — — — രാ || ഉ പ ചാ — ര — മു

x x v
രി , , , ഗ , , , ഗ രി രി , ||
ജേ — സേ — വാ — — ||

അനുപല്ലവി

```
          x        x        v            x         x        v
        +
(1) ‖ , , ധ നി , സ് , ; സ് ാ സ് നി  | നി , നി രി സ നി ധ ാ പ ാ , ,
    ‖     കൃ പ — ക ാ — വ — ലേ —    | ന   നി — ന്നേ — —   നി

          x        x        v            x         x        v
        +
(2) ‖ , , ധ നി സ് ർി ഗ്ാ രി , സ് ,   | സ നി ർി സ് ഗ് ർി സ് നി ധ ാ പ ാ  |
    ‖     കൃ പ ക ാ — — വ ലേ         | ന — നി   നേ— — — നി —        |

        x          x         v          x         x         x
        +
      | ധ നി സ രി സ നി ധാ പാ , ,  | മ ഗ പ മ ധ പ മ ഗ രി , സാ ‖
      | കീ — — — ർത്തി — നി പ ൽ    | കൃ ഷ്ണ —   —   ണ്ട ഗ       ‖
```

(ഉപചാര)

ചരണം

x x v x x v x
+
‖ , , പ ധാ നി ധാ പാ , , | , , പ പ ധ പ മ ഗ മാ , , | , , നി ധ
‖ വാ — കി ട നേ — | പ ദി ല — മൃ — ഗാ | വാ —

x v x x v x x
+
നി , , ; നി ധ നി , | നി ധ പാ രി സ് നി ധ ധാ പാ ‖ , , ർി , , സ നി,
താ — ത്മ — ജ്ഞ | ഡു — — ന്നാ — — ഡ നി ‖ ശ്രീ — ക ര

v x x v x x
ധാ പാ | മ ഗ പ മ ധ പ മ ഗ രി ; സാ ‖ , , രി നി , സ , , രി , , , |
ല ക | നീ — — തം — — മൃ — ല്യ ‖ ജേ — — രി — യ്യ — — |

x x v x x v x x
| മ ഗ പ മ ഗാ രി , രി , സാ ‖ , , പ ധാ നി ധാ ധാ പാ | , , പ ധാ
| ന്നാ — — — — ര നി ‖ ഷ്ക — കാ — ന്ത മൃ | ന ന്ദ

v x x v x x
\+ +
പ , , പ നി ധ പ | ധ മ പ , , , പ ധ നി , ധാ | ധ നി സ്ാ റ്സ് നി
ജാ — ന — കി — | — ഏ — ഷ്ണ ഡി — | യ്യ — — ന്ന —

v x x v x x
\+
സ്ാ , , സ്ാ ‖ , , ധ നി , സ് , , സ്ാ സ് നി | നി , നി, ര്ി സ സ നി
ദ — — നി ‖ ശ്രീ — കാ — ന്ത — | പ — ര ലേ — — —

v x x v x v v
\+
ധ ധാ പാ | ധ നി സ് , , , സ നി ധാ പാ | മ ഗ പ മ ധ പ മ ഗ രി, സാ |
— ല നി | ശ്രീ — — ത്യാ — ഗ | രാ — ജ — വി ന ത |

(ഉപചാരമു)

\+ ചതുശ്രുതിധൈവതം,

രാഗം—മായാമാളവഗൌള　　　　താളം—ആദി

(15–ാം മേളകൎത്താ)

ശ്രീത്യാഗരാജകൃതി

പല്ലവി:—

മേരുസമാനധീര വരദ രഘു–　　(മേരു)
വീര ജൂതാമു രാരാ മഹ

അനുപല്ലവി:—

സാരസാര ഒയ്യാരപു നഡലനു
നീരദ കാന്തിനി നീഠീവിനി മഹാ　　(,,)

ചരണം:—

അലകല മുദ്ദുനു തിലകപുതീരുനു
തളുകു ചെക്കിള്ളതോ ദനരു നെമ്മോമുനു
ഗളമുന ശോഭില്ലു കനകഭൂഷണമുല
ദളിത ദുൎമ്മാനവ ത്യാഗരാജാൎച്ചിത　　(,,)

സാരം:—മഹാമേരുപൎവ്വതത്തിനു് സമമായ ധൈൎയ്യത്തോടു കൂടിയും വരങ്ങളെ പ്രദാനം ചെയ്യുന്ന രഘുവംശ ശ്രേഷ്ഠനെ! കാണാൻ എന്റെ അടുക്കൽ വന്നാലും.

സാരവസ്തുക്കളിൽ സാരമായവനേ! അങ്ങയുടെ ഉല്ലാസമേറിയ നടയും, മേഘത്തിനു തുല്യമായ ശരീരകാന്തിയും കൂടിയ സുന്ദരനായ രാമ (കാണാൻ വന്നാലും)

അളകങ്ങളുടെ ഭംഗിയും, തിലകത്തിന്റെ രാമണീയകവും, തിളങ്ങുന്ന കവിൾത്തടത്തോടുകൂടിയ സുന്ദരമുഖവും, കഴുത്തിൽ ശോഭിക്കുന്ന സ്വൎണ്ണാഭരണങ്ങളും, (മനോഹരങ്ങളാണു്) ദുഷ്ടന്മാരെ വധിച്ചവനേ! ത്യാഗരാജനാൽ പൂജിതനായുള്ളോവേ. അല്ലയോ രാമ! എനിക്കു ദർശനം തരുന്നതിനു് എന്റെ അടുക്കൽ വന്നാലും.

———

പല്ലവി

```
   x      1        2                  x                          v
|| , , സാ ന്റി സാ രി ഗാ , , , , മ ഗ  |  രി ഗ  രി ഗ  രി സ  സാ , ന്റി
||     മേ  —  രു  സ മാ  —  —  ന —   |  — —  — —  മേ     — — —

           x     v
സാ രി   |  ഗ രി ഗ മ പ മ  മ ഗ രി ,  ||
രു  സ   |  മാ — — — — — —  ന — —    ||

   x                  1          2                         3
|| രി മാ ഗ  രി സ  സ , , ന്റി  സാ രി  സ രി ഗാ  രി ഗ മാ  ഗാ മ പ  മ , , പ
|| —     —  മേ    —     —    രു  സ  മാ   —  — — —   — — —  — — —

              x                 v                        x
മ ഗ രി ,  |  രി മാ ഗ  രി സ  സാ , നി സാ രി  |  ഗ മ പ ധ  നി ധ പ മ
ന — —    |  —        മേ    —    — — രു സ   |  മാ — — — — —
```

v x 1
ഗ മ ധ ധ പ മ ഗ രി ‖ പ മ ഗ രി രി സ സാ, നി സാ രി
ന — — — — — — — ‖ മേ രു സ

2 3 x v
ഗ മ പ ധ നി സ് രി നി ധ മ | ഗ രി രി സ സാ, നി സാ രി |
മാ — — — — — ന — — — | മേ — — — — രു സ |

x v
‖ ഗ മ പ ധ നി സ രി രി സ് നി ധ പ മ ഗ പ മ ‖
‖ മാ — — — — — — — — — — — — ന — ‖

x 1 2 3
‖ ഗ രി സ നി സാ മ ഗ മ പാ ധാ മാ പ ധ പാ മ ധ പ മ മാ |
‖ ധീ — — ര വ ര ദ — — — ര — ല്ല — — |

x v x v
|| ,, മാ പാധപ മഗ മപാ | ധാമാ പധപാ മധ പമമാ ||
|| ധീ രവ | ര ദ ര ഘ ||

x 1 2 3
|| ,,, ധാ നിസ്സാ സ്സാരിഗ രിരിസ്സാ , നിധനി |
|| വീ ര ജ ശാ — — — — — മൃ രാ — |

x v x v
| സ്സരിസ്സാ , നിധാ | പാധപ മാപമ ഗാമഗാ രി , പമ ||
| — — രാ — മ | ഹാ — — — — — — — — . — — — — ||

x
| ഗരിസനി (ദേര)
|

അനുപല്ലവി

```
     x          1              2              3
|| ,, പാ,ധ   മാ,പഗമ   മഗരി,   രി,മഗമാ   |
||    സാ——   ര——സാ   ————   ര  ഒയ്ം—   |

   x    v        x    v           x          1
| ,,,,,,പധ  | പാ,,,,,,   ||  ധമ  പാ,ധ  മാ.പ
| —— ——    | യാ————   ||   ര  സാ——  ര——

      2          3              x         v
| ഗമ മഗരി,  രി,മഗമാ  |  ,, ഗമ  പാ,മ  ധപ  ധാ  |
| സാ         ര  ഒയ്ം—  |     യാ   ———  ര—  പ്ര |

   x            v
| ,സ്  സ്നി  ധാനി  സ്ാർിന്ി  ||
|  ന   ഡ—   —  ല   ന——     ||
```

x 1 2 3

|| ധ മ പാ , ധ മാ , പ ഗ മ ധ ധ പ മ ഗ രി രി , മ ഗ മാ |
|| സാ — — ര — — സാ — — — — — — ര ഒയ് |

x v x v

| , , ഗ മ പാ ധ പ മ ഗ ധ പ ധാ | , സ് സ് നി ധാ നി സ്സാ , ||
| യാ — — — — — ര പ്ര | ന ഡ — — ല ന ||

x 1 2 3 x v

| , , , ധാ നി സ്സാ സ്സാ ർി ഗ് ർി സ് സ്സാ , നി ധ നി | സ രി സാ ,
|| നീ ര ദ കാ ന്തി നി | നീ

x v x

നി ധാ | പാ ധ പ മാ പ മ ഗാ മ ഗ രി , പ മ || ഗ രി രി ഗ
ഠി വി | നി — — — — — മ — — — ഹാ — — ||

(മേള)

ചരണം

x 1 2 3 x
‖ , , ധ , , പ , , പ , , മാ , ഗ മ മ ഗ രി , ഗ മാ | , , ഗ മ ഗ രി
‖ അ ല — ക — ല മൃ ദ്ദ ന | തി — ല

v x v
സ നി സ സ രി | ഗാ മ പ മാ , പ മ ഗ രി , സ രി ‖
— — ക — പ്പ | തി — — — — — ര — — — ന — ‖

x 1 2 3
‖ ഗ മ ധാ , പാ , പാ , മാ , ഗ മ പ ധ പ പ മ ഗ രി , ഗ മാ |
‖ അ ല — ക — ല — മൃ — — — — — — — — ദ്ദ ന

x x x v
| , , ഗ മ ഗ രി സ നി സ സ രി | ഗാ മ പ മാ , പ മ ഗ രി , സാ ‖
| തി — ല — — ക പ്പ — | തി — — — — — ര — — ന ‖

x 1 2 3
‖ . , , ഗ മ പ ധ ാ പ ാ ധ പ മ ാ പ മ ഗ ാ മ ഗ പ മ |
‖ ത ള്ള ക ചെ ക്കി ള്ള തോ |

x v x
| ഗ രി സ നി̣ , സ ാ മ ഗ മ പ ാ | പ ാ ധ പ മ ധ പ പ
| — — — — ദേ — ന രു നെ | മ്മോ

v x 1 2
മ പ ാ , ‖ , , പ ാ ധ പ മ ഗ മ ാ പ ാ ധ ാ ധ ാ നി പ പ ാ ധ മ
മൃ ന ‖ ത — — ള്ള കു — — ചെ ക്കി — — ള്ള — — —

3 x v x
ഗ മ ധ ധ പ മ പ മ | ഗ രി സ നി̣ , സ ാ മ ഗ മ പ ാ | പ ാ ധ പ
തോ — — — — — — | — — — — ദേ — ന രു നെ | മ്മോ

v x 1
മ ധ•പ പ മ ഗ മ പ ാ ‖ , , ധ ാ , പ ാ , പ ാ , മ ാ ,
— — — — — — മൃ ന ‖ ഗ ള മൃ ന

2 3 x v
ഗമ മഗ രി, ഗമാ | ,, ഗമ ഗമപാ മപധാ |
ശോ —— — ളില്ല | കനക—— ഭ്രൂ—— |

x v
പധനി, സ്നി ധാനി സ്ാരിനി ||
ഷ——— ണ— — മ ല്യ———

x 1 2 3
|| ,,, പധനിസ്ാ സ്ാരിഗ് രിസസാ, നിധനി |
|| ദളിതഭ ത്മാ നവ |

x v x v
സ്രിസ്ാ, നിധാ | പാധപ മാപമ ഗാമഗ രി, പമ ||
ത്യാ ഗ രാ | ജാ ച്ചി ത ||

x
ഗരിസനി || (മേരു)

10. രാഗം—മായാമാളവഗൗള. താളം—രൂപകം.

(മേളകർത്താ—15)

ശ്രീ സ്വാതിതിരുനാൾ കൃതി

പല്ലവി:—

ദേവദേവ കലയാമി തേ
ചരണാംബുജ സേവനം (ദേവ)

അനുപല്ലവി:—

ഭുവനത്രയനായക ഭൂരികരുണയാ മമ
ഭവതാപമഖിലം വാരയ രമാകാന്ത (,,)

ചരണം:—

ജാതരൂപനിഭചേല ജന്മാർജ്ജിതം മമാഖില–
പാതക സഞ്ചയമിഹ വാരയ കരുണയാ
ദിതിജാളിവിദളന ദീനബന്ധോ മാമവ
ശ്രിതവിബുധജാല ശ്രീപത്മനാഭ ശൗരേ (,,)

സാരം:—

ഞാൻ ദേവന്മാർക്കു ദേവനായ അങ്ങയുടെ പാദപത്മ സേവയെ ചെയ്യുന്നു. മൂന്നു ലോകങ്ങൾക്കും നായക! എന്റെ സംസാരദുഃഖത്തെ മുഴുവൻ അങ്ങയുടെ കരുണ കൊണ്ടു് ഇല്ലാതാക്കണേ ! രമാകാന്ത !

സ്വർണ്ണവർണ്ണമായ വസ്ത്രം ധരിച്ചവനേ! ഇവിടെ ജന്മമെടുത്തു സമ്പാദിച്ച എന്റെ പാപം മുഴുവൻ കരുണയോടുകൂടി ഇല്ലാതാക്കിയാലും, ശൗരേ! ദൈത്യന്മാരെ നശിപ്പിച്ചവനേ! ദീനന്മാർക്കു ബന്ധുവായുള്ളവനേ! ദേവതകളാൽ ആശ്രയിക്കപ്പെട്ട അല്ലയോ പത്മനാഭ! എന്നെ രക്ഷിച്ചാലും.

പല്ലവി

```
        x         x        v          x          x          v
(2) ║ സാ , , രി , ഗാ , , മാ | പാ പാ പ പ മ ഗ മ , പാ |
    ║ ദേ — വ ദേ — വ —     | ക — ല— യാ— — — മി തേ    |

      x        x        v           x          x          v
    | , , പ ധാ പാ , പ , പ മ | മ ഗ മ പ മ പ ഗ മ ഗ രി സ നി̣ ║
    |   ച ര ണാം ബു ജ —     | സേ — വ— നം — — —        ║

      x        x        v           x          x   .    v          x        x
(2) ║ സാ , , , രി , ഗാ , , മാ | പാ മ ധ പ പ മ ഗ മാ പാ | , ധ നി ധ ,
    ║ ദേ — — വ ദേ — വ—     | ക ല — യാ — — — മി തേ  | — ച ര

      v           x          x          v
    പാ , പാ പ മ | ഗ മ ധ ധ പ മ ഗ മ ഗ രി സ നി ║
    ണാം ബു ജ —  | സേ — — — വ — നം — — — — —  ║
```

x x v x x v
(3) ‖ സാ , , രി , ഗാ , , മ , | ധ ധ പ മ ഗ മ പ ധ നി, സ്ാ |
‖ ദേ — വ — ദേ — വ | ക — ല യാ — — — മി തേ |

x x v x x v
ഗ്ന്ി ഗ രി സ നി ധാ പാ പ മ | ഗ മ പാ ധ പ മാ പ മ ഗ മ ഗ രി സ ന്ി ‖
ച — ര — ണാ ം ബ്യ ജ — | സേ — — — വ — — നം — — — ‖

x x v x x v
(4) ‖ സാ , , രി, ഗാ , , മാ | ധ ധ പ മ ഗ മ പ ധ നി , സാ |
‖ ദേ — വ ദേ — വ — | ക — ല — യാ — — — മി തേ |

x x v x x v
| സ്രി ഗ് മ് ഗ് രി ഗ്നി ധ പ ധ നി | സ്ാ രി സ് നി ധ പ മ ഗാ പ മ
| ച — ര — ണാ ം — — ബ്യ — ജ — | സേ — — — വ — — നം — —

x x x v x x v
ഗ രി സ നി ‖ (സാ , , രി , ഗാ , , മാ | പാ പാ പ പ മ ഗ മാ പാ ‖)
— — — ‖ (ദേ — വ — ദേ — വ | ക ല യാ — — — മി തേ ‖)

അനുപല്ലവി

```
        x    x      v      .  x      x      v
(1) ‖ , , പ ധാ പ , , മാ പാ | പ പ മ ഗ മാ പ , , , , , ‖
    ‖    ഭു വ ന — ത്രു — യ | നാ — — യ ക — — ‖

        x    x      v         x      x      v
(2) ‖ , ധ നി ധാ പ , , മാ പാ | പ പ മ ഗ മാ പ , , , , , , |
    ‖    ഭു വ ന — — ത്രു യ | നാ — — യ ക — — — |

      x      x       v          x        x       v
    | ഗ മ പാ പാ മ പ ധ പ ധാ | പ ധ നി , ധാ നി, സ്ാ , , ‖
    | ഭ്രു — — രി ക — രു — ണ | യാ— — — മ  മ — ‖
```

x x v | x v v
|| , ർി നി ധ ാ പ ാ , മ ാ പ ാ | പ പ മ ഗ മ ാ പ ാ , , , , |
|| ഭു വ ന ത്രു യ | നാ — — — യ ക — |

x v v | x x v
ഗ മ പ ാ പ ാ മ പ ധ പ ധ ാ | പ ധ നി , ധ ാ നി , സ ാ , , ||
ഭൃ — — രി ക — രു — ണ | യാ — — — — മ — മ — ||

x x v | x x v
(1) || , , സ് ാ സ് ാ സ് ന്ി സ് ർി സ്ാ | സ് നി ധ ാ നി , , , സ് ാ , , |
|| ഭ വ താ — — — പ | മ — — ഖി — ലം — |

x x v | x x v
സ് ാ , , സ് നി ധ ാ പ ാ പ മ | ഗ മ ധ ധ പ മ ഗ മ ഗ രി സ നി ||
വാ — ര — — — യ — — | ര — മാ — — കാ — ന്ത — — ||

x x v | x x v
(2) || , , സ് ാ സ് ാ സ് നി ഗ് ർി സാ | സ് നി ധ ാ നി , , , സ് ാ , , |
|| ഭ വ താ — — — പ | മ — — ഖി ലം — |

x x v | x x v
| സ് ർി ഗ് മ് ഗ് ർി സ് ന്ി ധ പ ധ നി | സ്ാ ർി സ് നി ധ പ മ ഗാ പ മ ഗ രി സ നി |
| വാ — — — ര — — — യ — — — | ര — — — മാ — — കാ — — — ന്ത — — |

(ദേവദേവ)

ചരണം

x x v | x x v | x x
(1) || , , പ ാ മ ാ മ ഗ രി , സ നി | സ ാ രി , ഗ ാ , , മ ാ , , | , , ഗ മ ാ
|| ജ ാ ത ശ്രു — — — പ — | നി — ഭ ചേ — ല — — | ജ —

v | x x v
പ ാ , പ ാ പ ാ | മ ധ പ മ ാ , മ ഗ പ മ ഗ രി ||
ന്മ ാ — ഇ്ജി തം | മ — — മ ാ — ഖി — ല — — — ||

x x v x x v
|| ഗ മ പ ധ മ പ ഗ മ ഗ രി സ നി̣ | സാ രി , ഗാ , , മാ , , |
|| ജാ — ത — രൂ — — പ — — | നി— ഭ — ചേ — ല — |

x x v x x v
| , , ഗ മാ പാ , ധാ പാ | മ ധ പ മാ , മ ഗ പ മ ഗ രി ||
| ജ — ന്മാ — ജ്ജി തം | മ — — മാ — ഖി— ല — — ||

x x v v x
|| രി , ഗ മാ ഗ രി , , സാ , | സാ രി ഗ രി സ സാ , ,
|| പാ — ത ക — സ — | ഞ്ച യ — മി — — — —

x x x v x x
സാ രി നി̣ | , , സ രി , ഗ രി , ഗാ , , | മ ഗ പ മ ഗ രി രി ,
ഹ — — | വാ — — ര — യ — — | ക — രു — — — ണ

v
സാ , , ||
യാ — — ||

ശിഷ്ടം അനുപല്ലവിപോലെ പാടണം

‖ ദിതിജാളി വിദളന ദീനബന്ധോ മാമവ
ശ്രിതവിബുധജാല ശ്രീപത്മനാഭ ശൌരേ ‖

(ദേവദേവ)

ശുഭം

657